

Tot nuttige Stichting

INLEIDING.

We openen een nieuwe rubriek in U. d. S. Het is er een die afwijkt van de gewone artikelenreeks door ons gegeven, hoewel hij er in wezen toch weer mee overeenkomt. De afwijking is, dat we nu ook “stichtelijke woorden” wensden te spreken, althans willen trachten dit te doen. We zijn daartoe eerst na lang beraad overgegaan. De hoofdreden is, dat ons blad niet opgezet is als een algemeen christelijk maandblad waarbij dan ook een “meditatie” of “stichtelijk voorstuk” behoort maar een ander taak had, n.l. mede te arbeiden *“een ieder mens volmaakt te stellen in Christus”* d.i. uiteen te zetten wat de bedeling der verborgenheid is. Daartoe moesten geheel nieuwe lijnen gegeven worden. We hebben ons nimmer gevleid dat we populair zouden worden. We wilden echter, en willen dat nog, de Schrift laten spreken en hoopten, en hopen het nog, dat de Schrift zelf door de Geest de woorden zou spreken die wij niet zo direct naar voren brachten. Dat er meer tot het “hoofd” gesproken moest worden, d.i.: dat we ons meer tot het inzicht moesten richten en minder tot het “hart”, d.i., dat we minder tot “gemoedelijkheid”, kwamen, lag daarbij voor de hand. We moesten eerst duidelijk maken de roeping waartoe we in deze bedeling geroepen worden. Bij het onderzoeken daarvan, dat is bij het aandachtig lezen en herlezen der Schrift en het vergelijken van de dingen die verschillen, hoopten we, en dat doen we nog, dat Gods Woord ook gemoedssnaren zou aanraken die in het hart een heilige weerklank vonden. Zo hebben we het ons voorgesteld. Wel lag het gevaar op de loer dat we te “intellectualistisch” zouden zijn, ons te veel tot het verstand zouden richten, maar wijst de Schrift zelf telkens niet op het verstaan der dingen? Er kan geen goede praktijk zijn voor er een goede leer is. Hoe kan men toch zijner roeping waardig wandelen als men de roeping niet kent? Nu we telkens weer de positie die we ontvangen hebben, hebben belicht willen we niet steeds alleen tot het verstand spreken maar ons ook tot het “gemoed” wenden. We willen daarom naast de hoofdlijnen die we meer dan eens gegeven hebben en zonder dat we de herhaling ervan willen verzaken, nu meer geregeld iets opnemen “tot nuttige stichting”. Daaruit zal de lezer dan tevens zien, dat er toch ook weer overeenkomst is met het andere, n.l. lering. Want de “stichting” waarvan hier sprake is, is maar niet een gemoedelijk woord wisselen, een op het gevoel werken of daarmee alleen rekening houden, maar het is een opbouwen. Het Nederlandse woord is nu in die zin verouderd en het zou beter zijn te lezen: “tot nuttige opbouw” want het Griekse woord hier gebruikt (oikodemè) komt o.a. in het meervoud voor in Mk. 24: 1 en Mk. 13: 1 en 2, waar het vertaald is door “gebouwen”. In 1 Cor. 3: 9 vinden we: *“Gods gebouw zijt gij”*. Ook hier staat het woord van Ef. 4: 29. Zo ook in Ef. 2: 21. De lezer gelieve dit wel in het oog te houden, want het is niet onmogelijk dat we in deze rubriek dingen zeggen die hij helemaal niet “stichtelijk”, d.i. “gemoedelijk” vindt, waardoor hij zich zelfs “ontsticht” voelt. Laat hij bedenken, dat we ze neerschrijven tot zijn opbouw. En bij een opbouw is het vaak nodig eerst iets af te breken.

Deze rubriek zal behalve aan “opbouw” dienstbaar moeten zijn aan nuttige opbouw. Men kan op velerlei gebied opgebouwd worden. Alle onderricht bouwt op, zet het een op het ander, legt eerst een fundament en richt daarop een gebouw van kennis op. Zo is het met leerlingen van een lagere school die leren lezen, zo is het met oudere leerlingen die b.v. een vreemde taal beginnen te leren, zo is het met studenten aan een hogeschool. Er wordt eerst een basis gelegd, “de eerste beginselen”, en daarop wordt voortgebouwd. Paulus bedoelt zulk soort opbouw niet. Hij heeft het over de nuttige opbouw die genade moge geven aan hen die ze horen.

Hij bedoelt dus de geloofsopbouw, de opbouw in de kennis en genade des Heren en spoort aan tot het spreken van “goede rede”.

Eigenaardig is, dat hij zegt: *“indien er enige goede rede is”*. In het Grieks is er een ellips, een weglating. Men kan lezen: *“indien gij wat te zeggen hebt, laat het iets goed zijn tot nuttige opbouw”*. Hieruit kan blijken, dat men niet steeds iets hoeft te hebben om te zeggen en dat dit niet gemaakt moet worden maar geboren. Heeft men het niet, dan is het beter te zwijgen.

Het goede moet ook genade geven aan hen die naar ons luisteren. Genade wil hier zeggen: het moet hun iets toebrengen. Men moet dus eerst trachten te weten te komen wat goed is voor de hoorders en waarmee men ze kan dienen. Anders baat de goede rede nog weinig, want dan verstaan de hoorders ons niet.

Dit is een reden te meer om deze rubriek met schroom te openen. We kennen het merendeel van onze lezers niet. Wij weten niet wat ze in het bijzonder tot opbouw nodig hebben. We weten ook niet of wij, zelfs al weten we het, dat geven kunnen, want God geeft de één deze gave tot uitdeling, een ander weer een andere. Ook is het vaak zeer moeilijk op elkaar afgestemd te raken. Wij stellen ons dus niet voor dat wij allen nuttige opbouw zullen kunnen geven. We zijn hierin geheel van God afhankelijk. Wij willen echter trachten iets te geven. Mogelijk hebben we in dit opzicht niet steeds wat te zeggen.

En hiermee, geachte lezers, hebben wij het voorwoord of de inleiding voor deze rubriek geschreven. We hopen dat het een kort voorspel moge zijn tot nuttige stichting en dat Gods Geest niet alleen de grote Componist moge zijn, Die de liederen van Gods genade in het hart inschrijft maar ook de grote dirigent die het geestelijk orkest leidt bij het ten gehore brengen, opdat God verheerlijkt worde en de voortbrengers en hoorders er door mogen worden opgebouwd, opdat een ieder in zijn maat de wasdom van het Lichaam mag ontvangen en het gedeelte waartoe U. d. S. mag spreken, mede door deze rubriek troost moge ontvangen of geven.

1.

CHRISTUS DE HOOP DER HEERLIJKHEID.

Col. 1:27 *“... aan wie God heeft willen bekend maken Welke zij de rijkdom dezer verborgenheid onder de Heidenen, Welke is Christus onder u, de Hoop der heerlijkheid”*.

Het woord “hoop” komt driemaal voor in Colossenzen, n.l. in 1: 5, 23 en 27. In al deze teksten kan men er Christus onder verstaan. In 1: 5 is sprake van de Hoop “weggelegd” in de hemelen. Het woord “weggelegd” kan beter vertaald worden door “bewaard”. In vs. 23 wordt gezegd niet bewogen te worden van de Hoop; “van” betekent “af van”; ook hier kan men onder de Hoop Christus verstaan waaraan men zich als het Hoofd moet vasthouden (Col. 2: 19). In vs. 27 wordt Christus duidelijk als de Hoop aangewezen en heet Hij de Hoop der heerlijkheid.

Er zijn zondaars die maar net behouden worden. Zo de moordenaar aan het kruis. Zij komen “binnen”, maar Christus is hier niet de Hoop der heerlijkheid aan Gods rechterhand.

Vele gelovigen hopen op Christus, maar niet als hoop der heerlijkheid. Zij hopen op een wederkomende Christus, zij verwachten opgenomen te worden, de Heere tegemoet in de lucht. Wel menen zij dan altijd met Hem “in de hemel” te zijn en gronden dat op 1 Thes. 4: *“altijd met de Heere zijn”* maar als ze goed lazen wat er staat, dan zouden zij zien, dat zij de wederkerende Christus naar de aarde volgen. Zij toch gaan Hem tegemoet. Niet de Heere gaat hen

tegemoet, maar zij Hem. Niet Hij verandert van richting, maar zij. Zij keren weder naar de aarde. Of zij later een plaats hebben in het Vaderhuis, zegt 1 Thes. 4 niet. Dit is zeker: het is niet in deze tekst dat ze Christus als Hoop der heerlijkheid moeten zoeken. Christus is voor zulken zeker een Hoop, maar niet die waarvan Paulus in Col. 1 spreekt.

Christus is voor velen uit Israël de Hoop Israëls (Hand. 28). Die zijn volk behouden zal van hun zonden en het Kanaän ten erve zal geven. Daartoe komt Hij dan weder als Zoon des mensen in heerlijkheid. Maar dat is nog iets anders dan te zijn de Hoop der heerlijkheid.

Voor nog anderen is Hij de ingeleide betere Hoop door Wie ze tot God kunnen geraken (Heb. 7: 19). Maar dit is nog niet de Hoop der heerlijkheid.

Dit omvat meer. Het is Hem in de geest te zien in Zijn hoogste trap van heerlijkheid zittend in (!) Gods Rechterhand; verborgen in God (Col. 3:3). Het is iets te zien van de uitnemende grootheid van Gods kracht die Hij gewrocht heeft in Christus, niet alleen toen Hij Hem opgewekt heeft uit de doden, maar ook, toen Hij Hem gezet heeft in (!) Zijn Rechterhand ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij... (Ef. 1: 19- 21). En dat niet alleen, maar het is verwachten dat God daar eenmaal mede zal zetten. Christus is, of moet zijn, de Hoop der heerlijkheid voor hen aan wie God de grote verborgenheid heeft willen bekend maken, die in de vroegere aionen en aan de vorige geslachten niet geopenbaard is geworden. Zolang Christus na Zijn aardse leven, weer niet in Gods Rechterhand zat, is dit niet geopenbaard. Nergens vindt men dit in het O.T. noch ook in het N.T. buiten Paulus' Brieven aan Efese en Colosse. Nergens elders leert de Schrift dat aan Christus een Lichaam toegevoegd is geworden, voor welks Leden Hij de Hoop der heerlijkheid is.

Wij allen, schrijver en lezers, moeten ons nu toetsen of Christus voor ons zelf de Hoop der heerlijkheid is. Paulus geeft de toetssteen daarvoor aan: Te zoeken en te bedenken de dingen die Boven zijn waar Christus is. Niet Zijn wederkomst op aarde verbeiden, niet alleen op Hem hopen, neen, Hem daar Boven zoeken. Schijnbaar is dit een onmogelijk werk. Immers: Hij is in God verborgen. Hoe kan men Hem dan vinden? Eenmaal verborg God Mozes' lichaam en niemand vond ooit Mozes' graf. En dat was nog op aarde. Hoe kan men dan Christus zoeken Die verborgen is in God? En toch, lezers, kan het en moet het. Om Christus te zoeken verborgen in God, zullen we eerst door Hem tot God moeten gaan, dus tot God komen. Meer nog: tot de Vader komen. Meer nog: Tot de Vader der heerlijkheid komen. En dan, dan zal de Vader der heerlijkheid ons oog openen voor de in Hem verborgen Christus als Hoop der heerlijkheid. We zullen Hem in God verborgen zien. Eerst leidde Hij ons tot de Vader, dan openbaart Deze Hem als de verborgen Hoop der heerlijkheid. Echter niet dan nadat wij Hem gezocht hebben.

Lezers, zoekt u de dingen die Boven zijn, waar Christus is als Hoop der heerlijkheid?

Voor velen zal dit een moeilijk te beantwoorden vraag zijn. Zij zullen zeggen: we worden zo in beslag genomen door het aardse, we hebben zoveel te doen om door de tijd te komen, er is zoveel dat ons telkens weer van de hogere dingen aftrekt, ja er is zoveel in ons dat ons doet twijfelen, dat we eigenlijk met "neen" moeten antwoorden. We kunnen dat begrijpen. Laat ons dan een andere vraag vooraf stellen, deze: heeft God ook u de verborgenheid willen openbaren, ziet u die, hebt u ze ontvangen? Zo ja, dan moet het niet zoeken van Christus daar boven u tot schuld worden. Bij het staan in de verborgenheid behoort de wandel van het zoeken der dingen die Boven zijn waar Christus is. En zegt u: ik kan het niet, ik word telkens afgetrokken van het hoge door het aardse, welnu, dan bent u, als u dat tot droefheid des harten stemt, op de goede plaats, want dan kan God u wat geven: de kracht om Christus als hoop der heerlijkheid in het oog te vatten. Daaruit wordt dan het zoeken van Christus als Hij Zich weer

verbergt, geboren. Want al wat God ingewerkt heeft, komt niet tot rust, tenzij het wederkeert tot Hem. De verborgenheid heeft z'n beginpunt in Christus en z'n rustpunt in Hem als Hoop der heerlijkheid. Elk tussenstadium is een onvolkomen en voorlopige oplossing. De verborgenheid heeft hier tot doel: te zoeken de verborgen Christus als hoop der heerlijkheid.

Satan (vervolg)

V. DE N.T. NAMEN.

1. Beëlzebul, de overste der demonen.

Over de naam.

We behandelen ook enkele N.T. namen. Ten eerste Beëlzebul. De naam Beëlzebul (spreek uit Beël Zeboel) is een wat vergriekste vorm van het Hebr.: Baal Zeboel. "Baal" betekent: "heer", "zeboel" betekent: "woning, woonstede", (o.a. 1 Kon. 8: 13). Baal zebul is dus: "Heer van de woning". Hier moet men er bijdenken: "der onreine geesten". Sommigen houden deze naam voor een omvorming van Baal Zebul, die in 2 Kon. 1: 2, 3, 6 en 16 genoemd wordt; dit woord betekent echter: "Heer der vliegen" en was de in Ekron vereerde zonnegod die in de zomer de plaag der vliegen verwekte en ook weer wegnam, naar heidens inzicht. Vliegen beschouwde men als de dragers van ramp en ziekte (zie Jes. 7:18, Pred. 1:10). In Ahazia's ogen had deze Baal geneeskracht, niet alleen voor besmettelijke ziekten maar ook voor kneuzingen zoals hij opgelopen had. Vandaar dat hij tot hem zond om te vragen of hij genezen zou. Mogelijk is deze naam onwillekeurig omgevormd tot Beël zeboel zoals b.v. van Sichem Sichar werd gemaakt (Joh. 4). Anderen zien er een opzettelijke verandering in waaronder de Israëlieten dan verstonden, de Heer van de mest, aangezien vliegen veel verontreiniging geven. Het eerste is de meest natuurlijke verklaring en we willen die aanvaarden. Beël zeboel betekent dus: Heer van de woning der onreine geesten. Christus spreekt in dit verband dan ook van het huis van de sterke, Mk. 3: 27.

De persoon.

Wie is nu onder deze Beëlzebul te verstaan?

Volgens sommigen is het niet Satan maar een onderleider. Deze is dan voor hen Abaddon of Apoliyon, Op. 9:11, die de engel des afgronds heet. De naam Abaddon of Apoliyon betekent "verderver". Op zichzelf genomen bestaan zulke onderleiders. Of echter Beëlzeboel er een is, geloven we niet. We zien in hem Satan zelf. Wat we willen aantonen uit de volgende teksten.

Mt. 12: 24. "Maar de Farizeërs dit gehoord hebbende, zeiden: Deze werpt de demonen (niet duivelen, zie hieronder) niet uit dan door Beëlzebul de overste der demonen."

Mt. 12: 26. "En indien de Satan de Satan uitwerpt, zo is hij tegen zichzelf verdeeld."

Hier wordt door de Farizeërs de naam Beëlzebul gebruikt, terwijl Christus van Satan spreekt. We geloven dat dit er op wijst, dat beiden identiek zijn, dezelfde personen. We merken hierbij nog op, dat de Farizeërs geen kennis hadden van de rangorden in de geestenwereld, iets dat wij alleen weten uit N.T. boeken (b. v. Efeze en Colosse) en indien ze dat al hadden, dan zouden ze zeker aan Christus niet de naam van een onderleider uit die wereld toegekend hebben, maar Hem ongetwijfeld die van de opperleider hebben gegeven. Verder is er duidelijk Schriftbewijs. Men zie de volgende teksten.

In Mk. 3: 22 en 23 **"En de Schriftgeleerden zeiden: Hij heeft Beëlzebul en door de overste der demonen werpt hij de demonen uit. En hen tot Zich geroepen hebbende, zeide Hij tot**

hen in gelijkenissen: Hoe kan de Satan den Satan uitwerpen?"

Hier noemen de Farizeërs Beëlzebul de overste der demonen. Hij is dus geen onderleider. Verder krijgen we weer een aanwijzing dat Beëlzebul dezelfde is als Satan. Zo ook in Luk. 11: 15 en 18.

De lichtvaardige spot der Farizeërs en Schriftgeleerden moet in bittere haat verkeerd zijn toen Christus - en dat terecht - hun vroeg: ***"Indien Ik door Beëlzebul de demonen uitwerp, door wien werpen ze dan uw zonen uit?"***, Mt. 12: 27, Luk. 11: 19. Geen wonder, dat Hij door hen Beëlzebul zelf werd genoemd, Mt. 10: 25.

Dat Beëlzebul Satan zelf is, blijkt zijdelings uit Hand. 10: 38, waarin gezegd wordt, dat de Heer Jezus genezen heeft "allen die van de duivel overweldigd waren". Voor "duivel" staat "Diabolos". Dit ziet ongetwijfeld op de uitwerping van demonen. Hier wordt Satan aangewezen als het rechtstreekse hoofd. Waar in de Evangeliën Beëlzebul de overste der demonen is, volgt hieruit, dat ze identiek zijn, dezelfde in persoon. Het volgt ook zijdelings uit Luk. 13: 11 en 16. Een vrouw had een geest der krankheid, vs. 11. Een geest is hier wel een demon (zie hieronder), Christus zegt, dat Satan haar gebonden had.

Door middel van die geest, die demon dan. Ook hier wordt Satan als hun hoofd gezien. In Mt. 12:24 is het Beëlzebul. We geloven dat ook hieruit weer volgt, dat Beëlzebul Satan zelf is. En geen onderleider.

De demonen en geesten.

We spreken in dit verband ook over de demonen en de geesten. We hebben al bij het woord "duivel" opgemerkt, dat de S.V. een ander woord, demon, ook zo vertaald heeft en dat dit verwarrend is. We zullen hieronder al de teksten met "demon" opgeven, dan kan ieder dit in zijn bijbel veranderen. Deze demonen heten op andere plaatsen "geesten",

In de dagen van Christus op aarde, vinden we allerwegen onder Israël allerlei soort bezetenen. Niet door de Duivel maar door demonen. Van de Duivel staat slechts éénmaal dat hij in iemand gevaren is. Dat was in Judas. En ook hier zullen we ons nog moeten hoeden om dit letterlijk op te nemen, daar Satan een vormelijk wezen is zoals we zagen.

Met uitzondering van dit geval, staat er nimmer dat Satan in iemand gevaren is. Dat deden wel de demonen of geesten. Dat is het "van de duivel bezeten" zijn van de S.V.

Deze bezetenheid beperkte zich niet tot één demon. Iemand kon er meer dan één hebben. Maria Magdalena had er eenmaal zeven, Mk. 16:19, Luk. 8: 2. Een man had er zelfs een legioen. Een legioen, een Romeinse legerafdeling, telde in vredetijd ± 6.000 man, in oorlogstijd soms 10.000 a 12.000. Nemen we 6.000, dan is dit nog een verschrikkelijk getal: 6.000 demonen in iemand. Hoe we een en ander in hebben te denken, zullen we hieronder zien.

De demonen worden op andere plaatsen ook geesten genoemd, ook wel: onreine geesten. Volgens Mt. 10: 1 gaf Christus Zijn discipelen macht om de onreine geesten uit te werpen, volgens vs. 8 is dit: "werpt de demonen uit". Zo ook in Mk. 6: 7 en 13. In Mk. 5: 11 bij de man met het legioen, vragen de demonen om in de zwijnen te mogen varen; in vs. 13 staat, dat de onreine geesten uitvoeren. In hun geheel genomen vormden ze één geest, want vs. 2 zegt, dat de man een onreine geest had; en de Heer Jezus zegt: "Gij onreine geest, ga uit van de mens". Op zichzelf bezien zijn het er een legioen. De veelheid ging op in de eenheid van handelen. Zo ook Luk. 8: 27 en 29. In Luk. 10: 17 zijn de discipelen verblijd, dat de demonen hun onderworpen zijn, in vs. 20 zegt de Heere; ***"Verblijdt u daarin niet dat de geesten u onderworpen zijn"***. Uit al deze teksten blijkt, dat deze geesten demonen zijn en de demonen ook geesten heten.

We wezen er reeds op, dat men veelal van geesten een verkeerde voorstelling heeft. Men kent ze geen lichaam toe. Dit is zeer onjuist. Ze hebben plaatselijkheid, anders zouden ze niet in en uit kunnen varen, ze gingen uit de man in de zwijnen, verplaatsten zich dus. Alles wat zich verplaatst, is lichamenlijk.

Het geest zijn wil niet zeggen: geen lichaam hebben, maar: geen aards, grof stoffelijk lichaam hebben. Vele demonen of geesten zijn voor ons vormelijke, lichamenlijke wezens die iemand kunnen beheersen.

Hoe deze beheersing of, zoals we meestal zeggen bezetenheid, plaats heeft, is moeilijk te zeggen. Soms zou men het best kunnen denken aan als het ware microscopisch kleine wezens die zich in de hersencellen nestelen en van daaruit de zenuwbanen in hun macht hebben. Sommigen werden immers met stomheid geslagen, Mt. 9: 32, Mk. 9: 17; anderen met blindheid, Mt. 12: 22. In andere gevallen gaven zij de bezetene ontzettende kracht; de man die het legioen had, was zelfs met geen ketenen te binden, Mk. 4: 4. In weer andere gevallen wierpen zij de bezetenen telkens neer om hen te verpletteren en vielen dezen daardoor in het vuur of het water, Mt. 17: 15, Luk. 9: 39. Zeer waarschijnlijk zijn er nog meer andere vormen geweest waarin de demonen zich openbaarden en waaruit bleek, dat de bezetenen de macht over hun wil verloren hadden omdat de demonen hen in de zenuwcentra aangrepen en van daaruit beheersten.

Echter, niet alle demonen schijnen kleine wezentjes te zijn. In Op. 16: 14 en 15 is sprake van onreine geesten, geesten der demonen, die de vorsen gelijk zijn, Gr. als vorsen. Deze doen tekenen en gaan tot de koningen om die te vergaderen tot de krijg van de grote dag des almachtigen Gods. Hoe we ons dit hebben voor te stellen, is niet te zeggen. Er staat niet, dat het vorsen zijn, er staat alleen, dat zij als vorsen waren. Mogelijk bewogen zij zich sprongsgewijze voort om zich zo te verplaatsen. Eén ding is er wel uit af te leiden, nl. dat zij weer lichamenlijk waren: zij gaan uit van de ene plaats en komen tot de andere. Zij komen voort van Draak, Beest en Valse Profeet: "uit de mond" betekent hier: op bevel van, en gaan tot de koningen. Elke verplaatsing veronderstelt lichamenlijkheid. Demonen hebben dus ook een zeker lichaam, hetzij klein of groot.

Weer een andere soort demonen zijn zij die Paulus bedoelt in 1 Cor. 10: 20 en 21. Hij leert ons hier, dat de Heidenen de demonen offeren. Dit zijn de afgoden, vs. 19, de goden der Grieken en Romeinen en van andere volken. Nu moet men in deze niet zo zeer zien de gouden, zilveren, koperen, stenen en houten afgodsbeeldjes, die de doorsnee heiden vereerde. Op. 9: 20 toch maakt in dezen verschil en spreekt van het aanbidden der demonen en der afgoden. Demonen zijn hier meer zinnebeelden van krachten, geen afbeeldingen. De "wijze" Griek en de "beschaafde" Romein wisten wel, dat de afgodsbeeldjes geen macht hadden. Hij zocht een hoger wezen. En dat zijn de goden en heren, waarvan Paulus in, Cor. 8: 5 en 6 schrijft:

"Want hoewel daar ook zijn die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele goden en heren zijn), nochtans hebben wij maar één God ... en één Heere".

Tot nuttige Stichting

2.

EEN IEGELIJK MENS VOLMAAKT STELLEN.

Col. 1: 28: *“Dewelke wij verkondigen, vermanende een iegelijk mens en lerende een iegelijk mens in alle wijsheid, opdat wij zouden een iegelijk mens volmaakt stellen in Christus”.*

Paulus verkondigde in zijn bediening van de verborgenheid Christus als Hoop der heerlijkheid. Hij vermaande en leerde daarbij “een iegelijk mens” om een iegelijk mens volmaakt te stellen in Christus. Vanzelf is dit “een iegelijk mens” in beperkte zin te nemen, het zijn zij die die vermaning en lering kunnen verstaan. Mensen uit de wereld, blinde heidenen, werkers van ongerechtigheid e.d. kunnen hier niet bedoeld zijn. “Een iegelijk mens” is een iegelijk wedergeboren mens, want eerst in de wedergeboorte verkrijgt men het geestelijk orgaan om Gods Woord te kunnen horen. En vaak is dit dan nog zo weinig geoefend, dat zij er niet mee kunnen onderscheiden en nog omgevoerd worden door allerlei wind van leer en als onmondige kinderen geleid moeten worden. Eerst door hen die “zonen” zijn, kan die vermaning en lering beter verstaan worden al willen wij het niet uitsluitend tot hen alleen beperken. Er zijn ook jonge kinderen in Christus die er naar luisteren en snel kunnen opwassen tot de volmaaktheid.

Men zal echter vragen, hoe Paulus door te leren en te vermanen een iegelijk mens volmaakt kon stellen in Christus. Kan dan leer tot volmaaktheid leiden? En kan men op aarde wel volmaakt zijn? Neen, als men onder volmaaktheid verstaat: zonder enig gebrek, vol van alle deugden, zonder zonde, geheel voldoende aan Gods norm. Maar dit bedoelt de apostel hier niet. Het volmaakt stellen in Christus betekent niet door leer en vermaning zondeloos te maken, maar leren inzien wat de bedeling der verborgenheid tot doel heeft. Of in de woorden die hij pas deed voorafgaan: Christus te leren zien als Hoop der heerlijkheid. Er staat dan ook niet, dat men volmaakt gemaakt wordt. Ook niet: volmaakt gesteld. Maar: volmaakt gesteld *in Christus*. Het betreft hier vooreerst de positie van Christus te zien en vervolgens aan te wijzen dat God in deze bedeling tot dezelfde verheven plaats der ere roept als waartoe Christus verhoogd is. En men gevoelt, dat kan door lering en vermaning geschieden.

Eerst door lering. Vele gelovigen menen dat ze tevreden kunnen zijn als ze weten dat Christus hun Behouder is. Ze willen een “eenvoudig evangelie”. Het is hun genoeg de evangelische verhalen te kennen en dan nog iets van het Oude Testament. Wat heeft een mens meer nodig? In al die kennis bestaat het toch ook niet! Anderen lezen gewoontegetrouw hun Bijbel en blijven bij de meeste dingen zelfs niet stilstaan. Zij geloven slechts in algemene zin.

De apostel wil echter een iegelijk mens leren. d.i. onderwijzen. Voor een wedergeborene is er nog veel te leren uit de Schrift. Het inzicht in de bedelingen, het letten op de dingen die verschillen, de ordening van de gegevens voor de weg der behoudenis, het moet alles geleerd worden wil men enig inzicht in het ontzaglijk diepe Woord Gods krijgen. Des te meer men leert, des te verder men ziet, welk een oceaan van kennis het Woord bevat. Daartoe hoeft men nog niet eens Grieks of Hebreeuws te kennen. De kennis is ook zonder dat reeds wonderbaar.

Om de verborgenheid te zien, is veel voorbereidende kennis nodig. Zeker, God kan in eens de visie geven. En we weten uit de praktijk, dat Hij dit doet. Maar ook zulken moeten toch door lering uit de Schrift hun positie zien verduidelijkt. Daartoe is onderricht uit de gehele Schrift nodig. Zij die de verborgenheid niet zien of zelfs bestrijden, verwijten ons, dat we slechts drie Brieven overhouden. Wij merken op, dat zij niet drie, maar vier Brieven (n.l. ook 2 Tim.) missen. Die completeren de Schrift. Wij voor ons, kunnen niets missen. En willen dat ook niet. Door te onderscheiden echter, willen ook wij een ieder mens die horen wil, naar onze krachten, trachten volmaakt te stellen in Christus. En daartoe is vaak veel voorbereidende kennis nodig, opdat men op kan klimmen van het vroeger geopenbaarde tot het eerst aan Paulus - en dat nog pas in zijn gevangenschap - van God gegevene.

Behalve lering is er ook vaak vermaning nodig. Zij die de verborgenheid nog niet zien, worden zo gemakkelijk meegevoerd omdat er zoveel tegenstrijdigs in de Schrift lijkt te zijn en ook is. Het een schijnt niet te kloppen met het ander. En het klopt ook niet, want God heeft dit niet bedoeld. Er zijn dingen die verschillen. Zonder hoger licht raakt men dan verward en begeeft zich in groepen of kringen die menen de waarheid te hebben, terwijl ze doordraven in vroegere bedelingen. Dan past het zulken te vermanen en door die vermaning tevens aanknop- ping te krijgen hun iets te leren. Men doe dit echter niet in hoogheid van geest, maar in oot- moedigheid. Echter niet alleen bij hen die de verborgenheid nog niet zien, is vermaning no- dig. Ook bij hen die de roeping ertoe kregen, komen vaak afwijkingen voor die met die roe- ping niet in overeenstemming zijn. Zij werpen zich soms in stromingen welke aardse dingen bedenken, gaan zich bemoeien met dingen, die God hun loop laat hebben, maar waartoe de Leden van het Lichaam niet geroepen zijn mee te werken. Als men thans wil recht maken wat niet rechtgemaakt kan worden en niet rechtgemaakt zal worden vóór Christus als Koning gaat heersen, dan is dit niet in het oog houden van de volmaaktheid waarin men door de roeping tot de verborgenheid gesteld is. Ook dan past het zulken te vermanen.

En nu lezer, de vraag, zijt gij reeds *volmaakt* gesteld in Christus? Kent u de verborgenheid? We vragen niet, of u die theologisch en fijn uitgesponnen voor anderen kunt uiteen zetten. Dat kan elke volmaakte niet en hoeft ook niet, en dat bedoelen we ook met onze vraag niet. Althans niet allereerst en allermeeest. Maar wel dit: Ziet ge in, waartoe God wil leiden, wat de bedoeling is van deze bedeling, waar God Christus geplaatst heeft en waar Hij ook ons wil plaatsen. Is Christus voor u de Hoop der heerlijkheid? Zoekt u de dingen die Boven zijn en niet die op de aarde zijn? Mogelijk zegt u: het is zo gebrekkig. Goed, laat ons dan vragen: wat is nu in uw binnenste innerlijk uw grondbegeerte, wat geeft de diepste grond van uw hart te zien. Laten u dan de dingen niet los, voelt u het grote en rijke dat God geven wil. Dat is de weg om te komen tot die hoge positie.

En u lezer, die dit niet hebt of nog niet hebt, wat is uw streven, wat is uws harten grond? Ziet u Christus in een andere zin? God moge u dan openbaren dat Hij nog hoger stijgt als u Hem mag zien als Hoop der heerlijkheid. Na uw behoudenis moet u volmaakt gesteld worden in Hem. Paulus' onderricht moge daartoe het middel zijn.

Satan

Paulus erkent dat er goden en heren zijn. Daarmee bedoelt hij niet de afgodsbeeldjes, maar de demonen. We kunnen hierbij nog opmerken, dat, toen hij in Athene kwam, men meende, dat hij vreemde demonen (grondtekst) verkondigde. De S.V. zegt hier:goden; het is de enige keer dat zij "demonen" door een ander woord dan "duivelen" vertaalt. Deze soort demonen zijn mogelijk Satans engelen, Mt. 25: 41.

Uit een en ander blijkt, dat de naam "demonen" een samenvatting is van de verschillende

soorten trawanten van Satan, van de kleinste demon die in een mens de functies van geest, ziel en lichaam verstoort tot de goden en heren die de volken aanbidden toe.

De overste der demonen.

Van al die demonen, hetzij klein of groot, is Satan de Overste, de Heer der woning. Die woning is thans nog de lucht. Vandaar dat hij ook heet: "de overste van de macht der lucht". Door de demonen werkt hij in op de mensen. Hij doet dit echter niet steeds op dezelfde wijze. In Christus' dagen op aarde deed hij het door bezetenheid. Toen gebruikte hij de kleine wezens, laat ons zeggen: de geestelijke bacillen. Deze besmetten de mens en beheersten hem lichamelijk. Dit had ook nog plaats in de Pinkstertijd, zie Hand. 5: 16, 5:7, 19: 2. Hij doet het ook anders en wel door afgodendienst. De afgodendienst is demonenverering. Nog een andere vorm is het door demonen in laten werken op de mensen tot opstand tegen en afkeer van God. Vandaar heet hij: "***de geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid***". In de tijd van de Openbaring gebruikt hij weer andere demonen. Men ziet zo zijn verscheidenheid in methode. Overal is hij er op uit het leven der mensen te verstoren, hetzij lichamelijk, hetzij geestelijk. We zullen over zijn macht nog nader spreken. In dit verband kon dit reeds genoemd worden. Uit een en ander blijkt, dat de naam: "overste der demonen" een ruime betekenis heeft en we daarom mede niet moeten denken aan een of andere geestelijke onderleider, maar aan Satan zelf.

Satan heeft de kleine demonen gebruikt om de mensen bezeten te maken, zij voeren in hen. Hij deed dit nimmer zelf persoonlijk, om de eenvoudige reden, dat hij dan maar in één mens had kunnen zijn. Waar zij velen in aantal zijn, kon hij door hen velen knechten.

Slechts eenmaal vinden we, dat Satan zelf in iemand gevaren is. Dat was in Judas nadat deze de bete ontvangen had. "***En na de bete, toen voer de Satan in hem,***" Joh. 13: 27. In vs. 2 lezen we "***toen nu de Duivel in het hart van Judas Simons zoon Iskarioth gegeven had, dat hij Hem verraden zou.***" Eerst gaf hij het Judas dus in, toen voer hij in hem. Wij geloven dat we hier moeten denken aan een algehele beheersing door Satan. Waar deze, zoals we zagen, een vormelijk wezen is, en wel mensvormig, is Joh. 13: 27 niet geheel letterlijk te nemen alsof Satan geheel in Judas zou zijn ingekomen. We zullen hier meer aan een sterke beïnvloeding moeten denken, aan een geheel onder leiding van Satan staan. Voor "voer in" staat in het Gr.: "ging in". Dit ingaan, behoeft geen letterlijk ingaan te zijn. Op. 3: 20 zegt: "***Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur open doen, Ik zal tot hem inkomen en Ik zal avondmaal met hem houden***". Dit is ook niet letterlijk te nemen, want Christus is lichamelijk. Het betekent: volle gemeenschap verkrijgen. Judas hoorde eerst naar Satan, Joh. 13: 2, hiermee opende hij de deur van zijn hart. Toen kreeg Satan volle gemeenschap met hem en ging in hem in, beheerste hem geheel. Op. 3: 20 verklaart Joh. 13: 27.

Uitwerpen en lot der demonen.

Nog een enkel woord over de demonen.

Demonen konden ook door mensen uitgeworpen worden. De zonen der Farizeën althans hielden zich daarmee bezig, Mt. 12:27, Luk. 11: 19. Dit schijnt niet steeds gelukt te zijn. De zonen van een Joodse Overpriester konden een boze geest niet uitwerpen, Hand. 19: 13-16. Of zulke uitwerpingen daarbij blijvend waren, is ook onzeker. De onreine geesten keerden soms terug, Mt. 12: 43, Luk. 11: 24. Het waren dus vaak slechts tijdelijke verlatingen. Het laatste was soms erger dan het eerste.

Van geheel andere aard waren de uitwerpingen door Christus en Zijn discipelen verricht. Hij deed het door de Geest Gods en gaf Zijn discipelen daartoe kracht en macht, Mt. 12: 28, 10: 1, Luk. 9: 1. Paulus had later ook die macht. Hij beval de waarzeggende geest in de naam

van Jezus Christus uit de dienstmaagd uit te gaan. Hand. 16: 16-18; later voeren de boze geesten zelfs uit als de bezetenen de zweetdoeken (hoofddoeken) of gordeldoeken (voorschotten bij het tenten maken) die Paulus gedragen had, aanraakten, Hand. 19: 11, 12.

Een merkwaardige openbaring in dezen over de demonen vinden we in Mk. 5 en Luk. 8 bij de man die het legioen had. Als de demonen horen, dat zij moeten uitgaan, bidden zij de Heeren niet in de afgrond te zenden, Luk. 8: 31 (volgens Markus: niet buiten dat land). De afgrond is de Hades (zie Rom. 10: 7). Zij willen niet naar die plaats. Zij mogen nu in de zwijnen varen, Mk. 5: 13; deze storten in de zee. Het schijnt dus, dat de demonen óf vrezen voor de afgrond, óf voorliefde hebben tot het water. Is dit laatste zo, dan is het te verstaan, dat zij geen rust hebben in dorre, Gr. waterloze, streken, Mt. 12: 43.

Eenmaal zal de plaats waar Babel gelegen heeft, de woonplaats zijn der demonen, de bewaarplaats van alle onreine geesten, Op. 18: 2. "Bewaarplaats" betekent hier: kerker, gevangenis. Zo is het b.v. vertaald in Mt. 5: 25, 14: 3, 18: 30, Hand. 12: 4, e.a. Zij zullen daar dus moeten verblijven en niet weg kunnen. Babel zal worden tot "eeuwige (aionische) woestheden", Jer. 51: 62; het zal zijn tot steenhopen, 51: 37. Het zal Babel vergaan als Sodom en Gomorra, 50: 40. Deze zijn geworden een land van zwavel en zout der verbranding, niet bezaaid, zonder spruit of kruit, Deut. 29: 23. Zo wordt ook Babel. En daar, in het dorre, waar zij geen rust zullen hebben, zullen de demonen moeten wonen, daar zal hun gevangenis zijn. Dit is het laatste wat we in de Schrift er van horen. De demonen krijgen op het gebied van Babel eenmaal hun kerker. Hun verder lot wordt niet vermeld.

En in onze tijd?

Men kan vragen of bezetenheid thans, in onze dagen, ook nog voorkomt. Velen menen dat men die terug vindt in krankzinnigheid of andere geestesstoringsen, ja zelfs in andere ziekten. We geloven, dat men om te beginnen, met de Schrift moet onderscheiden tussen krankheden en bezetenheid. Christus immers genas allen die kwalijk gesteld, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen en hen die van demonen bezeten waren, Mt. 4: 24; de discipelen moesten o.a. zieken genezen en demonen uitwerpen, Mt. 10: 8. De ziekte in Israël werd dus onderscheiden van bezetenheid.

Is krankzinnigheid dan soms geen bezetenheid? We geloven van niet. We houden krankzinnigheid en geestesstoringsen meer voor ziekten die óf berusten op fysische, d.i. lichamelijke natuurlijke afwijkingen, waarbij de geest zich als het ware door verkeerde en gebrekkige ordening der hersencellen of door onvolkomenheden een afwijkende baan boort en zich daarin voortstuwt óf op waandenkbeelden die door veelal onpersoonlijke uitwendige invloeden veroorzaakt worden (b. v. allerlei waanzin). Er zijn geneeslijke gevallen van krankzinnigheid zonder dat er een of andere demon uitgeworpen wordt, bewijs, dat ze geen bezetenheid is. Bij bezetenheid neemt een of ander zeer klein maar persoonlijk en bewust wezen plaats in een der hersencentrums en regelt van daaruit 's mensen doen of toestand. Bij krankzinnigheid is 's mensen natuur in de war, niet door een inwendige persoonlijke invloed, maar door lichamelijke of geestelijke invloeden. Lichtelijk kan de geest, die bezit is van de persoon, zich door een kleine afwijking in de hersencellen, fantasiebeelden en banen scheppen die wij geestesziekten noemen, maar waarvan de basis een fysieke, lichamelijke is. Ook kan er door uitwendige invloeden, b.v. door on-Schriftuurlijke menselijke leerstellingen (de Schrift maakt wijs tot zaligheid) een waandenkbeeld ontstaan, dat bedenkelijke afmetingen kan aannemen. Geen van beide is bezetenheid.

Maar komt de echte bezetenheid dan thans niet meer voor in onze dagen? We durven hierop niet met een beslist: "neen" te antwoorden. We achten het zeer wel mogelijk, dat er b.v. bij spiritisten bezetenen voorkomen, bij wie een "geest" geheel bezit genomen heeft van een

mens, hem geheel regeert. Mediums laten zich telkens tijdelijk beïnvloeden; het kan ook zeer wel voorkomen, dat men blijvend beïnvloed wordt; dan is men bezeten. We geloven dat nog door gebed hiervoor genezing mogelijk is, Mk. 9: 29. Christus kan hen ook thans nog uitwerpen.

De mogelijkheid en feitelijkheid der bezetenheid achten we zo in onze bedeling voorhanden of aanwezig. We wijzen er echter op, dat Satan daar thans in hoofdzaak niet mee tegen God in werkt. Thans verblindt en verleidt hij meer en werkt de verborgenheid der ongerechtigheid. Vroeger demoniseerde hij, nu verleidt hij meer. Het eerste was een uitdaging van Gods Zoon, hij daagde Deze uit te doen blijken, dat Hij de demonen kon uitwerpen. Het tweede is een uitdaging van Gods Geest, Die hij verzoekt om te zien of Hij alle dingen in het juiste licht kan doen zien. Satans aanval op Gods werk is dus van karakter veranderd, omdat de bedeling veranderd is. We achten bezetenheid nog mogelijk maar zoeken daarin nu Satans voornaamste aanvalswapen niet. Dit is te zoeken in allerlei misleiding en verlokking.

Satans engelen.

In dit verband moet nog een categorie wezens genoemd worden, nl. Satans engelen. Hiervan is slechts enkele malen sprake. ***Er is een aionisch vuur voor de Duivel en zijn engelen bereid***, Mt. 25: 41. ***Paulus had een engel des Satans die hem met vuisten sloeg***, 2 Cor. 12: 7. ***De Draak krijgt eenmaal met zijn engelen***, Op. 12:7 ***en wordt met hen uit de hemel geworpen***, vs. 9. Deze engelen staan in tegenstelling met Christus' engelen, Mt. 16: 27, 24: 31, 25: 31, Mk. 13: 27, met de heilige engelen, Luk. 9: 26, de engelen Zijner kracht, 2 Thes. 1: 7, de uitverkoren engelen, 1 Tim. 5: 21. Satan zelf heet de engel des lichts en ook de engel des afgronds. Waar hij staat boven de demonen, is het niet onmogelijk dat zijn engelen dat ook doen en aanvoerders zijn van het demonenleger. Dat kunnen echter ook zijn de overheden en machten. We weten dit niet. God licht de sluier van die boze geestelijke wereld slechts zeer weinig op. Het zou ook niet goed zijn. We zouden wellicht door vrees verteerd worden als we zagen, welke Satanische machten ons omringen en hoe zij ageren. Er wordt alleen kort aangegeven dat ze er zijn en ook gezegd, dat God ze soms gebruikt om de gelovigen te slaan. Het hoe verbergt Hij zelfs zo, dat we nu nog niet weten, wat die doorn in het vlees van Paulus is geweest. Eén ding is zeker: buiten Gods wil kan geen schepsel zich roeren of bewegen.

2. Abaddon-Apollyon, de engel des afgronds.

De Verderver.

Het woord Abaddon betekent: verderver. In het Hebr. wordt het gebruikt in Job 26:6, 28: 22, Ps. 88: 12, Spr. 15: 11, 27: 20 waar er "verderf" en in Job 31: 12 waar er "verderving" vertaald is. In Job 26: 6 wordt het in verbinding gebracht met sheool, zo ook in Ps. 88: 12; in Spr. 15: 11 en 27: 20 en Job. 28: 22 staat bij elkaar: verderf en dood. Het woord heeft dus te maken met dood en graf. In Op. 9: 11 is het de naam van een persoon. Het Gr. woord "Apollyon" betekent de verdervende of verderver.

In Op. 9: 11 heet deze verderver de engel des afgronds. Hij is de koning over geweldige sprinkhanen die de mensen vijf maanden pijnigen.

Wie is nu deze verderver? We geloven dat we ook hier aan Satan moeten denken, Het is hij die het geweld des doods heeft. Wel worden er hier geen mensen gedood, maar dat neemt niet weg, dat zijn wezen daarmee niet verandert en hij de verderver blijft. Hij is er steeds op uit om mensen te vermoorden, te pijnigen, hen lichamelijk en zedelijk te verderven en hen verlossen te doen gaan.

Wat de Konkordatie leert

Egeiró (opwekken-ontwaken).

Het is nodig onderscheid te maken tussen opwekken (of ontwaken) en opstaan. Het woord opwekken wijst er op, dat men eerst in een onbewuste of niet bewuste toestand was. Men heeft dus zeer in het bijzonder het contrast: slapen-opgewekt worden (of ontwaken). Zie b.v. Mat. 27: 52; 1 Cor. 15: 20; Ef. 5: 14.

Het woord opstaan (anistèmi) is de tegenstelling van nederliggen.

Het slapen en opwekken kan in meer dan één zin verstaan worden:

1. betekent het de gewone slaap en het wakker worden;
2. de dood (1) en het opwekken uit de dood;
3. het niet bewust zijn van (of onverschillig zijn voor) een zekere toestand en het bewust (of belangstellend) worden.

Met betrekking tot de dood wordt het werkwoord egeiro ongeveer 80 maal (2) gebruikt en dit zijn zoveel bewijzen dat de doden onbewust zijn. Deze uitdrukking zou inderdaad in het geheel niet passen als het waar was, dat bij de dood de ziel aan het lichaam ontsnapt en bewust voortleeft. Van die ziel kan men toch niet zeggen, dat ze wakker wordt als ze, volgens die opvatting, bewust voortleeft en in een lichamelijke kerker terug komt. Van het lichaam kan men het ook niet zeggen.

Daarentegen is “opwekken” of “ontwaken” de juiste uitdrukking voor een dode, die onbewust neerligt. Men kan dan zelfs zeggen, dat het lichaam opgewekt wordt, omdat het voor het gewone oog onwaarneembare lichaam in de doodstoestand nog steeds een onafscheidbaar deel vormt van de mens (3). Het is geen omhulsel of kerker.

Men heeft soms toegegeven, dat de doden vroeger (d.i. in het O.T.) wel onbewust konden neerliggen, maar dat dit niet meer het geval is met hen die na Christus' opstanding tot het geloof komen.

Uit het vorige blijkt echter, dat de uitdrukkingen “slapen” en “opwekken” ook nog steeds voor zulken gebruikt worden.

- (1) Dat de dood een slaap (of rust) is, wordt uitdrukkelijk gezegd in Mat. 27:32; Joh. 11:11; Hand. 7:60; 13:36; 1 Cor. 7:39; 15:6, 18, 20, 51; 1 Thes. 4:13, 14, 15, 2 Petr. 3:4. Overal is het werkwoord “koimao-mai” gebruikt.
- (2) Enkele malen gebruikt de St. Vertaling ook “opstaan” en “verwekken”.
- (3) Het eigenlijke lichaam van de mens is niet stoffelijk. Alleen in de tegenwoordige bestaanswijze doet het lichaam zich voor onder stoffelijke vorm. Zie onze uitgave: “Wat de Konkordantie leert” blz. 133.

Tot nuttige Stichting

3.

DER ROEPING WAARDIG WANDELEN.

Ef. 4: 1 *“Zo bid ik u dan, ik de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping met welke gij geroepen zijt”.*

Efeze bestaat uit twee grote hoofddelen, hfdst. 1-3 en 4-6.

Geeft de Apostel in hfdst. 1-3 de roeping aan, de nieuwe positie waarin God door de openbaring der verborgenheid inleidde, met hfdst. 4 begint het gedeelte dat handelt over de wandel die uit de roeping voortvloeit.

Om der roeping waardig te kunnen wandelen, is het nodig de roeping te kennen. Wij hebben er telkens weer op gewezen, dat er meer dan één sfeer van zegening is. Dat houdt in dat er meer dan een roeping is: Uit elke roeping vloeit iets voort: een wandel in overeenstemming ermee. Men moet dus eerst zijn roeping kennen wil men er waardig naar kunnen wandelen. Paulus heeft in hfdst. 1-3 uiteengezet wat die roeping was. Nu begint hij over de wandel te spreken die met die roeping moet overeenstemmen. We staan bij enkele dingen stil.

Allereerst bij wat een wandel is. Onder “wandel” verstaat de Schrift het voortdurend bezig zijn met en het leven uit zekere grondbeginselen. Het is niet het zo nu en dan er zich eens mee bezig houden, het zich slechts bij tijden in iets inleven. Neen, een wandel is een voortdurende gang in zekere richting.

Die gang nu, zegt de Apostel, moet waardig zijn der roeping waarmee men geroepen is. Waardig wil hier feitelijk zeggen: in evenwicht met, overeenkomende met. Leer en leven kunnen niet los naast elkaar staan; zij moeten zich, wil het goed zijn, verhouden als de schalen van een balans en daarbij elk hetzelfde gewicht vertonen. Velen hebben een hoofd vol met “leer”, maar hun wandel wijkt er ver van af en is er in lijnrechte tegenspraak mee. Dan is het geen wandel in overeenstemming met, passend bij de roeping. Als men hfdst. 4-6 doorleest, ziet men welk gewicht op de schaal van de wandel staat tegenover het gewicht der leer. En als men zichzelf dan eerlijk onderzoekt, moet men zeggen: hoe ver ben ik vaak af van die voorgeschreven wandel. Men kan gemakkelijker een leer in zich opnemen dan er naar wandelen. En toch, het wordt ons tot een eis gesteld zo te wandelen dat we de leer in praktijk brengen, althans dat dit het grondstreven van ons hart zij. Die eis mag echter niet voeren tot werkheiligheid. Werkheiligheid is door een zekere wandel aanspraak op een geestelijk goed te willen maken. Men laat dan de (vermeende) wandel voorafgaan aan de roeping. Dat nu kan niet. Eerst de roeping, dan de wandel. Maar evenzeer als we werkheiligheid afwijzen als een gemaakt dood iets, evenzeer moeten we afwijzen een wandel die de roeping niet waardig is, hetzij dat men telkens uit zijn roeping uitvalt, hetzij dat men die roeping niet uitwerkt. In het eerste geval krijgt men een wandel die lijkt op een veld waarop nog wel wat goeds groeit maar veel onkruid woekert. In het tweede geval lijkt de wandel op een onbezaaid veld waar mogelijk alleen onkruid groeit of hoogstens hier of daar een als verdwaalde goede vrucht.

Een wandel waardig der roeping legt ons verantwoordelijkheid op. Veel verantwoordelijkheid. Hoe meer we die beseffen, des te beter we de roeping verstaan, des te meer moet het gevolg zijn een waardige wandel.

De waardige wandel is het uitwerken van roeping en verkiezing. God werkt in: Hij roept. Aan ons is nu het uitwerken: wij moeten wandelen. Als regel vervalt men bij het uitwerken in dezelfde fout als Israël deed toen het zeide: *“Al wat de Heere gezegd heeft, zullen we doen”*. Wie zo begint, kent de belemmeringen niet die in de wandel voorkomen. Hij staat nog in eigen kracht. Zij die meer geoefend zijn, staan anders. Zij voelen zich in zichzelf onmachtig tot die waardige wandel, weten ook dat het Gods verlangen is waardig te wandelen. Hun rest dan één middel. Hetzelfde middel dat Paulus gebruikt voor hij over de wandel gaat schrijven: het gebed. Aan Ef. 4 gaat Paulus' gebed in Ef. 3 vooraf. En zo gaat aan elke waardige wandel de bede vooraf, dat God mede wil werken bij de uitwerking opdat Hij Zelf er door verheerlijkt wordt. De gegevens voor de wandel in Ef. 4-6 moeten ons ootmoedig, nederig stemmen want in de praktijk voldoet niemand voortdurend aan de daar gestelde eisen. Alleen hij die gebeden heeft vervuld te worden met Gods liefde, om met kracht versterkt te worden door Zijn Geest naar de inwendige mens, om van Gods volheid te mogen ontvangen, zal in staat zijn (en dan nog niet zonder telkens weer zijn toevlucht te zoeken bij God) om te wandelen waardig der roeping met welke hij geroepen is.

Satan

(Vervolg)

3. De andere namen.

Over de andere namen kunnen we kort zijn.

Satan heet de *god dezer eeuw*. Men weet, dat deze eeuw (aioon) loopt vanaf de Zondvloed tot Christus' wederkomst. Hoewel Satan reeds in de Hof van Eden zijn rol speelde, is hij na de Vloed de God dezer eeuw geworden, omdat alle afgoderij - en daarin ligt. tot nu toe het grootste deel der mensheid verzonken - Satanverering is. Ze is demonendienst en hij is de overste der demonen. Vanaf Babel hebben de volken zich van God afgewend, hebben Hem niet verheerlijkt. Satan heeft hen toen verleid en nu dienen ze hem.

Hij is ook de *overste der lucht*. Door zijn demonen, overheden, machten, geweldhebbers der wereld, duisternissen dezer eeuw en geestelijke boosheden oefent hij zijn macht van boven uit. Velen menen, dat Satan in de “Hel” is. De Schrift zegt, dat hij nog in de hemel is, Op. 12: 9. Hiertoe behoort ook de lucht waar Satan met zijn boze legermacht zetelt en van waaruit hij de wereld beheerst.

Hij heet *Geest* omdat hij een niet grof stoffelijk aards lichaam heeft Hij kan verschijnen en weer heengaan. Hij verscheen b.v. tijdens Christus' verzoeken. Als geest heeft hij echter wel een lichamelijke vormelijke gestalte. Deze is mensvormig. Hij verandert zich in een engel des lichts en engelen verschijnen steeds als mannen (Gen. 19: 26, Hand. 1: 10).

Hij heet de *Boze* omdat zijn werken boos zijn. Men moet bidden om verlossing van de Boze, Mt. 6: 13. Hij houdt de hele wereld omkneld, 1 Joh. 5: 19. Voor verdere uitwerking van een en ander zie men het hoofdstuk over Satans macht.

Teksten met “demon” en “geest”.

Tot slot van dit hoofdstuk geven we de teksten met het woord demon of demonen. Dit zijn er

totaal 60 met het woord demonen; dit woord komt 11 maal in Mt., 13 maal in Mk., 22 maal in Luk., 6 maal in Joh. en verder nog 9 maal in andere N.T. boeken voor.

Mt.

Velen zullen eenmaal zeggen in 's Heren naam demonen uitgeworpen te hebben, **7: 22.**

Christus wierp een demon uit, bij een stom mens, **9: 33.**

Hij wierp de demonen uit door de overste der demonen, zei men, **9: 34, 34.**

De apostelen konden ook demonen uitwerpen, **10: 8.**

Ook Johannes had een demon, zei men, **11: 18.**

In **12: 24, 24** staat voor de overste der demonen de naam Beëlzebul. Niet door hem, maar door de Geest Gods wierp Christus ze uit, **12: 27, 28.**

Een maanzieke had ook een demon, **17: 18.**

Mk.

De demonen die Christus uitwierp, mochten niet spreken, **1: 34, 34, 39.**

Verder vinden we de herhaling van Mattheus **9, 10 en 12** in **3: 15, 22, 22** en **6: 13.**

De Heere wierp ook een demon uit bij de dochter van de Syro-Fenische vrouw, **7: 26, 29, 30.**

Ook anderen wierpen demonen uit, **9: 38:**

Maria Magdalena had 7 demonen gehad, **16: 9.**

Zij die geloofden, konden later ook demonen uitwerpen, **16:17.**

Luk.

In de synagoge te Nazareth was een mens met de geest van een onreine demon, **4:33.**

Deze voer uit, **vs. 35.**

Ook bij anderen, **vs. 41. 7: 33** als **Mt. 11: 18, 8: 2** als **Mk. 16: 9.**

In **7: 27, 30, 33, 35 en 38** wordt gesproken van het legioen demonen. **9: 1** als **Mk. 3: 15.**

In **9: 42** wordt een jongen genezen die bezeten was. **9: 40** als **Mk. 9: 38.**

De discipelen waren er over verblijd, dat de demonen hun onderworpen waren, **10: 17.**

Christus genas een stomme met een demon, **11: 14, 14 - 11: 15, 15, 18, 19 en 20** als **Mt. 12.**

Verder nog **13: 32.**

Joh.

Hier vindt men het woord 6 maal.

Telkens zei men van de Heere, dat Hij een demon had, **7: 20, 8: 48, 49, 52; 10: 20, 21.**

De andere teksten.

Paulus was een verkondiger van vreemde demonen (S.V.: goden), **Hand. 17:18.**

Hij schrijft echter, dat de heidenen aan de demonen offeren, **1 Cor. 10: 20.**

Dat moesten de Korintiërs niet (meer) doen, **vs. 20.**

Er is een drinkbeker en een tafel der demonen, **vs. 21, 21.**

In de laatste tijden zullen sommigen zich begeven tot verleidende geesten en leringen der demonen, **1 Tim. 4: 1.**

De demonen geloven ook en sidderen, **Jak. 2: 19.**

Velen aanbidden de demonen, **Op. 9: 20.**

Het tweede woord, demon, komt 5 maal voor. Demonen vroegen de Heere iets, **Mt. 8: 31. Mk. 5: 12.** Een man werd door een demon in de woestijn gedreven, **Luk. 8: 29.** Uit de mond van Draak, Beest en Valse Profeet komen eenmaal onreine geesten der demonen, **Op. 16: 14,**

d.i. zij zullen zich openbaren als drie groepen demonen. Babylon zal eenmaal de woonstede der demonen zijn, **Op. 18: 2**.

Het bijvoeglijk naamwoord “*demonisch*” vinden we in **Jak. 3: 15**: wijsheid kan aards, natuurlijk (ziellijk) demonisch zijn.

Het werkwoord: “*van demonen bezeten*” vinden we in **Mt. 4:24; 8: 16, 28, 33; 9: 32; 12: 22; 15: 22; Mk. 1: 32; 5: 15, 16, 18; Luk. 8: 36, Joh. 10: 21**.

Het woord geesten voor: *onreine of boze geesten* vindt men in **Mt. 8: 16; 10: 1; 12: 43, 45; Mk. 1: 23, 26, 27; 3: 11, 30; 5: 2, 8, 13; 6: 7; 7: 25; 9: 17, 20 25; Luk. 4: 33, 36; 6: 18; 7: 21; 8: 2, 29; 9: 39, 42; 10: 20; 11: 24, 26; 13: 11; Hand. 5: 16; 8: 7; 16: 16, 18; 19: 12, 13, 15, 16; 1 Tim. 4: 1; Op. 16: 13, 14; 18: 2**.

In **Hand. 23: 2** (engel noch geest) is het neutraal, kan het goede of boze geest betekenen.

De Gerechtigheid

Hij wiens zonden vergeven zijn, is wel wedergeboren, doch is nog niet der zonde dood. Hij maakt nog deel uit van de oude mensheid en van de oude schepping. Hij bevindt zich nog in de sfeer van Adam en is, naar zijn positie, zondaar al kan hij de zonde verafschuwen en het goede willen. Laat ons nu een en ander nagaan betreffende de gerechtigheid.

Als iemand geoordeeld wordt, zijn er twee mogelijkheden: óf hij is schuldig en dan kan hij soms vergeving ontvangen (b.v. als hij berouw heeft), óf hij is onschuldig en, verre van vergeving te verkrijgen, wordt hij rechtvaardig verklaard. Dit toont in zeker opzicht het verschil tussen vergeven en rechtvaardigen. De vergeving heeft nooit iemand gerechtvaardigd, maar heeft steeds zijn schuld bevestigd.

Om te onderzoeken wat de Schrift over de rechtvaardigheid zegt, kunnen we in de Concordantie nagaan welke Griekse woorden gebruikt worden. We vinden dan:

***Dikaios* (gerechtig of rechtvaardig)**. Wat overeen komt met een norm.

***Dikaios* (rechtvaardiglijk)**. Op rechtvaardige wijze.

***Dikaioswè* (rechtvaardigheid)**. De eigenschap van wie rechtvaardig is.

***Dikairoó* (rechtvaardigen)**. Rechtvaardig maken of verklaren.

De werkwoorden op **ó** eindigend, betekenen: maken tot wat de wortel er van uitdrukt. Hier is het dus: rechtvaardig maken. In de menselijke literatuur komt deze betekenis niet voor, omdat het boven 's mensen macht is rechtvaardig te maken. In de menselijke sfeer is de zin dan ook: als rechtvaardig aanzien of rechtvaardig verklaren.

***Dikaiösis* (rechtvaardiging)**. De daad van het rechtvaardigen.

Dikaiöma. Wat volgt uit hetgeen rechtvaardig is.

Daar deze woorden in een groot aantal Schriftplaatsen voorkomen, vraagt een ernstig onderzoek heel wat tijd. Men kan allereerst onderscheid maken tussen de rechtvaardigheid in absolute en in relatieve zin. Als het gaat over God en Christus dan moet men bijna altijd de absolute zin nemen. Spreekt men echter van de mens, dan vraagt het onderscheiden enige moeite. Dat er verschil is, blijkt onmiddellijk uit het vergelijken van teksten zoals:

Rom. 3:10 “*Er is niemand rechtvaardig, ook niet één*”.

Mat. 5:45 “*En regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen*”.

2 Petr. 2:7 “*Den rechtvaardigen Lot*”.

De absolute rechtvaardigheid is in volkomen overeenstemming met de Goddelijke norm en staat tegenover “de zonde”, die aan die norm te kort doet. Als Gods Woord van de “gerechtigheid Gods” spreekt, dan is men verzekerd dat hier de absolute rechtvaardigheid bedoeld is. Het gaat dan in de eerste plaats over een “eigenschap” van God. Zo wordt die gerechtigheid b.v. in tegenstelling geplaatst met Gods toorn (Rom. 1:17, 18). Zij is geopenbaard in het Evangelie (Rom. 1:17) en zichtbaar gemaakt door het geloof van Jezus Christus.

Rom. 3:21, 22. Men lette er op, dat de Griekse tekst niet zegt “geloof in Jezus Christus”, maar wel “geloof van Jezus Christus”.

Maar deze gerechtigheid blijft niet beperkt tot God. Zij kan zich uitstrekken tot de gelovige (Rom. 1:16, 17; 3:21-26). Door het geloof in Jezus Christus heeft de mens, naar zijn nieuwe positie, deel aan de gerechtigheid Gods en dan is hij, in Christus-Jezus, gerechtigheid Gods.

2 Cor. 5:21. “Gerechtvaardigd in Zijn bloed” (Rom. 5:9) drukt de zelfde gedachte uit. Door “bloed” geeft Paulus aan, dat men door het geloof deel heeft aan Zijn dood: het bloed is de toegepaste dood. Jezus Christus is “voor” allen gestorven, maar allen zijn daarom niet behouden. Zij die met Hem sterven, die de dood op zich toepassen (wat door de besprenging met bloed gesymboliseerd werd), zijn gerechtvaardigd.

Paulus spreekt dan ook over de “gerechtigheid uit God”, die in tegenstelling staat met “mijn gerechtigheid” en “hun eigen gerechtigheid” (Rom. 10:3).

Fil. 3:9. Deze tekst toont duidelijk, dat het hier niet gaat over een “verklaring”, maar over een tegenwoordig feit. “Door” is de vertaling van “dia” (2de naamval) en betekent dus “door middel van”.

Die gerechtigheid Gods kan aangezien worden als een kracht, die op de mens werkt, of als een sfeer waarin hij zich bevindt, in tegenstelling met de kracht en de sfeer der zonde. Het is in verband met de absolute rechtvaardigheid door het geloof, de gerechtigheid Gods, dat Paulus het Evangelie een kracht Gods noemt (Rom. 1:16, 17).

In dergelijke gevallen is de gerechtigheid een positieve kracht en eigenschap. In andere gevallen echter, gaat het ook wel over de absolute betekenis, maar betreft het de negatieve zin van “niet schuldig”. Na de vergeving van zonden vermeldt Paulus b.v. het “gerechtvaardigd worden van alles, waarvan gij niet gerechtvaardigd kon worden in de wet van Mozes” (Hand. 13:38, 39). Het eerste gevolg van het “der zonde dood” zijn, van het met Hem kruisigen van de oude mens, is dat we van de zonde vrijgemaakt zijn. Niet slechts van de macht der zonde, maar ook van de schuld. Want de prijs is betaald door de dood van Christus en wij hebben er deel aan door de gemeenschap met Zijn dood: “Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde”.

Rom. 6:7. Hij, die met Christus gestorven is, is ook “der wet gedood”¹, Rom. 7:4, niet meer onder haar heerschappij. Rom. 7:1.

Maar deze negatieve betekenis is vanzelf niet de belangrijkste. De dood met Christus is het middel om van de oude mensheid over te gaan naar de nieuwe mensheid, van Adam naar Christus-Jezus, van de positie “zondaar” naar die van “rechtvaardige”. Men verlaat de aardse sfeer en komt in de hemelse. De wedergeboorte bracht wel al in verbinding met de geestelijke wereld, deed kennen en liefhebben wat des Geestes Gods is, maar men bleef nog in de sfeer der zonde en de ondervinding toonde, dat men nog onder haar heerschappij stond. Men wilde wel het goede, doch men kon het niet uitwerken.

Door geloof *in* Christus, d.w.z. een geloof, dat Hem als Opgestane omvat, hebben we ons geheel aan Hem gegeven en zijn we in een zodanige gemeenschap met Hem getreden, dat Zijn dood ten opzichte der zonde, ook onze dood is. Doch niet alleen is het “lichaam der zonde” te niet gedaan, de oude mens gekruisigd, maar door onze gemeenschap delen we ook in Zijn gerechtigheid, de positieve kracht, die uit God is. Evenals Christus uit de doden opgewekt is door de heerlijkheid des Vaders, zo zal ook deze kracht in ons werken en ons toelaten in nieuwigheid des levens te wandelen.

Rom. 6:4. De rechtvaardigheid is nauw verbonden met de opwekking. In Rom. 4:25 lezen we: “welke overgegeven is om reden van onze zonden en opgewekt is om reden van onze rechtvaardiging”.

Het ware leven is inderdaad slechts mogelijk in die nieuwe sfeer. Dit is het, wat reeds door de profeet gezegd werd: “Maar de rechtvaardige zal uit geloof leven”.

Hab. 2:4 en Rom. 1:17; Gal. 3:11; Heb. 10:38. De Griekse tekst zegt: “De rechtvaardige door het geloof zal leven”. Paulus schijnt wel te willen zeggen, dat het niet gelijk welke “rechtvaardige” is, die zal leven, maar hij die uit het geloof gerechtvaardigd is.

Ten einde het onderzoek van de lezer te vergemakkelijken, geven we hieronder een reeks teksten, die, naar we menen, de absolute gerechtigheid betreffen, waaraan de mens, naar zijn positie, kan deelhebben.

Dikaios	Dikaiosunè	Dikaiòð	Dikaiòsis	Dikaiôma
Rom. 1:17 ; 3:10 ; 6:19 ; Gal. 3:11 ; Heb. 10:38.	Rom. 3: 21, 22; 4:3, 5, 6, 9, 11, 13, 22; 5:17, 21; 6:13, 16, 18, 19, 20; 8: 10; 10: 3, 4, 5, 6, 10; 2 Cor. 3:9, 5: 21 ; 6:7, 14 ; Gal. 2:21; 3: 6, 21 ; 5:5 ; Ef. 4:24 ; 6: 14; Fil. 3:9; Heb. 11:7.	Hand. 13:39; Rom. 3: 20, 24,26,28,30; 4:2, 5; 5:1, 9; 6-7; 8:30, 33; Gal. 2:16, 17; 3:8, 11, 24; 5:4; Tit. 3:7.	Rom. 4:25; 5:18.	Rom. 5:16, 18.

Voor wat nu de relatieve zin der gerechtigheid betreft, gaat het niet over de positie van de mens, doch over zijn wandel. Hij die in zekere mate naar de regels van zijn omgeving wandelt, wordt “rechtvaardig” genoemd. Gaat het over Goddelijke dingen, dan is “een rechtvaardige” in tegenstelling met “een goddeloze” (Rom. 5:6, 7). De laatste is één, die met opzet doet wat God veroordeelt, in deze zin kan een zondaar “rechtvaardig” zijn als hij maar doet wat hij kan en moet doen. We noemen hier als voorbeeld de tollenaar, die gerechtvaardigd was door de bekentenis een zondaar te zijn (Luk. 18:13). Zelfs Lot, wiens leven ver van heilig was, wordt “de rechtvaardige Lot” genoemd (2 Petr. 2:7) als hij zich van zijn verdorven omgeving onderscheidt.

Voor elke mens, voor elke omgeving, voor elke sfeer, is er een daarmee overeenstemmende relatieve gerechtigheid. Er is dan ook een “weg der gerechtigheid”(2 Petr. 2:21) en ieder moet steeds naar gerechtigheid jagen (2 Tim. 2:22). In elke positie heeft de mens zekere mogelijkheden van God ontvangen en is dus verantwoordelijk die te gebruiken en naar die positie te wandelen. Hij kan dus, naar de wandel, een zekere graad van gerechtigheid bereiken. De absolute rechtvaardigheid kan echter slechts, naar de wandel, bereikt worden in de positie der volmaaktheid, in de bovenhemelse sfeer. Als Paulus van die sfeer spreekt in zijn brief aan de Filippensen, houdt hij het inderdaad voor mogelijk de gerechtigheid, die uit God is, te bereiken.

Fil. 3:9. Hier ook zegt de tekst niet “het geloof in Christus”, maar “het geloof van Christus”. In deze sfeer is een volkomen gemeenschap met Christus mogelijk en Zijn geloof kan dan het onze worden, d.w.z. dat ons geloof even veel als Zijn geloof gaat omvatten. Het is door dit geloof van Christus, dat we absoluut rechtvaardig kunnen zijn, ook in de wandel. Het geloof van Christus had reeds in de hemelse sfeer de absolute rechtvaardigheid naar de positie mogelijk gemaakt. (Gal. 2:16, 3:22, waar men ook “van” en niet “in” moet lezen). Doch in die sfeer kon de gelovige dit geloof van Christus nog niet hebben. Hij kwam niet verder dan het geloof van Abraham. In de bovenhemelse sfeer kan hij tot het einddoel komen.

Men lette er wel op, dat het hier niet de positie betreft, want zo was hij reeds lange tijd gerechtvaardigd, maar wel de wandel. Door het geloof van Abraham (d.w.z. een geloof dat even ver reikt als dat van Abraham), dat de hemelse sfeer betreft, kan men naar de *positie* de absolute rechtvaardigheid bereiken. Van “zondaar” wordt men “rechtvaardige”. Doch het is slechts door het geloof van Christus, dat men naar de *wandel* tot die rechtvaardigheid kan komen.

De volgende schets kan op meer overzichtelijke wijze voorstellen hoe we de zaken inzien.

Oude Zon	schepping daar	Nieuwe Recht	schepping vaardige	Gerechtigheid Gods geeft de mate van gerechtigheid aan, die naar de <i>wandel</i> bereikt kan worden.
		Abraham	Christus	Geeft de absolute rechtvaardigheid aan, naar de <i>positie</i> .
Ongelovige	Wedergeborene.	Zoon	Volmaakte man	Slechts in de sfeer der volmaaktheid vallen beide samen. (2 Tim. 3:17)

Tot nuttige Stichting

4.

HOGE EISEN.

a. *Ootmoedigheid.*

Ef. 4: 2 “...*met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde*”.

Onze tijd stelt op bijna allerlei gebied hoge eisen. En ze worden nog steeds hoger opgevoerd. Examens worden moeilijker, muziekstudies zwaarder, wedstrijden vragen meer training en kracht, voor betrekkingen worden de vereisten meerder, in één woord, men vordert van het menselijk kennen en kunnen steeds meer. Dit betreft dan intellectuele en fysieke bekwaamheden. Paulus stelt in vs. 2 van Ef. 4 echter nog moeilijker eisen. Het zijn geen intellectuele eisen, al gaat het voldoen er aan niet buiten het verstand om, en ook geen fysieke (al zal het lichaam bij de beoefening vaak bedwongen moeten worden) maar ethische deugden. En dan nog wel die welke aan de binnenzijde van het hart opgesteld staan. Hij vraagt geen geloofskracht, geen geloofsmoed, geen geloofs forsheid, maar ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid. Ook niet één, maar drie deugden. En dan geen geringe maat er van, maar: een volle maat: met *alle* ootmoedigheid, zachtmoedigheid en lankmoedigheid. Het zijn geen geringe eisen. Doch zonder die is er geen waardige wandel mogelijk. Zij zijn de basis er voor. We willen bij elk ervan even stilstaan.

Ootmoedigheid.

Het Griekse woord komt zeven maal voor in het N.T. waarvan vijf maal in Ef. Fil. en Col. De andere twee maal in Hand. en 1 Petr. Juist Paulus gebruikt het dus het meest. Het Oudnederlandse woord betekent: het gevoel van onderdanigheid en ondergeschiktheid tegenover een hogere in macht. Men kan het ook weergeven door: nederigheid. Het werkwoord is o.a. vertaald door “vernederen”. Ootmoedigheid is dus: nederigheid.

Het waardig wandelen, begint met nederigheid. O, hoeveel ijdele roem is er, ook onder gelovigen. Hoe vaak acht men zichzelf uitnemender dan een ander. Hoe vaak zit de hoogmoed ons dwars. En wat is er veel nodig om ons nederig te maken. We staan van nature zo hoog, en zijn zo hooggevoelend, dat we de nederigheid verachten en vertrappen. De snoevende heersers onder de volken zijn beelden van wat in ons allen in een of andere mate en opzicht sluimert. Maar de Heiland riep het al aan Zijn jongeren toe: *en leer van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart*. O, ons hart is zo trots en wij voelen ons buiten de genade zo knap. Wij kunnen het. Wij zullen de dingen eens opknappen. Genade leert ons echter als eerste les: nederig te zijn, en als we daar iets van geleerd hebben, dan komt de nederigheid van de Heer Jezus ons voor als een grootheid die ons heel ver overtreft.

Die nederigheid wordt nog scherper geaccentueerd door het woord “alle”. Het is maar niet voldoende in één of meer opzichten nederig te zijn, de eis bestrijkt de hele linie van ons hart. Met *alle* nederigheid. Wie in het één nederig is en nog niet in het ander, kan nog niet volkomen waardig wandelen.

De nederigheid wordt alleen geleerd door genade. Genade verootmoedigt en maakt kleine mensen. Onze tijd wil de mensen als maar groter maken. De een wil de ander steeds weer overtreffen. De racer van vandaag wordt morgen door een ander ingehaald. De ene kampioen verslaat weer de ander. Steeds groter en forser en machtiger moet het. Een record moet door een ander gebroken worden. Ook op ander dan sportterrein wordt de wereld groter. Gaandeweg staan er "boven" mensen op die zich als dictators naar voren dringen en fors om zich heen grijpen. Lijnrecht daartegen in gaat Gods genade die klein maakt. Waardoor? Door steeds meer te ontdekken aan eigen zwakheid, gebreken, zonde, ondeugden. De wereld wil krachtmensen. God maakt nederige mensen. We zeggen niet: zwakke mensen. Dat doet Hij soms ook wel. Maar nederigheid is nog geen zwakheid. Nederigheid is een grote kracht, Het is de kracht van zelfoverwinning en zelfverloochening. Een nederig mens kan alles dragen en verdragen.

Jezus Christus alleen is de nederige mens in volkomenheid geweest. Heeft Hij Zichzelf niet vernederd tot de dood? Maar daarom heeft God Hem ook ten hoogste verhoogd en de naam gegeven boven alle naam. Zij die met Hem gezet worden boven over alle dingen hebben eerst nederigheid te leren. En daarin hebben zij hier op aarde te wandelen.

Ware nederigheid brengt ook ware liefde. De nederige gaat naast de zondaar staan en weet dat hij van hetzelfde maaksel is. Al doet hij de zonden niet die de zondaar doet, of wil ze althans niet doen, daarom veracht hij de zondaar niet. En juist in die nederigheid toont hij iets van de trekken van de grote Nederige. Men zal nu verstaan, waarom Paulus als eerste eis stelt de nederigheid. God wederstaat de hovaardige maar de nederige geeft Hij genade.

Lezer, heeft God u reeds nederig gemaakt? Weet, dat dit geen vrucht is van de akker van uw natuurlijk hart. Als die echter ingewerkt is, hebben we ze gedurig weer te beoefenen. Die beoefening is juist een deel van de wandel. Bij wie hoogmoed nog op de troon zit, kan niet wandelen waardig der roeping. En wie nederig is gemaakt, heeft telkens weer nodig te leren, nederig te zijn. Dat lere men van Hem, de Nederige van hart.

Satan (Vervolg)

VI. DINGEN DIE VERSCHILLEN.

Jes. 11: 1.

In het voorafgaande hebben we de O. en N.T. namen behandeld. We willen nu enige teksten bespreken, waarin we menen, dat Satan niet aangeduid wordt. De eerste vindt men in het O.T., de andere in het N.T.

Slang en draak.

De eerste tekst die we bedoelen, is Jes. 27: 1. Daar lezen we het volgende: "***Te dien dage (nl. van 26: 21) zal de Heere met zijn hard en groot en sterk zwaard bezoeken den leviathan, de lang wemelende slang, ja den leviathan, de kromme kronkelende slang en Hij zal den draak die in de zee is, doden***".

Velen menen dat ook hiermee Satan wordt aangeduid. Wij voor ons menen van niet. Wat we zullen nagaan. Vooraf een vooronderzoek.

Het woord "leviathan" is eigenlijk een onvertaald Hebr. woord. Het komt vijf maal voor en wel in:

Job 3: 8 (S.V. rouw, grondtekst: een leviathan, hier staat het woord voor het misbaar, dat ver-geleken wordt met het geluid van een leviathan);
40: 20 (hier is de krokodil bedoeld);
Ps. 104: 26 (hier duidt het een groot zeedier aan);
in 74: 14 (hier kan men het figuurlijk nemen voor Egypte's macht)
en dan Jes. 27: 1 waar het op iets toekomstigs ziet.

Het woord "draak" komt in twee vormen voor, "tannin" en "tannim".

De eerste staat in Job 30: 29 (den draken een broeder geworden), Ps. 44: 20, Jes. 13: 22, 34: 13, 35: 7, 43: 20, Jer. 9: 11, 10: 22, 14: 6, 49: 33, 51: 37 en Mich. 1: 8, waar de S.V. overal "draken" zet.

Verder staat het in Ez. 29: 3: die grote zeedraak, Eng. Bijbel: de grote draak, Hebr.: draken; dit is een majesteitsmeervoud. Het gaat over Farao: "**Zie Ik wil aan u, o Farao, Koning van Egypte, die grote zeedraak die in het midden zijner rivieren ligt.**" Er was hier geen noodzaak om af te wijken en "zeedraak" te zetten.

Verder nog in Ez. 32: 2. Hier handelt het ook over de koning van Egypte: "**Mensenkind, hef een klaaglied op over Farao den Koning van Egypte en zeg tot hem: Gij waart... als een zeedraak in de zeeën**", Hebr.: als draken, majesteitsmeervoud.

De andere vorm staat in Gen. 1: 21: "**God schiep de grote walvissen**".

Verder Ex. 7: 9. Aarons staf zou tot een draak worden, zie vs. 10, 12; Deut. 32: 33 (hun wijn is vurig draken- venijn); Neh. 2: 13 (Drakenfontein); Job 7: 12 (Ben ik dan... een walvis); Ps. 74: 13: Gij hebt de koppen der draken in de wateren verbroken); 91: 13 (de draak vertreden); 148:7 (gij walvissen) ; Jes. 27: 1 ; 51: 19 "zijt Gij het niet die Rahab (d.i. Egypte) hebt uitgehouden, die de zeedraak (draak) verwond hebt?"; Jer. 51: 34 (hij - Nebukadnezar heeft mij verslonden als een draak), Klaagl. 4: 3 (zelfs laten de zeekalveren - de draken - de borsten neder, zij zogen haar welpen).

Uit deze teksten blijkt, dat een "draak" een groot op het land levend dier is, een soort slang of een langgerekt waterdier. In Jes. 27: 1 is het een parallellisme van "slang".

Is dit nu Satan? Neen. hebben we reeds gezegd. Dit kan niet vanwege het verband en de verdere Schrift. Jes. 27: 1 is voortzetting van 26: 21. Daar lezen we: "**Want zie, de Heere zal uit Zijn plaats uitgaan om de ongerechtigheid van de inwoners der aarde over hen te bezoeken...**" En dan gaat 27: 1 voort: "**Te dien dage zal de Heere... bezoeken de... slang... en Hij zal den draak die in de zee is doden**". Nu wordt Satan noch bij Christus' wederkomst, noch zelfs duizend jaar later gedood. Bij de wederkomst wordt hij gebonden en in de afgrond gesloten, Op. 20: 2, 3, duizend jaar later wordt hij in de vuurpoel geworpen om in de aionen gepijnigd te worden. Van een doden lezen we bij die twee momenten niet. En verder reikt Jes. 26 en 27 niet. Hier kan Satan dus niet bedoeld zijn.

Wat we er dan van denken? We geloven dat die leviathan, die slang en die draak de lange stoet van legers aanduiden die op zullen trekken tot de slag van Armageddon. Op. 16: 13 en 14 zegt: "**En ik zag uit den mond des Draaks en uit den mond van het Beest en uit den mond van den Valse Profeet drie onreine geesten gaan, ... en zij doen tekenen; welke uitgaan tot de koningen der gehele wereld om die te vergaderen tot den krijg van dien groten dag des almachtigen Gods**" Waar de zeevolken en scharen en natiën en tongen zijn, Op. 17: 15, is deze slang een macht in die natiën en volken die zich voortbeweegt naar zeker punt. We weten wat er mee geschiedt: ze worden gedood bij Christus' wederkomst, Op. 19: 21, Zach. 14: 12: "Te dien dage" wordt deze "slang" en "draak" en "leviathan" gedood. Maar dat geschiedt met Satan niet.

De Gerechtigheid

(Vervolg)

We menen te kunnen volhouden dat de Apostelen der besnijdenis, inbegrepen Johannes, nooit over de absolute rechtvaardigheid gesproken hebben in verband met de mens, doch steeds over een relatieve gerechtigheid.

De enige tekst, die zou kunnen doen denken, dat die gedachte niet juist is, is 1 Joh. 3-7. Toch is het duidelijk uit het gehele hoofdstuk, dat hier gesproken wordt over de *wandel* van de wedergeborene en het “doen” van de gerechtigheid. Dan is het ook niet mogelijk te zeggen, dat iemand doet wat absoluut rechtvaardig is en daarom dan zelf absoluut rechtvaardig is. De woorden “gelijk Hij rechtvaardig is” moeten dus verwijzen, niet naar de absolute gerechtigheid van Christus, doch naar wat de mensen konden zien van Zijn wandel.

Er is dan voor ons ook geen tegenspraak tussen Jakobus en Paulus, als de ene zegt: **“Ziet gij dan nu, dat een mens uit de werken gerechtvaardigd wordt, en niet alleenlijk uit het geloof?”** (Jak. 2:24) en de andere: **“Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet”** (Rom. 3:28). Jakobus spreekt van de relatieve gerechtigheid en van de wandel, Paulus van de absolute gerechtigheid en de positie. Paulus zelf spreekt soms van die relatieve rechtvaardigheid, die in verband met de werken staat, doch nooit zal enig werk iemand in absolute zin voor God kunnen rechtvaardigen (Rom. 3:20, enz.).

Zie b.v. Rom. 2:9-13; Ef. 5:9; Fil. 4:8; Kol. 4:1; Tit. 1:8.

De lezer zal ook hier weer bemerken, hoe een eenvoudig onderscheid, door de Schrift zelf aangegeven, de moeilijkste problemen der theologie oplost en de schijnargumenten der kritiek in rook doet opgaan.

Het fundamentele geschil tussen de Roomse Kerk en de Hervorming verdwijnt ook. Het spreekt vanzelf, dat geen werk, hetzij één dat we in eigen kracht uitvoeren (een “werk der wet”), hetzij zelfs één dat we in Gods kracht uitwerken (een “werk des geloofs”) ons kan verplaatsen van de sfeer der oude schepping in die der nieuwe schepping. Dit is geheel een werk van God. De enige conditie voor die radicale verandering van positie, is geloof “in Christus Jezus”. En het geloof is geen werk.

Rom. 4:4, 5. Steeds weer bemerkt de oprechte en eerbiedige onderzoeker van Gods Woord de volkomen juiste keuze der woorden. Als we lezen over de rechtvaardiging “door” het geloof, gebruiken de geïnspireerde schrijvers het woord “dia” met de 2e naamval, niet met de 4^e naamval. We worden gerechtvaardigd “door middel van” het geloof en niet “om reden van” het geloof.

Dit geloof zelf is overigens alleen mogelijk door Gods inwerking en kan alleen bestaan na de wedergeboorte.

Doch, al zijn we verzekerd dat de Hervorming zich niet vergist als ze zegt dat het geloof alleen rechtvaardigt, toch kunnen we de betekenis niet aanvaarden, die ze aan de woorden rechtvaardigen en rechtvaardiging hecht. We hebben gezien, dat er wel een negatieve betekenis is: niet schuldig verklaren, maar er bleek ook, dat deze zin geheel bijkomstig is ten opzichte van de positieve betekenis: doen deel hebben aan de sfeer der absolute gerechtigheid. De gelovige wordt niet slechts rechtvaardig “verklaard”, maar hij is het in werkelijkheid.

Men spreekt van de “forensische” of gerechtelijke zin van de rechtvaardiging. Het oordeel van de mens heeft tot gevolg dat hij óf schuldig, óf onschuldig verklaard wordt. Als hij onschuldig verklaard wordt, dus “gerechtvaardigd” wordt, is hij in gerechtelijke zin rechtvaardig al laat hij op moreel gebied misschien nog zoveel te wensen over. Het oordeel maakt hem niet rechtvaardig, maar verklaart, dat hij het is, evenals het oordeel iemand niet schuldig maakt, maar slechts verklaart dat hij het is. Deze vergelijking met het menselijke gericht kan sterke indruk maken, doch een opmerkelijke onderzoeker zal bemerken, dat het hier gaat over een relatieve gerechtigheid en over de wandel. De mens kan schuldig zijn ten opzichte van een ding en dan ook rechtvaardig verklaard worden ten opzichte van dat ding, al is hij nog zo schuldig in een andere zaak. Men kan dit dus geenszins verge-

lijken met de absolute gerechtigheid. Als men zich voor Gods gericht plaatst, moet hij, die rechtvaardig “verklaard” wordt (in de absolute zin) het ook noodzakelijker wijze zijn. Doch het gaat over de positie, door zijn geestelijke, doch zeer werkelijke, gemeenschap met Christus verkregen.

Als men niet de positieve zin der rechtvaardigheid beschouwt, waar die rechtvaardigheid tegenover de zonde staat, doch de negatieve, het niet schuldig zijn, kan men de rechtvaardigheid stellen tegenover de veroordeling. (Mat. 12:37; Rom. 3:4).

Als men nu tegenwerpt dat de gerechtvaardigde toch niet absoluut heilig is, dan is het antwoord, dat hij wel volkomen heilig is naar zijn nieuwe positie in Christus, doch het praktisch moet worden naar zijn wandel. We herhalen hier wat we reeds eerder schreven: de mens moet zich zelf verwerklijken in vrijheid. Dit is de weg der behoudenis: worden wat hij naar de positie reeds is.

We leggen er de nadruk op, dat de rechtvaardiging *nu* plaats heeft en niet slechts in de toekomst. De Griekse tekst gebruikt de verleden tijd “werd gerechtvaardigd” en de strikt tegenwoordige tijd, “die rechtvaardigende is”. We noemen dit de “strikt” tegenwoordige tijd, om hem te onderscheiden van de aorist, die gebruikt wordt als de aandacht gevestigd wordt op de abstracte gedachte en niet op de tijd en die men zou moeten vertalen in de gewone “tegenwoordige” tijd: “die rechtvaardigt”.

De aorist wordt in Rom. 8: 30 gebruikt: “deze heeft Hij ook gerechtvaardigd”. Het gaat hier niet over de tijd, maar over het feit en men leze daarom: “deze rechtvaardigt Hij ook”.

Wie slechts let op hetgeen de vertalingen der Schrift zeggen en niet weet dat de aorist gebruikt wordt in de oorspronkelijke tekst, kan dikwijls een volkomen verkeerde indruk krijgen. Enkele voorbeelden:

Rom. 8: 30. Allen die “tevorens verordineerd” zijn, zijn nu. nog niet gerechtvaardigd en nog minder verheerlijkt.

2 Tim. 1: 10. De dood is nu nog niet te niet gedaan, hij zal het eerste zijn in de vijfde aïon, die volgt op de toekomstige “eeuw” (aïon), die der wedergeboorte. Zie Op. 21: 4.

Joh. 3 : 1 . God heeft niet slechts in het verleden lief gehad, maar heeft steeds lief.

Ef. 4: 32. God schold niet slechts kwijt in het verleden, doch doet het steeds.

Omgekeerd is het dikwijls van belang te weten wanneer de strikt tegenwoordige tijd gebruikt is. Zo is er geen tegenspraak tussen Joh. 8: 15. “Ik oordeel niemand” (d.i. nu) en Joh. 5: 22: “De Vader... heeft al het oordeel aan den Zoon gegeven” (d.i. in de toekomst).

De rechtvaardige is naar de geest buiten de sfeer der zonde. Lichamelijk echter, bevindt hij zich in een lagere sfeer en dit vormt zijn zwakke plek. Reeds in de wedergeboorte kon gezegd worden, dat het dikwijls zonde is, die het kwaad doet en niet hij zelf (Rom. 7:17, 20). Met des te meer reden kan men zeggen, dat de “zoon” van God, de rechtvaardige, zelf niet zondigt, maar nog door de zonde bezoedeld is door zijn lichamelijk contact met hetgeen zondig is.

De lezer is misschien verwonderd omdat we niet gesproken hebben over de toerekening der gerechtigheid. De reden is, dat de Schrift er slechts in twee verzen over spreekt (Rom. 4:6, 11) en dat de inhoud van dit deel van heel bijkomstig belang is voor ons onderwerp. Het Griekse woord “logizomai” wil eenvoudig zeggen “rekenen” en niets verplicht ons er soms een “theologische” zin in te zoeken, die zou aanduiden, dat men iemand iets “toerekent” wat hem eigenlijk niet toebehoort.

De *zin* kan die gedachte uitdrukken (zoals in Rom. 2: 26), doch het woord *rekenen* zelf geeft die niet aan. Daarbij is “toerekenen” de vertaling van “ellogēō” (Rom. 5: 13; Filemon 18), niet van “logizomai”. In 6 plaatsen lezen we dat het *geloof* gerekend wordt tot-in gerechtigheid (Rom. 4: 3, 5, 9, 22; Gal. 3: 6; Jak. 2: 23). Doch telkens betreft het Abraham. Die plaatsen zeggen niet dat hem de *gerechtigheid* “toegerekend” wordt, maar dat zijn *geloof* “op” (epi 4^e naamval, zie Rom. 4: 5) Hem, die de goddeloze rechtvaardigt, gerekend wordt tot-in (eis) gerechtigheid. Nooit wordt zo iets van een ander gelovige gezegd. In tegendeel als het over anderen gaat, die geloven “op” (epi 4de naamval, zie Rom. 4:24). Hem, die Jezus uit de doden heeft opgewekt, gebruikt de geïnspireerde tekst het woord “mellō” met “logizomai”: *zal* gerekend worden en spreekt dus van iets toekomstigs. We moeten hier verwijzen naar wat we in “De Weg der Behoudenis” schreven over het verschil tussen geloof “tot”, “op”, “tot-in”, “in”. Het geloof “op” God, als Middelaar, gaat gepaard met de nieuwe geboorte, maar brengt niet tot de rechtvaardigheid. Voor de wedergeborenen ligt de absolute rechtvaardigheid nog in de toekomst: zij *zullen* gerechtvaardigd worden en zullen geloven “in” Christus. Er is dus een radicaal verschil met Abraham.

Maar waarom werd Abraham gerechtvaardigd, al was zijn geloof slechts “op” Hem, die de goddeloze rechtvaardigt? De verborgenheid van Christus werd toen nog niet door Abraham gekend, zoals ze later door Paulus bekend gemaakt werd. Abrahams geloof kon nog niet zoveel van Christus omvatten, als dat bij later gelovigen het geval was.

Hij kon niet “in” Christus Jezus geloven. Doch Abraham had daaraan geen schuld. Had hij ten tijde van Paulus geleefd, dan zou zijn geloof zich zeker zo ver uitgestrekt hebben als de hem gedane beloften reikten: de hemelse sfeer en de gerechtigheid. Daarom kan van hem gezegd worden, dat zijn geloof “op” gerekend wordt als geloof “in”. Doch nooit kan dit toegepast worden op hen, die kennis hebben van wat God geopenbaard heeft en toch slechts “op” Christus geloven.

Als God iemand de gerechtigheid toerekent, dan bezit hij die in werkelijkheid. Het enig voorbehoud dat men kan maken, is dat hij slechts naar de positie gerechtvaardigd is en niet naar de wandel.

De theologie heeft zich verward in eindeloze discussies over het “toerekenen”, en men heeft dan ook gezegd, dat, evenals Adams zonde ons toegerekend is, ook Christus’ gerechtigheid ons toegerekend kan worden. We hebben echter reeds elders (“in de Weg der Behoudenis”) aangetoond, dat naar onze overtuiging, de persoonlijke zonde van Adam wel zeer ernstige gevolgen heeft gehad voor ons, maar dat we anders niets met die zonde te doen hebben.

Men kan de volgende parallel trekken: de zonde van Adam had tot gevolg, dat alle mensen als “zondaars” geboren worden (het is de positie, die zij van Adam erven). Ze worden niet slechts zondaars “verklaard”, doch zijn het werkelijk naar hun positie. Zo hebben allen, die door het geloof in gemeenschap staan met Christus, deel aan Zijn positie: de rechtvaardigheid. Ze worden dus ook niet slechts als rechtvaardigen “gerekend”, doch zijn het werkelijk, naar de positie.

De Schrift zegt geenszins dat *die* zonde op onze rekening geschreven wordt. Ja zelfs onze eigen zonden worden ons niet toegerekend, zolang we de Goddelijke norm niet kennen .

Rom. 5: 13, waar “toegerekend” de vertaling is van “ellageô”.

Wat zo uiterst ernstig is in die gedachte van toerekening, is dat ieder het er tenslotte mee eens is, dat in werkelijkheid Adams zonde niet persoonlijk de onze is. Maar, gezien de parallel die men met Christus maakt, moet men dan besluiten, dat Zijn gerechtigheid dus ook niet persoonlijk de onze is. En zo is men er dan toe gekomen te beweren, dat rechtvaardigen slechts wil zeggen rechtvaardig “verklaren” en niet rechtvaardig maken. Alsof een verklaring van God niet overeenstemt met een werkelijke daad, een maken, en alsof ons geloof in Christus Jezus niet een geestelijke, werkelijke gemeenschap is, die ons ook doet delen in Zijn gerechtigheid. Het begrip “plaatsvervanging” heeft hier ook kwaad gesticht. (Zie “de Weg der Behoudenis”)

De lezer kan er zich dus rekenschap van geven, dat de theorie der “toerekening” de dingen kan verwarren en hij zal ons wel willen verontschuldigen dat we ons er niet verder mee inlaten.

We eindigen nu met een lijstje, dat een overzicht geeft over enkele dingen.

Oude schepping		Nieuwe schepping
Uit vlees geboren. De ziellijke (natuurlijke) mens. Kind des toorns.	Uit Geest geboren. (Wedgeboorte). Kind Gods. Slaaf der zonde.	“In Christus Jezus” Oude mens gekruisigd. Zoon Gods. Vrijgemaakt (der zonde dood).
	Vergeving der zonde	Rechtvaardiging
	Aardse sfeer.	Hemelse sfeer.

Tot nuttige Stichting 5.

HOGE EISEN. b. *Zachtmoedigheid.*

Ef. 4: 2 “...met alle... *zachtmoedigheid*”.

De tweede hoge eis is de zachtmoedigheid. Dit woord komt alleen in de Paulinische brieven voor (negen maal). Het is de tegenstelling van ruwheid, woestheid, opvliegendheid, drift en betekent in het Nederlands: zacht van gemoed, zachtzinnig mild zijn.

Nederigheid alleen is nog niet voldoende. Velen zijn nederig, maar nog niet zachtmoedig. Geeft nederigheid de stand aan die we innemen t.o.v. anderen, zachtmoedigheid geeft die gesteldheid van het hart aan, waarmee we iemand benaderen. Zachtmoedigheid geeft die uiting te kennen, waarbij we anderen zacht, mild, warm aanvoelend wensen te behandelen. We doen hem dan geen verwijten, trachten zijn leed te dragen, hem vriendelijk te behandelen ook al doet de ander het ons niet, willen hem zacht terechtwijzen en hem mild beoordelen.

Ook zachtmoedigheid is een deugd die de wereld niet kent. De geschiedenis van de vroegere en latere eeuwen heeft geleerd, dat de heersers wel konden vertreden en vertrappen, maar dat zachtmoedigheid hun onbekend was. Hoeveel leed en ellende, is er niet aan talloze onschuldigen aangedaan door wrede harde veroveraars en verdrukkers. Hoe heeft de wereld niet gezocht, en ze doet het nog over de hardheid die er heerst. De zonde heeft het hart verhard en de milde zachtheid tot ijs doen worden, ja harder dan de steenrots.

Die hardheid is niet alleen op te merken bij de wereld dienaar, maar ook bij de godsdienstige mens. De Galaten reeds begonnen elkander te verbijten en te vereten. bewijs van gebrek aan zachtmoedigheid. En welk een hardheid laat de verdere geschiedenis der Kerk zien. De Roomse vervolgde de ketter der Middeleeuwen, en later de Protestant, de ene belijder bracht de andere op het schavot. De ene kerkgelovige ging de ander te lijf. En dat, terwijl men een God en een Christus beleed of heette te belijden. Oorlogen zijn gevoerd en wreedheden bedreven in naam van de godsdienst. Hoe ver waren de daden af van de zachtmoedigheid die Paulus direct laat volgen na de ootmoedigheid.

We wezen op de wereld en op de kerkelijke vervolgingen. Maar het is niet om er stenen mee te gooien. Laat iedereen in eigen leven blikken en hij zal dezelfde zonde in beginsel of meer uitgedrukt waarnemen. Al wat in de wereld is, komt op uit het hart. Dat is de bron van alle zonden, Het is waar, bij niet iedereen werken ze even sterk door. Bij niet iedereen botten ze zo hevig uit. Maar uit het hart komt ook de hardheid voort die in de wereld tot een systeem kan worden. Daarom, wie anderen oordeelt, oordeelt ook zichzelf, want in hem sluimeren of welen dezelfde dingen. Het woord van Christus geldt allen: “*Leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart*”.

Ook hier moet eerst weer genade tussenbeide komen. Zachtmoedigheid leren is geen leer die uit het hoofd te leren is. Ze bestaat niet in het aanleren van een stelregel. Ze komt er eerst door Gods genade en is een vrucht der wedergeboorte. Maar ze kan soms lang op zich laten

wachten. In de sfeer van Efese echter staat ze met de nederigheid op de voorgrond als vereiste voor een waardige wandel.

Voor velen is soms een lange leerschool nodig om die deugd praktisch toe te passen. Ze kan echter beoefend worden. God leerde de driftige onstuimige Mozes zachtmoedigheid en later overtrof hij geheel zijn volk in deze deugd. God had ze hem geleerd en toen was de man Mozes zachtmoedig als geen ander mens.

Lezer, bent u reeds zachtmoedig? Bent u mild in het beoordelen van anderen? Kunt u andersdenkenden verdragen? Kunt u ze zachtmoedig tegemoet treden? Of kunt u nog niets anders dan verketteren? Of weet u het niet? Laat ons dan vragen of het uw lust is anderen te verbijten of met mildheid te benaderen. In het eerste geval staat u nog in uw hardheid. In het tweede breekt de zachtmoedigheid baan.

Zachtmoedigheid gaat ook gepaard met meevoelen voor de ander, met medelijden met de zondaar al veroordeelt men de zonden. Zachtmoedigheid wil anderen niet veroordelen maar trachten te winnen en te behouden. Zachtmoedigheid wil niet heersen, maar dienen. En zichzelf ten koste geven. Zie naar de verheven Zachtmoedige, Die over geen enkel persoon op aarde oordeel gebracht heeft maar het alles heeft overgegeven aan Hem Die rechtvaardig zal oordelen. Zachtmoedigheid bidt voor de vijand en kan hem zegenen en goed doen.

Gods genade moet dit alles inwerken. Maar wij moeten die deugd beoefenen. En daartoe kunnen we zien op de zachtmoedige Heer Jezus. En uit het conflict tussen onze hardheid en Gods genade in dezen, moet de bede geboren worden: Heere, maak mij steeds meer zachtmoedig opdat ik iets vertone van Zijn gestalte en met alle zachtmoedigheid bekleed zij.

Satan

(Vervolg).

2. De Overste dezer wereld.

Drie teksten.

We vonden in 2 Cor. 4: 4 de naam: "**God dezer eeuw**". Velen menen dat dit een andere betiteling is voor: "**Overste dezer wereld**". We moeten dit ten sterkste ontkennen. We weten wel dat men algemeen meent, dat Satan ook de Overste dezer wereld is en dat men deze term vanaf Augustinus tot op onze tijd zo verklaart, maar voor ons ten onrechte. Voor ons geeft men hiermee Satan een titel die hem niet toekomt, waarop hij geen recht heeft en die hij ook niet waardig is. Men maakt hiermee een treurige vergissing, want - niet Satan is de Overste dezer wereld, maar Christus. We zullen dit aantonen. Vooraf schrijven we de teksten af: Ze komen alleen voor in het evangelie van Johannes.

Joh. 12:31, 32. "**Nu is het oordeel dezer wereld, nu zal de Overste dezer wereld buitengeworpen worden. En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ze allen tot Mij trekken.**"

Joh. 14: 30. "**Ik zal niet veel meer met u spreken, want de Overste dezer wereld komt en heeft aan Mij niets.**"

Joh. 16:8-11. "**En Die (nl. de Trooster) gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel. Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heen ga en gij zult Mij niet meer zien; en van oordeel, omdat de Overste dezer wereld geoordeeld is.**"

Joh. 12: 32.

In Joh. 12: 32 is er sprake van, dat de Overste dezer wereld buiten zal geworpen worden, Gr. uitgeworpen buiten. Is dat toen met Satan geschied? 2 Cor. 4:4 noemt hem de overste dezer eeuw (aioon), Ef. 2: 2 de overste van de macht der lucht. Hij wordt eenmaal wel uit de hemel geworpen, Op. 12: 9, maar nergens staat dat hij buitengeworpen is. Veelal leest men, alsof er staat: nu wordt het oordeel over de wereld uitgesproken. Dit laat het Grieks niet toe: er staat niet "krima" (oordeel) maar "krisis" (krisis, beslissende punt). Christus kwam niet om de wereld te oordelen maar om die te behouden, vs. 47. Er werd geen oordeel uitgesproken en Satan werd nergens buitengeworpen. Het oordeel komt pas in de toekomst. (2 Thes. 1: 5, Op. 14: 7, 19: 2, en v.v.). Indien hier Satan bedoeld is, dan had de wereld Satan moeten oordelen. Immers God oordeelde de wereld toen niet. Waar lezen we daar iets van? Wel lezen we, dat hij na 1.000 jaar gebonden te zijn geweest, de volken weer verleidt. Deze volgen hem dus dan nog, in plaats dat hij reeds in

Christus' tijd door hen veroordeeld zou zijn. Men ziet, dat de dingen zo niet opgaan. Er had geen oordeelsuitspraak plaats (krima), maar de wereld kwam tot een krisis, een beslissend ogenblik of tijd, een keerpunt. En toen wierp ze Satan niet uit, de overste dezer eeuw, maar Christus, de Overste van de wereld de Overste van de Koningen der aarde, Op. 21:5.

Men lette er op, dat er "nu" staat. "Nu" kan niet betekenen: na 20 of meer eeuwen. Het woord komt 28 maal in het evangelie van Johannes voor en heeft bij tijdsbepalingen nergens anders betrekking op dan op de tegenwoordige tijd, op het heden dat bedoeld is of op de vlak bij zijnde toekomst. Zie Joh. 2:8 (schept nu); 4:18 (dien gij nu hebt); 4:23 (de ure komt en is nu); 5: 25 (als 4: 23); 9: 21 hoe hij nu ziet); 11: 22 (ook nu weet ik); 12: 27 (nu is Mijn ziel ontroerd); 13: 31 (nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, nl. na het uitgaan van Judas); 13: 36 (waar Ik heenga, kunt gij Mij nu niet volgen, maar gij zult Mij namaals volgen); 16: 5 (en nu ga Ik henen); 16: 22 (gij dan hebt nu wel droefheid); 17: 13 (nu kom Ik tot U); 21: 10 (brengt van de vissen die gij nu gevangen hebt).

Men ziet, dat er een heden of een vlak op dat heden volgende toekomst mee bedoeld wordt. Indien de Heere een periode bedoeld had in de verre toekomst, dan had Hij gesproken van een "namaals", zoals in 13: 36. In 12: 31 slaat het op de vlak bijzijnde toekomst. De evangelist zet het er zelfs bij: vs. 33: ***"En dit zeide Hij, betekene de hoedanige dood Hij - de Overste der wereld - sterven zou"***. Er is dus geen twijfel ***mogelijk: de Overste der wereld Die buitengeworpen werd, is Hij Die van de aarde verhoogd werd.***

Men kan vragen waarom de Heer Jezus hier ineens overgaat van de derde naar de eerste persoon. In vs. 31 zegt Hij: "de Overste dezer wereld", in vs. 32 "Ik". Laat ons opmerken, dat dit telkens weer gebruikelijk is, in de Evangeliën. De Heer Jezus zegt in plaats van "Ik" Zoon des mensen in b.v. Mt. 9: 6. Daarmee bedoelt Hij toch geen ander dan Zichzelf. Zo ook 12: 32. Hij zegt in 11: 27: ***"Niemand kent de Zoon dan de Vader, noch iemand kent de Vader dan de Zoon en dien het de Zoon wil openbaren"***. En vlak daarop: ***"Komt allen tot Mij... Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u," enz.*** Ook hier deze overgang. Zo ook 16: 28- ***"Voorwaar Ik zeg u... tot zij den zoon des mensen zullen hebben zien komen."*** In het evangelie van Johannes vinden we die wisselingen b.v. in Joh. 1: 52: ***"...Voorwaar, voorwaar, zeg Ik ulieden, van nu aan zult gij de hemel zien geopend en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen"***, in 2: 19: ***"breekt dezen tempel en in drie... dagen zal Ik hem oprichten"***. Zie ook 5: 22-24; 5: 25: ***"Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem van den Zoon Gods"***. Zie ook 6: 33-35. Men ziet dat deze vorm van spreken telkens weer voorkomt. Wij Westerlingen zouden het voornaamwoord eerst herhalen: ***"nu zal Ik, de Overste dezer wereld, buitengeworpen worden"***. Dit doet de Oosterling niet. Het verband laat de bedoeling echter voldoende uitkomen.

Joh. 14: 30

In Joh. 14: 30 staan we weer voor hetzelfde: overgang van de ene persoonsvorm in de andere. Hier juist andersom: nu staat de eerste persoon voorop.

Joh. 12: 31, 32. De Overste dezer wereld - Ik.

Joh. 14: 30. Ik - de Overste dezer wereld.

Dit geeft geen moeilijkheid. Er is iets anders dat het doet, nl. dit: **“de Overste dezer wereld komt en heeft aan Mij niets”**. Hieruit volgt toch duidelijk genoeg, zal men zeggen, dat het Satan is. Die had aan Christus niets. In Hem toch is geen zonde, daarom kon Satan Hem niet vatten. Zo is de mening.

Laat ons eerst over dit “komen” een en ander zeggen. Ten eerste heeft het ruimer betekenis dan ons werkwoord. Het kan ook betekenen “optreden”: Elia zal komen d.i. weer optreden, Mt. 11: 14; 17:10, 11. De Zoon des mensen kwam etende en drinkende, Mt. 11: 18. Ook “verschijnen”: de Zoon des mensen zal komen in de wolken, Mk. 13: 26. Zo ook Mt. 25: 31. Ook: “in iemands naam optreden”, Joh. 5: 43. Ten tweede, wordt het, hoewel in de tegenwoordige tijd staande, gebruikt van iets toekomstigs: de ure komt in welke allen die in de graven zijn, Joh. 5: 28. De nacht komt, 9: 4, zie ook 4: 35, 5: 24, 16: 2, 25, 32. “Maar de Christus, wanneer Hij komen zal”, 7: 27, Gr.: wanneer Hij komt. “(Zal dan de Christus uit Galilea komen?)”, 7: 41. Gr.: “komt dan”, enz. Zo ook vs. 42. In andere teksten is het woord door “kwam” vertaald. Zie b.v. Joh. 4: 7; 6: 5; 11: 20, 38; 12: 22; 13: 6; 18: 3; 20: 2, 6; 21: 13. In een paar teksten door “ging”, Joh. 11: 29; Maria ging tot Christus, Maria Magdalena ging tot de discipelen, 20: 18. Men ziet dat men in deze niet al te strak op de tegenwoordige tijd van het werkwoord kan staan en ook het werkwoord ruimer begrip heeft. Als Christus dan ook zegt: de Overste der wereld komt, kan dit zeer wel betekenen: “de Overste der wereld is gekomen”.

Nog lastiger schijnt het laatste deel: “en heeft aan Mij niets”. Het Grieks heeft: “en in Mij niet heeft iets”. Wat hier mee? Het werkwoord “hebben” komt vaak voor in Johannes (± 80 maal). Slechts een enkele maal wordt het gebruikt in verband met stoffelijke dingen. We noemen Joh. 2 : 3 : zij hebben geen wijn, 4: 11: gij hebt niet om mee te putten, 18: 10: Petrus had een zwaard, 21: 5, zij hadden geen toespis. Verder wordt het merendeels gebezigd bij abstracte dingen. Men kan leven hebben, 5: 26; 10: 10; 20: 31; aionisch leven hebben 3: 15, 16; 5: 24; 6:40, 47. De wereld ziet van dit alles niets. Ze zag geen gedaante noch heerlijkheid in Hem. Al wat ze in Hem zag was, dat Hij een demon had, 7: 20; 8: 48, 52; 10: 20 en graag wilden ze iets hebben om Hem te beschuldigen, 8: 6.

“Iets hebben in iemand” is een Hebreeuws idioom. Het kon gemakkelijk door de discipelen verstaan worden. Het betekent zoveel als: geen deel hebben aan, niets vinden in. Met een en ander voor ogen lezen we Joh. 14: 30 b nu aldus: “want de Overste dezer wereld is gekomen en de wereld vindt niets in Mij”. Men denke aan Jes. 53: 3. Met Overste dezer wereld kan ook hier Satan niet bedoeld zijn, want nergens staat dat deze komt. Dat werd uitsluitend van Christus gezegd.

Het woord “komende”, is een soort titel voor Christus. Deze betreft zowel de eerste als de tweede komst. We vinden hem in Mt. 3: 11; 11: 3; 21: 9; 23: 39; Luk. 7: 19, 20; 19 : 38; Joh. 1: 15, 27; 3: 31, 31; 6: 14; 11: 27; ,12: 13; Hand. 19: 4, Heb. 10: 37; Op. 1 : 4, 8 ; 8 : 4. Meestal is er vertaald: die komt. Het Grieks heeft: de komende. Het werkwoord “heeft” heeft zijn onderwerp niet in Overste maar in wereld. Ook deze gedachtesprongen zijn eigen aan de Schrift. De bepaling is dan het onderwerp van de bijzin. Zo hier. Niet Satan heeft iets aan de Overste der wereld, maar de wereld heeft niets aan Hem. Zij vindt in Hem niets begerlijks.

Joh. 16:8-11

Ook in Joh. 16: 8-11 heeft verwisseling van persoonsvorm plaats. Men lette op de rangschikking, van zonde - in Mij niet geloven; van gerechtigheid - Ik ga tot de Vader; van oordeel - de Overste dezer wereld geoordeeld.

Eerst is het "Mij" en "Ik", dan: "de Overste dezer wereld". Bezien we ook deze verzen nog nader. Het woord "overtuigen" is hier te sterk. In Mt. 18: 15 is het vertaald door: bestraffen. Zo ook Luk. 3: 19, Joh. 3: 20, Tit. 1: 13, 2: 15, Heb. 12: 5, Jak. 2: 9, Jud. 15. In Tit. 1: 9 door "wederleggen". Alleen in Joh. 8: 46 en 16: 8 door "overtuigen". Het zelfstandig naamwoord staat in Heb. 11: 1: "bewijs" en 2 Tim. 3: 16: "wederlegging". Het werkwoord is beter te vertalen door: het bewijs leveren of: bestraffen. De Heilige Geest heeft de wereld tot heden toe in het algemeen niet "overtuigd". Na bijna 20 eeuwen zijn er nog een betrekkelijk klein aantal "overtuigde" gelovigen. Wel heeft Hij door Christus opstanding de wereld het bewijs geleverd van of ze bestraft wegens haar zonde tegen Christus en haar van gerechtigheid en oordeel gesproken. Hij heeft Christus verheerlijkt en zo bewijst Hij de wereld haar misdaad. Die wereld omvatte wel allereerst Israëls wereld (zie Joh. 11: 49, 50), maar ook de Heiden staat schuldig aan Christus' dood (Pilatus, de Romeinen).

Christus zegt, dat Hij reeds geoordeeld is. Dit wijst er op, dat Zijn vonnis reeds bij voorbaat vaststaat en Hij sterven moest. Het besluit daartoe was reeds gevallen na Lazarus' opwekking, Joh. 11: 49-51.

Hiermee menen we voldoende onze mening toegelicht te hebben en we geloven dat er grond genoeg is om het volgende staande te houden:

- 1°. dat er, toen Christus dit zei, geen oordeel plaats had over Satan en deze toen niet buitengeworpen is, maar dat de wereld, in het bijzonder Israëls godsdienstige wereld, een uitspraak deed;
- 2°. dat de Overste dezer wereld niet Satan is maar Christus;
- 3°. dat het buitenwerpen plaats vond door en in Zijn verwerping, kruisiging en dood;
- 4°. dat het "nu" vervuld werd op dezelfde dag dat het werd gezegd (naar Hebreeuwse dagrekening dan)
- 5°. dat de overgang in persoonsaanduiding niet vreemd is in de Evangeliën ;
- 6°. dat de wereld in Christus niets gehad heeft dat haar begeerlijk voorkwam;
- 7°. dat de Heilige Geest de wereld niet overtuigd heeft, maar haar wel het bewijs geleverd heeft van haar onrechtvaardige beslissing door Christus' opstanding.

Men noeme dus Satan niet (meer) "de Overste dezer wereld" maar "de Overste dezer eeuw" d.i. van deze wereld- ontwikkelingsgang. Van de volgende is hij het niet meer. Ook daarom is hij niet de Overste dezer wereld. In de toekomstige aïoon heerst Christus als Overste over de Koningen der aarde.

De twee Olijfbomen van Romeinen 11

Drager der woorden Gods.

In Rom. 11 is sprake van twee olijfbomen, de wilde en de tamme. De wilde symboliseert de Volken, de tamme Israël. Maar niet in zijn nationaliteit. Immers zij die op de tamme olijfbom ingeënt werden, werden daardoor geen Joden of Israëlieten. In ons artikel over "De symboliek van Richteren 9" hebben we reeds uiteengezet, welke gedachte het beeld van de olijfbom meevoert: het is het beeld van verlichting, het drager zijn der woorden Gods. De

wilde olijfboom werd wel om zijn hout gewaardeerd, 1 Kon. 6: 23, 31, 33, maar zijn olie was minderwaardig t.o.v. die van de tamme. De Volken waren geen drager van de woorden Gods en leefden er niet uit. Zij hadden geen openbaring Gods zoals Israël die had, zij hadden geen Verbondsgod.

Dit drager zijn der woorden Gods begon met de beloften in Gen. 12 aan Abram gegeven. Deze werden nader uitgewerkt in Gen. 13 (belofte van het land), in Gen. 15 (belofte van een hemels zaad), beide bekrachtigd in Gen. 22. In deze beloften vinden we de wortel, waarop de verdere stam, de uitwerking ervan in de tijd, steunt. De takken zijn de verschillende groepen uit Israël die zich aan die beloften vasthielden en waren alleen takken, voor zover zij daaraan vast hielden.

Daartegenover stonden nu de Volken zonder beloften, zonder verlichting, zonder openbaring, zonder Christus, vreemdelingen der verbonden, zonder hoop en zonder God in de wereld, Ef. 2: 12, als wilde olijfboom, waarin wel materiaal besloten was voor bouwstof, maar waaraan geen licht gegeven was dat dienen kon tot verlichting van anderen.

Wat gebeurt er nu in de tijd der Handelingen? Niet alleen aan de Jood wordt het heil gepredikt, ook de Heiden wordt er mee bekend gemaakt. De woorden Gods worden ook tot hen uitgedragen. Indien ze deze aannamen, werden ze dragers der openbaring Gods. Echter, daarmee gingen niet alle beloften op hen over. Israëls zuiver *nationale* beloften blijven voor dit volk weggelegd.

De Reformatie heeft dit niet in het oog gevat en heeft geleerd, dat de nationale beloften geestelijk vervuld worden voor zover ze niet letterlijk vervuld zijn in de tijd van de wederkeer uit Babel. Hieruit blijkt, dat men toen ter tijd het beeld van de olijfboom niet verstaan heeft, noch bemerkt wat God met de inenting van de ene op de andere olijfboom bedoelde. Voor we hierover nader spreken, moet een enkel woord gezegd worden over de verbonden.

Ons Onbesneden Vlees

Waarom moeten de gelovigen nog sterven? We zijn wel in de geest met Christus gestorven, doch ons vlees heeft daar geen deel aan. We zijn wel geestelijk besneden (Kol. 2: 11) en behoren dus niet meer tot het oude mensdom, maar naar het vlees behoren we nog tot Adam, tot het oude mensdom. Daarom moeten we dan ook nog sterven. We hebben nog een "lichaam dezes doods" (Rom. 7:24). De zonde heerst niet meer in ons, maar nog wel in ons stoffelijk lichaam (Rom. 6: 12).

Het vlees begeert tegen de Geest, deze twee staan tegen elkander (Gal. 5:17). Wat moeten we dan doen? Strijden? Neen, meer en beter dan dat: het voor dood houden. Dat is wat Kol. 2: 13 zegt. We moeten dood zijn "der (d.i. ten opzichte van de) misdaden en der voorhuid onzes vlees". Het is dezelfde uitdrukking als in Rom. 6: 2: "Wij, die der zonde gestorven zijn". (Zie ook Rom. 6: 10, 11, enz.). Alleen gaat het in Romeinen over de zondE, terwijl het in Kolosse over de zondEN gaat.

We moeten niet "doden" (Kol. 3:5), maar "versterven" (Zie Rom. 4: 19; Heb. 11: 12). Zo zullen we dan ook de oude mens met zijn werken uitgedaan hebben (Kol. 3:9).

Tot nuttige Stichting 6.

HOGE EISEN. *c. Lankmoedigheid.*

Ef. 4: 2 “...met ... lankmoedigheid...”.

De derde deugd, tevens eis, die Paulus ons noemt, is de lankmoedigheid. Lankmoedigheid betekent: lang van geduld zijn, niet spoedig toornig worden of ongeduldig. Ook dit woord komt het meest voor in Paulus' Brieven. In totaal vinden we het veertien maal in het N.T. en hiervan, met Hebreëen mee, elf maal bij Paulus.

Lankmoedigheid. Hoe zeer mist de wereld ook deze deugd. Hoe gauw stijgt de toorn op, hoe gauw verliest men het geduld! Hoe menige oorlog is niet ontketend wegens gebrek aan lankmoedigheid, hoe menige wandaad bedreven wegens opvliedigheid. De lankmoedige gaat geduldig te werk, hij is langzaam in het vormen van zijn besluit en handelen.

Lankmoedigheid vloeit niet voort uit besluiteloosheid, niet uit niet kunnen oordelen, maar uit vrees of schuchterheid verkeerd te oordelen omdat men alle gegevens nodig tot vorming van zijn oordeel wel eens niet overzien kon hebben. En het geduldig te werk gaan dat er uit voort vloeit is daarom, omdat men door overijldheid geen fouten wil maken die zich later kunnen wreken. Ook kan de lankmoedige geduldig wachten op de uitwerking van zijn handelwijze; hij geeft tijd tot ontkiemen van de dingen

Lankmoedigheid past allerminst in deze tijd. Nu moet alles overhaast geschieden. Vandaag zaaien en morgen al uitspruiten om overmorgen te oogsten. Men wil nu zo spoedig mogelijk resultaat. Bij God is dat niet zo. God is lankmoedig en wil daardoor tot bekering leiden. Hij heeft lang geduld. Eeuwen lang reeds werkt Hij geduldig voort en heeft Hij de zondaars verdragen. Zeker, Hij heeft wel zo nu en dan ingegrepen maar veeltijds was dit om te tonen wat Zijn oordeel eenmaal wezen zal. Ook was dat ingrijpen zeer beperkt. Met uitzondering van de Zondvloed is er nergens een wereldoordeel aan te wijzen.

Is God lankmoedig in het oordeel, Hij is het ook bij de geestelijke wasdom. Als Hij zaait, verwacht Hij geen wonderbonen. Hij weet dat er tijd voor nodig is. Hij doet als de landman van Jak. 5: Hij is lankmoedig en geeft eerst vroege en spade regen. Hij zoekt geen vrucht waar die er nog niet kan zijn.

De lankmoedigheid is de derde in eis na nederigheid en zachtmoedigheid. Leden van het Lichaam behoren geen opvliegers te zijn, geen geestelijke drijvers die direct resultaat op hun werk willen zien, geen onbezadigden die in een dag willen zaaien en maaien. De Heere is zeer lankmoedig. Alzo hebben zij ook te zijn. God is traag tot toorn. Dat is ook eis voor hen. Hij wacht af en geeft Zijn werk de tijd. Zo hebben zij te arbeiden, de uitkomst aan Hem overlappende.

Dit gaat dwars in tegen het vlees. Dit vlees rekent alleen met dit leven. En dat is zo kort.

Daarom wil het zo spoedig mogelijk resultaat zien. Lankmoedigheid ziet over de tijd heen. Daarom kan de lankmoedige wachten. Hij zaait of wiedt, hij werkt en waakt maar is in alles bedachtzaam. Hij weet, dat hij geduld moet hebben. En mag hij hier al resultaat zien - het is vaak meer een persoonlijke bemoediging - zijn door wedergeboorte verkregen lankmoedigheid weet, dat hij eerst na dezen zijn werk zal bekroond zien. Ook, dat hij tijd moet geven bij anderen tot opwassen. Hij overhaast niet. Hij wordt niet ongeduldig als het niet zo snel gaat als hij eigenlijk wenste, maar wacht af. En zo handelt hij ook tegenover hen en is lang van geduld.

Ook dit is moeilijk te leren. Ook hier past telkens weer gebed. En dan het bedenken, dat Christus Zelf geduldig gewacht heeft op de vervulling van Gods beloften en - nog wacht. Lankmoedigheid is een noodzakelijkheid voor deze bedeling. God, die de bedeling der genade gaf, blijft gedurende die tijd uiterst lankmoedig. Hij verdraagt de in boosheid toenemende wereld. Hij verdraagt zonde en tekortkomingen in de zijnen. Zullen wij dan minder kunnen doen?

Satan

(Vervolg)

VII. IS SATAN GEVALLEN OF NIET?

Satans val gewild?

T.o.v. Satans bestaan is er drieërlei inzicht. We geven dit kort aan.

De eerste mening is, dat God positief gewild heeft, dat Satan zou vallen. God heeft de zonde van Satan dus gewild en om die in het aanzijn te roepen, heeft Hij Satan aangezet om te zondigen. Waartoe? Opdat Hij dan Zijn genade zou kunnen openbaren. God heeft de zonde dus nodig, anders kan Hij niet bewijzen, dat Hij genadig kon zijn. Men wil hiermee beter Gods almacht en liefde doen uitkomen.

Dat men hiermee met Gods heiligheid in het gedrang komt, verliest men uit het oog. De Schrift leert dat God te rein van ogen is om het kwade te zien. Hoe zou Hij dan de aanleiding kunnen zijn van de zonde, haar auteur. Moet God eerst schuldigen hebben om Zijn genade te openbaren? Christus nam toe in genade bij God en de mensen, Luk. 2:52. Is Hij ook een zondaar geweest? Indien God de zonde in Satan gewild heeft om de mens te doen vallen, waarom is er dan nog oordeel en straf?

Dat men hiermee ook Gods almacht breekt, vergeet men mede. Immers, nu is er iets buiten Hem - de zonde - die Hij nodig heeft om tot Zijn doel te komen. De zonde is een groter macht in zeker opzicht, want God heeft ze nodig. Dit is in tegenspraak met Jes. 45: 6 **“dat er buiten Mij niets is”**. In deze visie is de zonde er “buiten Hem”, d.i. er is een uitwendige macht nodig om Hem in enig opzicht te openbaren. Verder zou God willen wat Hij toch weer niet wil, want de zonde is immers in strijd met Zijn wil.

Satan als zondaar geschapen?

De tweede mening die de laatste tijd opduikt - ze is er overigens vroeger ook al geweest - gevoelt de consequentie hiervan. Ze leert daarom, dat God de zonde niet alleen gewild heeft, maar Satan zelfs als zondaar heeft geschapen. Hiermee meent men alle problemen op te kunnen lossen. Men beroept zich daarbij niet alleen op: **“Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen”**, Rom. 11: 36 en op Jes. 45: 7: **“Ik de Heere, schep het kwaad”**, maar ook op Joh. 8: 44 en 1 Joh. 3: 8. Deze laatste teksten zullen we hieronder bespreken. Eerst een

enkel woord over de eerste.

De opvatting van Rom. 11: 36 volgens deze visie nl. dat letterlijk alles uit God is, wordt weersproken door 1 Joh. 2: 16: **“Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens is niet uit de Vader maar is uit de wereld”**. Niet alles is dus uit God. Er zijn ook dingen die niet uit Hem zijn. Men kan dus Rom. 11: 36 niet aanvoeren als bewijs.

Jes. 5: 7 luidt volledig: **“Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak den vrede en schep het kwaad”**. Licht en duisternis behoren tot de natuurlijke wereld, niet tot de zedelijke. In het tweede deel staat “de vrede” tegenover “het kwaad”. “Vrede” is hier een uitwendige gesteldheid, niet een van het hart. “Kwaad” kan dus, zal de tegenstelling juist zijn, niet betekenen: zedelijk kwaad, zonde, dus kan dit woord niet betekenen, dat God Satan als zondaar heeft geschapen. De tekst wil verder alleen zeggen, dat God alles overheerst en leidt. Over de tweede de tussenoorzaken wordt hier niet gesproken. Er is *buiten* Hem niets, vs. 6. Dat wil niet zeggen dat alles uit Hem is. Dit zijn nog twee aparte dingen.

Nu de andere teksten. Deze zijn: 1 Joh. 3: 8 en Joh. 8: 44.

De Duivel zondigt van den beginne.

1Joh. 3: 8. **“Die de zonde doet, is uit den Duivel, want de Duivel zondigt van den beginne.”** Hierin meent men een der bewijzen te vinden dat Satan als zondaar geschapen is. Hij zondigt vanaf het begin van zijn bestaan, zegt men. Om te zien of dit juist is, zullen we de term “van den beginne” in de andere teksten waarin hij voorkomt nagaan.

De eerste maal vinden we hem in Mt. 19: 4: **“Hebt gij niet gelezen Die van den beginne (den mens) gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw?”** Deze tekst kan ons al veel leren. Wijst hier het “van den beginne” op het absolute begin van den mens zelf? Ook dat niet, want eerst is Adam alleen geweest (Gen. 2: 17). “Van den beginne” is dus vanaf ’n zeker begin van zijn bestaan. Eerst was de mens alleen en toen kwam er een zekere tijd, dat God hem ook een vrouw schiep. En vanaf dat begin heeft God gemaakt man en vrouw. “Van den beginne” hoeft dus niet te betekenen vanaf het eerste aanzijn van een wezen, maar drukt hier althans uit: vanaf zekere tijd, in het leven van dat wezen, is dus geen absoluut, maar een betrekkelijk begin.

In vs. 8 hetzelfde: **“Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uw vrouwen te verlaten, maar van den beginne is het also niet geweest”**. Ook hier is het geen absoluut begin, maar óf vanaf de schepping der vrouw óf vanaf de wetgeving.

In Mat. 24: 21 vinden we: van het begin der wereld. Dit kunnen we nemen: vanaf het eerste aan begin der wereld óf vanaf het begin dezer wereld. Uit Mk. 13: 19 volgt het eerste.

Mk. 10: 6 is als Mt. 19: 4.

Mk. 13: 19 is ongeveer als Mt. 24:21. De tekst is nu iets anders: **“welker gelijke niet geweest is vanaf het begin der schepselen”**. In het Grieks staat: der schepping. Hier wordt teruggewezen naar het begin der schepping. Echter, ook dan nog is er geen absoluut begin. De engelen b.v. die toch zeker ook schepselen zijn, waren er reeds voor dat de aarde geschapen werd. (Job 38: 7). Er is dus meer dan één begin. In Mk. 13: 19 nu kan men even zo goed denken aan het begin van de schepping der aarde, omdat het over de verdrukking op aarde handelt. Het “begin van de schepping” is op zichzelf wel absoluut, maar zodra we er bij denken: “der aarde” is het geen absoluut begin.

Luk. 1:2. **“Gelijk ons overgeleverd hebben die van den beginne zelve aanschouwers en dienaars des woords zijn geweest.”** Ook hier weer een betrekkelijk begin. Deze aanschouwing en bediening van het woord geschiedde niet vanaf Christus’ begin, want Hij heeft in wezen geen begin. Het betekent hier: vanaf Zijn vleeswording, dat is: vanaf zeker begin in zekere bestaanswijze.

oh. 8: 44. **“Die (nl. de Duivel) was een mensenmoorder van den beginne”.** Het ziet hier niet op Satans begin, maar op zeker begin. Voordat de mens gevallen was, kon Satan hem niet doden. Het verdere van de tekst komt nader in bespreking.

Joh. 15: 27. **“Gij zijt van den beginne met Mij geweest.”** Dit is noch het absolute begin, noch ook zelfs het begin vanaf de dagen Zijns vleses, vanaf Bethlehem. Het wijst hier weer een zeker begin aan, het begin van Christus’ optreden in Israël.

Hand. 26: 4. **“Mijn (Paulus’) leven dan van der jonkheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is.”** Paulus is niet vanaf zijn geboorte in Jeruzalem geweest. Hij is immers in Tarsen geboren en heeft daar zijn kindsheid doorgebracht. Het “van den beginne” kan ook hier weer niet absoluut genomen worden maar wijst op ’n zeker begin in zijn leven.

In 2 Petr. 3: 4 is sprake van het begin der schepping. Hier wijs de nadere bepaling wel het absolute begin aan.

In 1 Joh. vinden we de term 8 maal, nl. in 1: 1, 2: 7, 13, 14, 24, 24 en 3: 8 en 11.

1: 1. **“Hetgeen van den beginne was.”** Hier ziet Johannes op de Logos die in den beginne bij de Vader was, zie vs. 2 en Joh. 1: 1. Maar zelfs ook hier kan men, als men in de Logos de Eerstgeborene van de creaturen ziet - en daarop wijst de term “Vader” - aan een betrekkelijk begin denken. Christus is Eerstgeborene der creaturen geworden. Eerst was Hij Beeld Gods. Vanaf die overgang nu, vanaf dat begin, was Hij als Logos bij de Vader. Ook hier is het dus betrekkelijk. Dat moet wel, want waar Christus altijd bestaan heeft, kan er niet gezegd worden, dat Hij vanaf een begin geweest is. Wel, dat Hij vanaf een zeker begin iets geweest is. Hij werd dan wat Hij eerst nog niet was. Hier is dat: de Logos, d.i. de Schepper aller dingen.

1:7. **“Broeders, ik schrijf u... een oud gebod; dat gij van den beginne gehad hebt.”** Het tweede “van den beginne” in dit vers wordt in de betere handschriften weggelaten. Ook hier is het niet absoluut. Deze broeders hadden dat gebod niet vanaf het begin van hun leven maar vanaf een zeker begin gehad.

2: 13, 14. **“Gij hebt Hem gekend Die van den beginne is.”** Zie 1: 1.

2: 24 en 3: 11. **“Hetgeen gij dan van den beginne gehoord hebt, dat blijve in u. Indien in u blijft wat gij van den beginne gehoord hebt... Want dit is de verkondiging die gij van den beginne gehoord hebt.”**

Als 2: 7. Het is weer een betrekkelijk begin in hun leven.

Dan rest nog 3: 8, de tekst in bespreking. We mogen veilig beweren, dat niemand na al het voorafgaande, verplicht is daaruit de conclusie te trekken, dat hier “van den beginne” betekenen moet: vanaf het begin van Satans aanzijn. Integendeel, èn door het meer onbepaalde van de term - er is immers geen enkele toevoeging als: van zijn bestaan of leven of zo iets - èn doordat in 1 Joh. geen enkel: van den beginne absoluut genomen behoeft te worden, komen we tot een andere conclusie, nl. dat hier “van den beginne” niet betekent: vanaf Satans aller-

eerste aanzijn, maar vanaf een zeker begin in dat aanzijn. Dat is dan vanaf het begin, dat Ez. 28 geeft: **“Gij waart volkomen in uw wegen van den dag af dat gij geschapen zijt totdat er ongerechtigheid in u gevonden is”**. Het begin is dus niet absoluut en daarom kan, Joh. 3: 8 geen steun geven aan de mening dat Satan als zondaar geschapen is. Het heeft betrekking op zeker beginpunt in zijn leven, niet op het begin van dat leven zelf.

De twee Olijfbomen van Romeinen 11 (*Vervolg*).

De Verbonden.

Er is met Abraham meer dan één verbond gemaakt. Hand. 7: 8 spreekt van **“het verbond der besnijdenis”**, Gal. 3:17 van **“het verbond dat te voren van God bevestigd is”**. Het verbond der besnijdenis vinden we ingezet in Gen. 17. Daaraan vooraf gaat dat van Gen. 12, met een eed bevestigd in Gen. 22. Gen. 12 bevat het verbond in kiem, in beginsel. Het is het verbond der belofte, ook wel geheten: de beloftenis.

Wat belooft God daar nu in? Drieërlei:

Ten eerste dat Abram tot een groot volk zal worden.

Ten tweede, dat hij tot een zegen zal zijn.

Ten derde, dat in hem alle volken gezegend zullen worden.

Dit zijn de drie wortels, waaruit zich het andere verder ontwikkelt.

1. Abram zal tot een groot volk worden. In deze belofte liggen de nationale beloften voor Israël vast. Ze werd nader uitgewerkt in Gen. 13, waarin aan **Abram en zijn zaad** het land, dat hij ziet, beloofd wordt **“tot in eeuwigheid.”** Op deze uitloper berusten weer de beloften van Israëls herstel.

2. Abram zal tot een zegen zijn. Dit wordt later ook uitgebreid. Hij zal tot een vader van menigte volken worden. Rom. 4: 16 past dit ook toe op de Heidenen en Gal. 3: 9 spreekt van het gezegend worden met de gelovige Abraham, terwijl vs. 29 zegt, dat indien men van Christus is, men dan Abrahams zaad is en erfgenaam naar de belofte. In deze lijn vinden we de hogere belofte uitgewerkt.

3. In Abram, d.i. in zijn persoon, in hem zelf, zullen alle volken gezegend worden. Hierin ligt de toekomstige zegening der Heidenen, ja der wereld vast. Hij wordt dan ook een erfgenaam der wereld. En met hem ongetwijfeld zijn geestelijk zaad.

Aan het volk, in de eerste lijn beloofd, heeft God ook het verbond der besnijdenis gegeven. Zij moesten de besnijdenis houden op straffe van uitgeroeid te zullen worden. Hier vinden we het beginpunt van het verbond der werken. Dit wordt uitgebreid tot het verbond bij Sinai gesloten. (Ex. 24, Heb. 8, 9). Het doet de beloftenis, d.i. het verbond der beloftenis niet te niet, maar dient om tot de beloftenis terug te leiden, omdat het door de kracht der wet heendrijft naar het einddoel dier wet, Christus, het Zaad aan Abraham beloofd. Het verbond der wet, waarbij het volk beloofde alles te zullen doen wat God gebood, is een tussenperiode. Het kwam van terzijde in, maar behoort in wezen niet tot de beloftenis die Gen. 12 gegeven is. Na Christus' opstanding wilde God van het ene verbond in het andere overbrengen en duidelijk maken, dat Zijn zegening alleen kwam door het oorspronkelijk verbond van Gen. 12. Hij begon daartoe vanzelf met “het grote volk” aan Abram beloofd. Zij hadden na bekering tot God en wedergeboorte moeten overgaan tot de rechtvaardigheid des geloofs en in Abraham moeten zien de vader der gelovigen, die gerechtvaardigd was, niet onder het verbond der besnijdenis, maar onder het verbond der belofte, dat God al eerder gegeven had. Maar Israël liet

zich niet gezeggen en bleef onder de wet. Hiermee bewees het takken te zijn die geen vrucht droegen en liep het gevaar uitgehouwen te worden. Wat ook geschiedde. Maar niet zonder dat God alles gedaan had wat mogelijk was om hen er toe te brengen uit de belofenis te leven. Dat geschiedde nu mede door het inenten van loten van de wilde olijfboom.

De Enting

Het beeld van de enting is ook niet ten volle verstaan. Men heeft het te veel volgens de gewone Westerse cultuur verklaard. Nu wijst Paulus er ook wel op, dat de ent de vettigheid van de wortel deelachtig wordt, maar dat was eerder gevolg dan doel. Het doel was de boom tot vruchtzetting te prikkelen. Tegenwoordig geschiedt dit nog. Op bomen, die traag groeien of weinig vrucht dragen, ent men een wilde loot. Deze drijft dan de boom aan.

In de tijd der Handelingen nu hieuw God sommige natuurlijke takken af. Dat waren groepen uit Israël. b.v. de Joodse groep in Antiochië, Hand. 13: 46,51, die in Corinthe, Hand. 18: 6, die in Efeze, Hand. 19: 9. Daarvoor entte Hij wilde takken in. Heidengroepen, Zie Hand. 13: 45 en 48; 18: 10, 19: 10 en 20: 17. Dat deed Hij om Israël tot jaloersheid te verwekken. Rom. 11: 11.

De ingeënte takken kregen als gevolg der enting ook deel aan de sappen van de wortel. De vettigheid kwam ook hun toe. Deze vettigheid is niets anders dan het woord Gods, dat hun ten deel viel en waarvan zij mede drager werden. Zij werden er door verlicht en de uitbreiding ervan, het z.g. N.T. kwam hun bijna uitsluitend ten goede. Zij stonden door geloof in de Schriften.

Echter - daarmee gingen niet alle beloften op hen over. We wezen er reeds op, dat de Schrift méér dan één soort belofte bevat. Er zijn strikt nationale beloften. Die blijven voor Israël. Er zijn algemeen menselijke beloften. Die gelden allen (b. v. de goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten en hij bekere zich tot den Heer, zo zal Hij zich zijner ontfermen en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk). Er zijn speciale beloften voor hen die in Abraham hun geestelijke voorganger hebben. Welnu van die alle werden de ingeente takken de dragers. Maar daarom nog niet in allen deel de erfgenamen. Het komt er hierbij op aan ten eerste het woord recht te snijden en in het oog te houden, dat er toen was de Jood, de Griek en de Gemeente Gods (1 Cor. 10: 32 - Later kwam de Gemeente der Verborgenschap). En ten tweede, dat er een *weg* der behoudenis is, waarbij mijlpalen gepasseerd worden waarlangs men niet terugkeren moet, m.a.w., dat als b.v. de goddeloze zijn weg verlaten heeft en op de rechte weg is gekomen, hij daarvan niet weder afwijken moet om weer andermaal onder de oordeelsvoorzeggingen te vallen die de Schrift ook voor allen geeft. Zo zijn er dus Schriftgedeelten die niet meer rechtstreeks ons gaan betreffen, omdat we van het een tot het ander overgaan.

Christus Werk

We kunnen geen deel hebben aan wat Hij voor ons deed aan het kruis (Kol. 1: 22), maar wel aan wat nog ontbreekt aan Zijn verdrukkingen (Kol. 1: 24).

Tot nuttige Stichting

6.

IN LIEFDE.

Ef. 4: 2 “...verdragende elkander in liefde”.

Er is veel onverdraagzaamheid in staats- en volkenwezen, in allerlei maatschappelijke kringen, onder verwanten en geburen. En ook onder gelovigen. We behoeven daarover niet uit te weiden. Anderzijds is er ook weer veel verdraagzaamheid. Maar de motieven daarvoor zijn niet altijd nobel.

Men kan elkander soms verdragen omdat men dit praktisch het nuttigst acht. Innerlijk is men dan telkens op elkaar gebeten, maar uiterlijk verdraagt men elkaar fatsoenshalve. Zo kan het b.v. gaan in een slecht huwelijk. Tegenover de buitenwereld houdt men dan “zijn stand” op en in huis verdraagt men elkaar, maar dat is niet uit liefde maar uit zelfgevoel, zelfrespect, fatsoenshalve of waarom dan ook.

Men kan elkaar ook verdragen omdat een hoger belang dat men nastreeft, dit eist. Mensen in verenigingen en partijen moeten dit om samen te kunnen werken.

Bij een niet gelukkig huwelijk om der kinderen wil.

Wie dit terrein nagaat, zal nog wel andere motieven ontdekken, b.v. oude vriendschap, zekere aangeboren soepelheid, enz. Maar al deze soorten van verdraagzaamheid zijn niet die waarover Paulus hier spreekt. Hij heeft het over een verdragen in liefde. En hier, lezers, komen we op het terrein der ware verdraagzaamheid.

Elkander verdragende in liefde. Niet maar fatsoenshalve, uit zelfrespect, uit zekere ander motief. Neen in liefde. Dit is: geheiligde liefde. Er is, God zij dank, nog veel natuurlijke liefde. Als de liefde Gods in onze harten uitgestort is, wordt deze liefde geheiligd, krijgt ze een hoger motief. Dan hebben we niet alleen lief “van nature” maar omdat we nu God liefhebben. Dan leren we ook de naaste liefhebben als onszelf. En kunnen hem ook verdragen.

Het elkander verdragen in liefde vloeit uit nog andere grond voort. Uit zelfkennis bewerkt door de Heilige Geest. Er is n.l. een dubbele zelfkennis: die welke we door zekere ervaring verkrijgen, door opmerkzaam onszelf gade te slaan, onze krachten en zwakheden te leren kennen, op onze kwaliteiten te letten. Dit is de natuurlijke zelfkennis. Maar daarboven is er nog een andere, een door Gods Geest gegeven of ontwikkelde. Daarin leren we onszelf als zondaar voor God kennen, leren we met Paulus te zeggen, dat er in ons vlees geen goed woont, d.i. blijvend zetelt.

En uit deze zelfkennis nu wordt mede het verdragen in liefde geboren. We weten dan, dat wij evenzeer door de ander, ja door God Zelf verdragen moeten worden, want ook wij geven telkens weer aanleiding tot klacht of misnoegen of teleurstelling aan anderen. En, menselijker-

wijs gesproken, ook aan God.

En de in ons gegeven liefde Gods en de zelfkennis doet ons de ander verdragen in liefde. Dan gaat het niet meer om zeker zelfrespect of egoïsme, om standsfatsoen of eigenbelang, dan is het in liefde, waarbij we niet alleen zien op de gebreken van de ander maar ook de onze gevoelen. Dan achten we onszelf niet de uitnemendste, dan gaan wij niet prat op onze kwaliteiten, dan zien we meer op onze zwakheden.

Hoe meer we daarop zien, des te groter wordt onze verdraagzaamheid. Die zwakheden moeten dan niet in eigen licht gezien worden, maar in het licht van de Geest. En de liefde die er is moet dan niet gewone natuurlijke liefde zijn (hetzij die bloot natuurlijk dan wel meer verstandelijk redelijk is) maar de door Gods Geest in gewrochte waarbij we in beginsel liefhebben alles wat Hij lief heeft. Dan verdragen we allereerst om Gods wil. Dan omdat de geheiligde liefde doorstraalt. Voorts ook om onzer zwakheden wil. Dit verdragen heeft dus een diepere en hogere geestelijke achtergrond. Het is daarbij onmogelijk zonder de nederigheid de zachtmoedigheid en de lankmoedigheid die voorop gaan? Daarvan is ze als het ware de vrucht. Een gezegende vrucht. En alleen mogelijk door Gods lankmoedigheid jegens ons.

Satan

(Vervolg)

In de waarheid niet staande gebleven.

Joh. 8:44.

“Gij zijt uit de vader den duivel en wilt de begeerten uws vaders doen. Die was een mensenmoorder van den beginne en is in de waarheid niet staande gebleven.”

Over het ***“een mensenmoorder van den beginne”*** spraken we reeds. Nu gaat het over de woorden ***“en is in de waarheid niet staande gebleven”***. Zij die de hierboven genoemde tweede mening zijn toegedaan, willen hier lezen: “en heeft in de waarheid niet gestaan “. Zij baseren dat op de betekenis van het Griekse woord. Dat toch drukt voor hen een voltooide tijd uit.

Wat de vorm betreft is dit juist. In het Grieks staat “estèken”. Dit betekent eigenlijk: hij heeft geplaatst, gesteld. Wat geplaatst is, staat, dit is de tweede betekenis geworden. In het N.T., en daar gaat het toch om, niet om de oorspronkelijke betekenis van de vorm zelf - wordt het niet gebruikt met de betekenis van een voltooide tijd, noch in de derde persoon, noch in de andere personen enkel en meervoud maar van staan. De vormen zijn: estèka (ik sta), estèkas (gij staat), estèken (hij staat), estèkamen (wij staan), estèkate (gij staat), estèkasin (zij staan). De voltooide verleden tijd is eistèkei (hij stond) en eistèkeisan (zij stonden). We zullen dit na gaan.

Ik sta.

Hand. 26: 6. ***“En nu sta ik en word geoordeeld...”***

Openb. 3: 20. ***“Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop.”***

Als de mening der bedoelde verdedigers juist was, moest men hier kunnen vertalen: “Ik heb gestaan”. Ieder die de teksten leest, ziet, dat dit niet gaat en dat, hoewel het Griekse woord de vorm heeft van de voltooide tijd, het de betekenis heeft van de onvoltooid tegenwoordige. Dit nu is niet alleen met deze vorm het geval, maar komt ook in andere werkwoordsvormen voor.

Gij staat (enkelvoud).

Rom. 11: 20. **“...Gij staat door het geloof”**

Wil men hier zetten: Gij hebt gestaan door het geloof? Is dat dan niet meer het geval?

Wij staan.

Rom. 5: 2. **“toeleiding... door het geloof tot deze genade in welke wij staan en roemen in de hoop...”**

Moet het zijn: hebben gestaan, alsof dit nu niet meer het geval is?

Gij staat (meervoud).

Mt. 20: 6. **“Wat staat gij hier de gehele dag ledig?”**

Ogenschijnlijk zou men hier nog enigszins kunnen zetten: hebt gestaan, maar waar de dag nog niet voorbij was - het betreft de arbeiders die te elfder ure gehuurd worden - is de S.V. juist. Het ledig staan had nog niet opgehouden, zij stonden daar nog, vandaar niet de voltooi-de tijd.

Hand. 1: 11. **“Gij Galileese mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel?”** Kan men hier: “hebt gestaan” zetten? Stonden zij er dan niet meer?

1Cor. 15: 1. **“... in hetwelk (nl. evangelie) gij ook staat.”**

Dit was nog het geval, anders kon vs. 2 niet voortgaan met “...indien gij het behoudt...”.

1Cor. 1:24. **“...want gij staat door het geloof.”**

1 Petr. 5: 12. **“Deze is de waarachtige genade Gods in welke gij staat.”**

In beide niet: hebt gestaan, het staan is er gelukkig nog.

Zij staan.

Luk. 8: 20. **“Uw moeder en uw broeders staan daar buiten, begerende u te zien.”**

Zij stonden, toen dit gezegd werd, er nog.

We sloegen de derde persoon over. Die komt nu.

Hij staat.

Joh. 1: 26. **“Ik doop met (in) water, maar Hij staat midden onder ulieden Dien gij niet kent.”**

Hier staat precies dezelfde vorm als in Joh. 8: 44. Wil men hier vertalen: Hij heeft midden onder ulieden gestaan?

Joh. 8: 44. Zie hieronder.

1Cor. 7: 37. **“Doch die vaststaat (Gr.: staat) in zijn hart.”**

Dat deed hij, toen Paulus dit schreef, nog, dus kan er niet staan: Die vast heeft gestaan.

1Tim. 2: 19. **“Echter, het vaste fundament Gods staat.”**

Heeft het gestaan en staat het nu niet meer? Men voelt, dat kan zeker niet.

Heb. 10: 11. **“En een iegelijk priester stond wel, alle dagen dienende.”** Hier had de S.V. “staat” moeten zetten. Toen de apostel dit schreef, geschiedde dit nog. Er kan niet staan: heeft

gestaan.

Jak. 5: 9. **“Zie de Rechter staat voor de deur.”**

Kan dit zijn: heeft gestaan? Is Hij dan nu weer weg?

Op. 12: 4. **“En de draak stond voor de vrouw.”**

Ook hier is de S.V. onjuist: het moet zijn: staat. Het Gr. woord kan niet vertaald worden door: heeft gestaan, want het vervolg luidt: **“opdat hij haar kind zou verslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben.”** Dit wijst er op, dat de werking onvoltooid is.

Dit zijn al de teksten waarin de vormen van bedoeld werkwoord, wat tegenwoordige tijd betreft, voorkomen. Men kan hier niet de voltooide tijd lezen noch in de eerste en tweede persoon enkel- en meervoud noch in de derde meervoud, noch ook in de derde persoon enkelvoud. Waarom zou men Joh. 8: 44 dan vertalen: **“heeft in de waarheid niet gestaan?”** Of dan de S.V. juist is? Neen, die legt er een betekenis in die er ook niet staat. Ze legt er Satans val in, maar dat staat er ook niet. Waarom heeft ze ook hier niet: “staat “ gezet zoals in Joh. 1: 26, 2 Tim. 1: 19, Jak. 5: 9. Christus zegt eenvoudig, dat Satan niet in de waarheid staat. Hij zegt noch: hij heeft er niet in gestaan noch hij is er niet in staande gebleven. Hij laat dat hier onbeslist.

Tot verdere versterking van het voorgaande wijzen we nog op het volgende: De verleden tijdsvorm van dit woord is nergens vertaald door “had” of “hadden gestaan”, maar steeds door: “stond” of “stonden”. Men zie

Hij, zij of het stond. Zij stonden.

Mt. 13: 2. **“...al de schare stond op den oever.”**

Luk. 23: 35. **“En het volk stond (niet: had gestaan) en zag het aan”.**

Joh. 1: 35. **“Des anderendaags wederom stond Johannes.”**

Joh. 7: 37. **“En op den laatste dag... stond Jezus en riep.”**

Joh. 18: 5. **“En Judas... stond ook bij hen.”**

Joh. 18: 16. **“En Petrus stond buiten aan de deur.”**

Joh. 20: 11. **“En Maria stond buiten bij het graf.”**

“Had gestaan “ kan hier nergens gelezen worden.

Mt. 12: 46. **“Zijn moeder en hoeders stonden buiten.”**

Mt. 12: 47. **“Zie uw moeder en uw broeders staan (Gr.: stonden) daar buiten.”**

Men kan niet lezen: hadden gestaan.

Luk. 23:10. **“En de overpriesters en schriftgeleerden stonden en beschuldigden Hem heftiglijk.”**

Niet: hadden gestaan.

Luk. 23: 49. **“En al Zijn bekenden stonden van verre.”**

Joh. 18: 18. “En de dienstknechten en de dienaars stonden. “

Joh. 19:25. “*En bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en zijn moeders zuster...*”

Hand. 9: 7. “*En de mannen die met hem (Saulus) reisden, stonden verbaasd.*”

Op. 7: 11. “*En al de engelen stonden.*”

Op. 8 : 2 . “*En ik zag de zeven engelen die voor God stonden.*”

Wie het bovenstaande nagaat, ziet duidelijk, dat niet de vorm maar het gebruik van het werkwoord in het N.T. beslist. Ook in de samenstellingen gaat dit op. Het werkwoord enestèken betekent niet: is tegenwoordig of aanstaande geweest, maar: is tegenwoordig (2Thes. 2: 2 e. a.); anthestèken betekent niet: heeft weerstaan maar: weerstaat (Rom. 9: 19, 13: 2); Efestèken betekent niet: is aanstaande geweest, maar: is aanstaande, 2 Tim. 4: 6.

Met dit alles voor ogen, is de conclusie voor de hand liggend: zij die menen dat God Satan als zondaar geschapen heeft en zich beroepen op 1 Joh. 3: 8 en Joh. 8: 44, bouwen op een zandgrond die door de stroom van de tegenbewijzen wordt weggespoeld, waarmee dan het gehele gebouw van denkbepelden in elkaar stort. Men mist alle grond voor zijn stelling. Satan zondigt niet vanaf zijn eerste aanzijn, hij heeft eenmaal wel in de waarheid gestaan, maar staat er nu niet meer in. In Joh. 8: 44 moet dus niet gezet worden: “hij heeft in de waarheid niet gestaan”, maar: “en staat in de waarheid niet”. De S.V. is vergelijkenderwijze beter dan de aan de hand gedaan wordende, hoewel ze niet juist genoeg is naar de grondtekst. Men late zich door de Schrift in dezen onderwijzen. Nergens betekent de Griekse vorm: heeft gestaan, maar: staat. Ook in Joh. 8:44.

Nog een opmerking: Als God Satan als zondaar geschapen heeft en deze getrouw zijn taak vervult, is hij geen zondaar, want dan beantwoordt hij aan zijn doel en moest God hem daarvoor belonen. Waarom straft Hij hem dan?

Uit zichzelf.

Indien deze beide meningen nu onjuist zijn - en de Schrift bewijst het - dan rest nog slechts de derde mening. Deze is, dat de zonde uit Satan zelf is opgekomen. Men behoeft dit waar de andere meningen falen, er niet eens als noodzakelijke oplossing uit af te leiden, de Schrift zelf leert het ons in duidelijke woorden. Wie met ons in Ez. 28 en in Jes. 14, dus in de overdekkende cherub en de zoon des dageraads, Satan ziet, kan uit de Schrift leren, dat Satan een gevallen wezen is. God heeft hem volmaakt geschapen, niet als zondaar; hij was het sluitstuk en het pronkjuweel van de oorspronkelijke schepping, de “Verzegelaar der som”, de schone Morgenster; hij is door eigen ongerechtigheid gevallen. De Schrift zelf leert dit. We zullen ons daarbij - tenzij we wijs willen zijn boven wat we behoren te zijn - moeten neerleggen. Ze zegt: “***Uw hart verheft zich over uw schoonheid, gij hebt uw wijsheid bedorven vanwege uw glans***”, Ez. 28:17. En in de tekst die men wil aanvoeren als bewijs dat Satan als zondaar geschapen is, Joh. 8 ; 44, vindt men: “***Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen***”. Dus niet God heeft dat in hem gelegd. Hij spreekt uit zichzelf. En verder: “***Hij is een leugenaar en de vader der leugen***”. Niet God is de Schepper van de zondaar Satan, maar deze is zelf de vader van de leugen. Dit is het getuigenis der Schrift. Wie zich daar niet aan houdt, ontzegt zich het recht mee te spreken.

We staan hier wel voor een moeilijk probleem, nl. dit: Hoe kan een volkomen wezen, dat goed uit de hand van de Schepper is voortgekomen, vallen? De mogelijkheid om te kunnen

zondigen, moet dus aanwezig zijn. We moeten dit ten volle beamen, God schiept geen marionetten, mechanische poppen, die niet kunnen zondigen, maar redelijk zedelijke wezens. Die behoeven echter niet te zondigen als zij zich in afhankelijkheid van Hem wensen te ontwikkelen. God schiep wel volkomen, maar geen volmaakte wezens. Als Hij iets volmaakts geschapen had, had Hij een God naast Zich moeten scheppen. Dat is onmogelijk. Vandaar dat Hij steeds het mindere moet scheppen. En dat kan vallen. Maar het moet daarom nog niet.

Tussen de volkomenheid en de volmaaktheid, is verschil en ligt een weg. Een kind dat welgeschapen ter wereld komt, is volkomen. Niet volmaakt. Christus zelf is door lijden volmaakt (geheiligd zegt, Heb. 2:10 en 5:9 ten onrechte). Hij was volkomen en werd volmaakt. Zo had ook Satan een ontwikkelingsgang moeten doormaken. Die weg heeft God gewild. Niet het vallen op die weg. God wilde de zonde niet, maar de volmaking, niet de doelmissing maar de doeltreffing. De mogelijkheid van te zondigen ligt in de betrekkelijke vrijheid die het zedelijke schepsel heeft. Niet de noodzakelijkheid. Indien dit zo was, dan hadden alle schepselen moeten zondigen, want dan was de zonde een ontwikkelingsfase geweest in hun levensgang. Dan had ook Christus moeten zondigen, want waarom had Hij dan de uitzondering moeten maken? God wilde de zonde dan als ontwikkelingsgang. Waarom bij Hem dan niet? Nu de zaak anders staat en God niet de zonde maar de volmaking wil en Hij de mogelijkheid daartoe ook in het schepsel gelegd heeft, is de zonde niet uit Hem, maar uit het schepsel. De mogelijkheid is voorzien en daarmee is rekening gehouden maar de noodzakelijkheid is niet gewild.

God is te rein van ogen om het kwade te zien, laat staan de zonde te doen of te willen. Wat van de mens staat, geldt ook Satan.

“Niemand als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht, want God kan niet verzocht worden met het kwade en Hij Zelf verzoekt niemand. Maar een iegelijk wordt verzocht als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt; daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende, baart zonde en de zonde voleindigd zijnde, baart de dood”, Jak. 1: 13-15.

Ook Satan is door eigen begeerlijkheid “gevallen”, in zijn gang naar de volmaaktheid gestuit en heeft zich tegen God gewend.

Men kan zich afvragen, waarom God geen wezens geschapen heeft die niet konden zondigen. Dat heeft Hij gedaan: planten en dieren die zich altijd krachtens de ingeschapen levenswet ontwikkelen, zondigen nimmer. Maar - het zijn geen redelijk zedelijke wezens. Zodra God die schiept, is er de mogelijkheid tot zondigen, want Hij legt in hen een eigen wil, een beginsel dat Hem wèl, maar ook niet kan gehoorzamen. God wenst niet dat ze zondigen en ongehoorzaam worden, maar Hij dwingt ze ook niet mechanisch het niet te doen, omdat Hij ze geschapen heeft met een eigen wil of wilskeuze. Deze is wel niet absoluut vrij, maar betrekkelijk. Er is vrije wilskeuze. Wie de redelijke wezens niet wil doen zondigen, moet ze tot mechanische poppen maken; wie zegt, dat ze noodzakelijk moeten zondigen, maakt God tot auteur der zonde, want dan zijn ze geheel onderworpen aan een wil buiten hen. En welke wil kan dat anders zijn dan die van God. Tenzij men nog een hogere wil boven en buiten Hem aanneemt, maar daarmee onttroont men Hem en zet het Lot, die blinde wil of een andere God boven Hem, waarmee Hij het God zijn verliest.

Niet alles is uit God. Satan zondigt uit zichzelf. Zonde is niet iets positiefs, maar iets negatiefs, een niet zijn zoals het wezen moest. God schiept het positieve, in zoverre is alles uit Hem. Het schepsel heeft de macht dit te bederven. Dat is de zonde, het negatieve. Die is uit het schepsel. Niet uit de Vader der lichten in Wie geen duisternis is en geen beginsel zondaars te scheppen.

De zonde is niet uit God, maar uit de begeerlijkheid, Jak. 1: 13-15. En begeerlijkheid is verkeerd gerichte begeerte. God nu schiep wel wezens met begeerten, maar niet met begeerlijkheden. Daarom is niet alles, uit Hem. De eerste verkeerde stand blijft voor rekening van het scheepsel.

Vraag en Antwoord

Vraag. Wat is het Huis Mijns Vaders van Joh. 14: 2? Is het 't Land Kanaän? Of de tempel?

Antwoord. Noch het een, noch het ander, o.i. Het Land Kanaän heet nergens een huis. De tempel heet wel het Huis des Heren, maar nergens het Huis Mijns Vaders. Christus zegt, dat Hij heengaat om plaats te bereiden. Als die plaats bereid is, komt Hij weder en zal de apostelen tot Zich nemen. Hieruit is o.i. niet anders te concluderen dat Hij ze nemen zal in de bereide plaats. En die plaats is niet het land waar Hij vandaan gaat, maar de hemelen, waar Hij naar toe gaat.

Wij geloven, dat het Huis Zijns Vaders gezocht moet worden daar waar die Vader is. En heeft Christus dan niet in Mt. 6: 9 en 7: 11 en 21 aangewezen, waar Deze is: Onze Vader Die in de hemelen zijt. Uw Vader die in de hemelen is. Daar geloven we het Vaderhuis te zijn. Waarom zou men denken aan het Land Kanaän? Daar bereidt Hij geen plaats *voordat* Hij wederkomt. Deze plaats wordt bereid eer dat Hij komt.

Dat het de Tempel niet is, zoals sommigen geloven, is wel zeer duidelijk. Allereerst heeft Christus na Zijn heengaan, geen tempel toebereid. En als Hij wederkomt, staat daar in Jeruzalem niet Zijns Vaders Huis, maar "uw" huis, Mt. 23: 39. Bovendien was de tempel geen woonplaats. Zelfs niet voor de priesters.

Beter kan men voor des Vaders Huis nemen de Tempel Gods in de hemelen. Op. 11: 19, 15: 5. Men verlieze die niet uit het oog. Eerst moeten de hemelen gereinigd worden, zullen zij tot woonplaats kunnen dienen. De aardse tempelreiniging is symbool van de hemelse. Zie Jes. 24: 21, en Op. 12: 9. De hemelen zijn immers niet zuiver in Gods ogen, Job 15: 15. Daar is Christus plaats gaan bereiden.

De Heere is nabij

Als David reeds kon zeggen: "De Heere is nabij de gebrokenen van harte" (Ps. 34: 19), hoeveel te meer is dat niet het geval met de leden van Christus' Lichaam (Fil. 4:6). Daarom kunnen we ons verblijden te allen tijde en behoeven we in geen ding bezorgd te zijn.

Tot nuttige Stichting

7.

HET IN ONS BEGONNEN GOEDE WERK.

Fil. 1: 6 “...*vertrouwende dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Christus Jezus.*”

Paulus dankte God zo dikwijls als hij aan de Filippensen dacht en wel voor de gemeenschap aan het evangelie van de eerste dag dat hij in Filippi kwam tot in zijn gevangenschap toe, vs. 3, 5. De Filippensen hebben zich zeer zeker steeds van Paulus' toestand en omstandigheden op de hoogte gehouden of laten houden. Meer nog: zij doorliepen eensgeestes dezelfde ontwikkelingsgang als hij, zij bleven hem volgen en zagen daardoor het geestelijk perspectief verwijden. Paulus' lijn is een stijgende lijn. Of beter: hij gaat van heerlijkheid tot heerlijkheid. En Filippi volgt hem daarin. Zij hadden steeds gemeenschap aan zijn evangelie en hebben hem buiten alle twijfel ook in de Verborgenschap gevolgd. Paulus behoeft hun niet te schrijven in de hoedanigheid van apostel, d.i. als gezaghebbende, als gezondene. Hij noemt zich een dienstknecht, een slaaf van Christus Jezus. De hen dienende, geheel hun toebehorende dienaar. Hij verblijdt zich zeer over die gemeenschap en moet er telkens God voor danken. Ze is hem echter nog meer dan een persoonlijke verkwikking: ze is hem een bewijs dat God Die in hen een goed werk begonnen is, dat voleindigen zal, tot zijn eindpunt zal voeren.

In het vers voor ons is er sprake van het werk Gods in de mens. We moeten dit wel onderscheiden van het werk dat God voor ons gedaan heeft en nog doet, Het was God, Die Paulus bet gezicht liet zien van de Macedonische man, die riep om over te komen en te helpen. Hiermede leidde Hij Paulus naar Europa. De eerste plaats waar deze aankwam, was Filippi. Daar sprak hij, Hand. 16: 9-13. Dit alles was werk voor de mens en alles was nodig om het goede werk in hem te kunnen aanvangen. De Heere doet nog meer. Behalve het zenden van dienaars, het prediken van het Woord, doet Hij een werk in de mens. Hij begint in een goed werk, zegt het Grieks. Dit werkwoord komt maar tweemaal voor, hier en in Gal. 3: 3, waar de S.V. het niet uit laat komen en zet: “met den Geest beginnen”, terwijl het Grieks heeft: in begonnen met de Geest. Het voorvoegsel verdiept de betekenis.

Wat is nu Gods werk dat Hij begint, nadat Hij de mens zoekende gemaakt heeft? Hij wederbaart hem en legt “Zijn raad” in hem, 1 Joh. 3: 9. Dit is een onvergankelijk Zaad, 1 Petr. 1: 23, Als gevolg hiervan ontstaat een uitgaan naar God, een onberouwelijke bekering tot behoudenis, 2 Cor. 7: 10. De oude mens wordt meer en meer ontledigd en gaat versterven. Er komt meer en meer een behoefte naar Christus en Deze gaat gestaltenis in ons verkrijgen. Wat ons eertijds behaagde, wordt ons nu tot onlust, wat ons eens bekoorde verliest zijn glans. Niet omdat het door iets anders van deze aarde vervangen wordt, maar omdat de inwendige mens ervaart, dat alleen God het hart zo kan vervullen, dat het blijvende rust kan hebben. Dat is, in korte trekken, het goede werk Gods in de mens beginnen.

Paulus zegt, dat hij vertrouwen heeft, dat God dit ook voleindigen zal. Dit vertrouwen is maar niet het weergeven van zijn opinie, maar ongetwijfeld de door zijn hand neergeschreven mening des Geestes. Nu weten we wel, dat we Gods werk in de weg kunnen staan en ook vaak

staan. Dit “vertrouwen” bedoelt geen vrijbrief te zijn, het daar zo nauw niet mee te nemen. Het is bedoeld als een vertroosting voor hen, die zich vaak afvragen: Hoe staat het nu toch met Gods werk in mij? Het ziet er vaak zo winterachtig en troosteloos uit. Laat zulken dan eens teruggaan en denken aan de tijden van ouds, toen Gods werk in hen duidelijker voor hen sprak. Laten zij eens onderzoeken wat hun diepste begeerte is. Is het niet deze: voor God te leven? Welnu, dan is God een goed werk in u begonnen. Steun dan op het vertrouwen des Geestes dat Hij, Die in u begonnen is - en dat is een goed werk - met u zal doorgaan. Geef u over aan Zijn leiding en Hij zal het voleindigen.

Wat wil God nu, als we, evenals de Filippensen, gemeenschap aan Paulus' evangelie mogen hebben, voor ons, in deze bedeling, voleindigen? Dit. Dat we Christus mogen kennen op die wijze waarnaar Paulus nog jaagde toen hij de Brief aan Filippi schreef ; die inwerking van de kracht zijner opstanding mogen ontvangen die ons aan Zijn dood gelijkvormig maakt en die tot gevolg heeft, dat we ontbonden worden en met Christus zijn ; dat we weten dat, als eenmaal de dood komt, ook de tijd onzer ontbinding aanstaande is. Zo komt Gods begonnen werk in deze bedeling tot zijn voleinding. Hij Zelf wordt er door verheerlijkt en het leidt ons tot het hoogste wat God geven kon.

Satan

(Vervolg).

VIII. SATANS MACHT.

Op elk terrein.

Satan heeft grote macht. Deze wordt door de wereld vanzelf niet gezien. Deze is verblind en bemerkt niet door wie zij tot allerlei dwaling vervoerd wordt. Echter, ook vele gelovigen houden er te weinig rekening mee of onderschatten ze. Wij willen een en ander onder de aandacht brengen. Het terrein is zeer breed en omvat eigenlijk het gehele leven in al zijn schakeringen. Satan is immers de God dezer eeuw en oefent overal zijn invloed uit, hetzij meer rechtstreeks, hetzij zijdelings. Alleen hij die de zinnen geoefend heeft tot onderscheiding van goed en kwaad zal enigermate beseffen wat het zeggen wil, dat de wereld in de boze ligt en dat we leven in een wingewest van een vijand die de mens door allerlei leugen van de ware Soeverein afhoudt en Deze als 's mensen vijand voorstelt of door allerlei openlijke of bedekte aanvallen Zijn macht doet gevoelen. Hij zal ook meer en meer verstaan, dat Christus hem zo terecht tekent als de mensenmoordenaar. We willen achtereenvolgens iets zeggen van zijn macht in de natuur, over de mensenwereld, over de gelovigen en over zijn heerschappij des doods. Op zijn macht in de toekomst wijzen we nog nader in het slothoofdstuk als we zijn twee handlangers besproken hebben.

Vuur - Storm.

Satan heeft macht over de krachten der natuur. Dat blijkt uit de geschiedenis van Job. De Heere gaf Jobs eigendommen in Satans hand, 1: 12 ; aan zijn leven mocht hij niet komen. Wat zien we nu onder andere? Dat een vuur uit de hemel valt en schapen en knechten verteert, 1: 16; ;ook dat er een grote wind kwam en het huis waarin Jobs kinderen waren, deed instorten, 1: 19. Dit was Satans hand. Hij wendde de natuurkrachten tegen Job.

Men zal zeggen: zeker, doch eerst moest God Job in zijn hand geven; eerder kon hij met die krachten niet werken. We merken op, dat dit er niet staat. Satan kreeg toen voor dat geval alleen geen macht over vuur en wind, maar mocht die gebruiken tegen Job. Hij had er reeds macht over - wel geen absolute, maar toch een zekere en tamelijke grote.

Voor wie hierover nog in twijfel is, wijzen we op Mt. 8:26 (Mk. 4: 39, Luk. 8: 24). Toen de Heer Jezus overvoer en onderwijl sliep, werd er een grote onstuimigheid in de zee zodat het schip van de golven bedekt, ja zelfs vol werd. De discipelen waren in grote vrees. Ze wekten de Heere. En wat deed Deze? Hij stond op en bestrafte de winden en de zee. Er werd toen grote stilte. Ook hier hebben we een vijandelijke macht. Deze wil Christus doen omkomen. De Heere herkent hem die er achter werkt, dadelijk en bestraft hem zonder hem te noemen. Zo vinden we hier een bewijs dat Satan de natuurkrachten kan gebruiken. Ook hier lezen we niet, dat hij daarvoor een bijzondere toelating krijgt.

Men zal hiertegen wel inbrengen, dat het O.T. leert, dat de Heere alles doet. Hij werpt b.v. een grote wind op de zee bij Jona, 1: 4. De stormwind doet Zijn woord, Ps. 148: 8. We zijn er verre van dit te ontkennen. Maar toch houde men hierbij twee dingen in het oog. Ten eerste, dat Satan ook een zekere macht heeft over de natuurkrachten en dat er dus kan staan, dat de Heere die gebruikt en ook, dat Satan ze bij zijn werk ziet te benutten. En ten tweede, dat het O.T. alles aan de Heere toeschrijft, terwijl we toch van achteren of op een andere plaats de middellijke oorzaken zien genoemd. Zo wordt b.v. gezegd, dat de Heere het kwaad scheidt: **“Ik maak den vrede en schep het kwaad”**, Jes. 45: 7. Hier wordt met kwaad niet bedoeld zonde, maar allerlei rampen of onheilen, anders vormt het woord geen tegenstelling met “vrede”. De Heere doet dit echter niet onmiddellijk, maar middellijk. Hij kan alle dingen benutten voor Zijn vrije wil. Wat niet uitsluit dat Hij het middellijk doet. Hij benut alles zonder dat iemand Hem wederhoudt. Daarom leert het O.T. Gods soevereiniteit, d.i. opperhoogheid, over alle dingen en zegt in die zin dat de Heere het doet. Is er een kwaad in de stad dat de Heere niet doet, heet het. Van ’s mensen zijde zijn het dan b.v. invallende vijanden, door eigen onreinheid veroorzaakte ziekten en dergelijke dingen. Dit zijn de middenoorzaken.

God alleen heeft opperhoogheid. Satan heeft beperkte macht. Maar, zoals de mens de natuurkrachten, zij het dan ook op andere wijze, tegen God gebruikt, b.v. om zijn medemens te verderven, zo gebruikt Satan de natuurkrachten tegen de mens in. Hij veroorzaakte - hoe dan ook in Jobs geschiedenis een storm, hij deed vuur afkomen en heeft zekere macht over de natuurkrachten. We lezen in Op. 13: 13, dat de Valse Profeet vuur uit de hemel doet afkomen. Waar deze, een mens, dit nu ook kan, zou Satan dan geen macht hebben over de natuurkrachten? We geloven van zeer zeker.

Men heeft ook hier zijn werk uit het oog verloren. Nogmaals, alles staat onder Gods opperhoogheid, maar dit sluit niet uit, dat God aan de schepselen zekere vrijheid van beweging heeft gegeven, die ze kunnen misbruiken. Satan doet dit o. a. met de natuurkrachten.

Dit gezichtspunt kan ons oog doen krijgen voor veel rampen en onheil die anders onverklaard blijven of aan God worden toegeschreven. We horen van plotselinge hoge watergolven, van windhozen, van cyclonen (wervelstormen) waardoor velen omkomen, enz. Wij geloven niet, dat God dit doet. Het is Satan die hier de mensen verderven wil en hij zet dit snode werk nog steeds voort. Hij gebruikt ook nu de natuurkrachten tegen de mens.

Hiermee willen we niet zeggen, dat men nu weer alles aan hem toe moet schrijven. We weten, dat de aarde veroudert, dat er verschuivingen plaats hebben door inkrimping of anderszins, die natuurkundig te verklaren zijn. Bergstoringen, lawinen, verschuivingen, enz., behoeft men niet op Satans rekening te schrijven. Hij doet niet alles. Maar er blijven genoeg rampen over die we als een persoonlijk ingrijpen aanvoelen. Dan moet men zeggen dat God dit doet of Satan. Velen kiezen dan huiverend God omdat dit zo geleerd wordt, Het is beter als we, op grond der Schrift, Satan voor deze dingen aansprakelijk stellen. Hij wil nu eenmaal vernielen, verderven. “Verdervver” is immers één zijner namen. (Gr.: Apollyon, Hebr. Abaddon.) Welnu, hij doet dit mede door de krachten der natuur die hij misbruikt.

De Symboliek van Richteren 9

Jothams fabel. Zijn strekking.

In Richteren 9 vertelt Jotham, de jongste zoon van Gideon, de laatste nog overgeblevene die aan Abimelech ontsnapt was (zie vs. 5), aan de burgers van Sichem, die Abimelech, de moordenaar-broeder, tot koning over zich gemaakt hadden, een fabel. De bomen gingen eens heen om een koning over zich te zalven. Eerst werd de heerschappij aan de olijfboom aangeboden, vs. 8; deze wilde echter zijn vettigheid die God en de mensen in hem prezen, niet verlaten, vs. 9. Daarna kwam de vijgenboom aan de beurt, vs. 10; deze wilde zijn zoetigheid en goede vrucht niet prijs geven, vs. 11. Toen vroeg men de wijnstok, vs. 12; maar ook deze weigerde en wilde zijn most niet verlaten die God en mensen vrolijk maakten. Ten laatste wendden de bomen zich tot de doornstruik, vs. 14; deze was er schijnbaar verbaasd over, dat men hem begeerde, maar zei met een groot gebaar en een hoog woord: **“Indien gij mij in waarheid tot een koning over u zalf, zo komt, vertrouwt u onder mijn schaduw; maar indien niet, zo ga vuur uit den doornbos en vertere de cederen van Libanon”**, vs. 15.

Jotham paste deze fabel bijzonder toe op Abimelech, zijn half-broeder. **“Indien gij (de burgers) in waarheid en oprechtheid bij Jerubbaal (d. i. Gideon) en zijn huis te dezen dage gehandeld hebt, zo weest vrolijk over Abimelech en hij zij vrolijk over ulieden, maar indien niet, zo ga vuur uit van Abimelech en vertere de burgers van Sichem en het huis van Millo en vuur ga uit van de burgers van Sichem en het huis van Millo en vertere Abimelech”**, vs. 20. Aldus zijn toepassing. Wie het hoofdstuk verder leest, zal zien dat de burgers van Sichem door Abimelech met letterlijk vuur verbrand werden en hij zelf door een molensteen dodelijk getroffen werd, vs. 18-57.

Men mene echter niet, dat hiermee de strekking van de fabel uitgeput is. Ze is veel rijker. Mag Abimelech al te vergelijken zijn met het doornbos, de vraag rijst: En wat symboliseren dan de andere bomen. Men zou, met het oog op Richt. 8: 22 en 23, waarin Gideon het koningschap aangeboden werd, moeten zeggen: alle drie symboliseren Gideon. Jotham heeft zijn vader dan zo willen verheerlijken, dat hij hem in drieërlei beeld tekende. Naar alle waarschijnlijkheid, heeft Jotham niets anders bedoeld. Maar met de verdere Schrift in de hand zien we, dat de fabel veel breder uitgewerkt kan worden t.o.v. Israël. Hij symboliseert dan niet alleen Gideon-Abimelech, maar geeft vier aanzichten aan van Israël als volk. De drie eerste bomen komen nog verder in beeldspraak voor. De doornbos maakt hierop een uitzondering; hiervan vinden we geen verdere symbolische aanduiding.

De verdere Schrift. De olijfboom in beeldspraak vinden we deze het eerst in Jer. 11: 16. Daar lezen we het volgende: **“De Heere had uw naam genoemd een groene olijfboom, schoon van lieflijke vruchten”**. In vs. 14 is sprake van “dit volk”, in vs. 15 van “Mijn beminde”, in vs. 17 van “de boosheid van het Huis Israël en het Huis Juda”. Met de olijfboom wordt dus Israël in zekere trek getekend.

In Zach. 4 is er sprake van twee olijfbomen. Hun olie vult de kandelaar, vs. 2 en 3. Deze twee olijfbomen typeerden voor die tijd Zerubbabel de vorst en Josua de hogepriester. In Op. 11 zien we de twee getuigen optreden. Deze worden ook olijfbomen genoemd, vs. 3 en 4. Ook dit zijn twee personen uit Israël. De Schrift verindividualiseert het symbool dus: het heeft betrekking op Israël in zijn geheel maar ook op verschillende personen uit Israël. We mogen de olijfboom daarom in deze eeuw voor een groep nemen. Sommigen daarvan hebben geleefd, anderen verschijnen pas in de toekomst. Eenmaal zal Israël in zijn geheel de symboliek van de olijfboom vertolken. Dat is pas in de toekomstige eeuw het geval. (Eeuw = aïoon).

Dat Israël in zijn geheel een symbolische olijfboom is, blijkt uit het bekende hoofdstuk 11 van de Romeinenbrief. De Heidenen, die een wilde olijfboom heten, werden in die tijd op de tamme olijfboom ingeënt en van diens wortel en vettigheid deelachtig, vs. 17.

Wat de olijfboom symboliseert en in welk opzicht er van inenting gesproken wordt, willen we nader bezien. We geven hier eerst alleen de teksten aan.

De vijgenboom in beeldspraak vinden we het eerst in Jer. 24. Jeremia ziet twee korven met vijgen; de ene soort is zeer goed, de andere zeer slecht, vs. 2. De ene soort waren de gevangen weggevoerden van Juda, die naar Babel gezonden waren ten goede, vs. 5, de andere waren zij die Zedekia en zijn vorsten aanhingen, het overblijfsel van Jeruzalem dat in Kanaän, achterbleef en zij die in Egypte woonden, vs. 8. De eersten zouden Gods volk zijn en zich tot God van ganser harte bekeren, vs. 7, de anderen zouden dat niet doen en daarom overgegeven worden tot een beroering ten kwade, alle koninkrijken der aarde, tot smaadheid en tot een spreekwoord, tot een spotrede en tot een vloek allerwegen, vs. 9. Zie ook 29: 17. Ook hier wordt het beeld geïndividualiseerd. Het hele volk Israël werd voorgesteld door een vijgenboom, de leden van dit volk als vijgen.

De N.T. teksten bekijken we als we de betekenis van de symboliek nagaan.

De wijnstok als symbool wordt het eerst genoemd in Ps. 80. God heeft een wijnstok uit Egypte overgebracht en die geplant, na de Heidenen verdreven te hebben, vs. 9. Daar is hij groot geworden, vs. 10-12. Echter, de muren van de wijngaard zijn later doorgebroken, de wijnstok is uitgewroet door het zwijn en afgeweid door het wild van het veld, vs. 13 en 14. Hij is verder met vuur verbrand en afgehouden, vs. 17. De Psalmist bidt nu om herstel.

In Jes. 5 vinden we over de wijnstok nog wat naders. De wijngaard is omtuind, van stenen gezuiverd en beplant met edele wijnstokken, vs. 2. Echter de oogst viel tegen: er werden stinkende druiven voortgebracht. Het oordeel zou daarom komen: de omheining zou worden weggenomen opdat hij afgeweid zou worden, de muur zou verscheurd worden opdat hij vertreden zou worden, vs. 5. Hij zou woest worden en er zouden doornen en distelen groeien.

Wie de wijngaard is, zegt vs. 7 duidelijk: het Huis Israëls en de mannen van Juda.

Wat de verwachte vrucht is, kan men daar ook vinden: **“Hij heeft gewacht naar recht, maar zie het is schurftigheid, naar gerechtigheid, maar zie het is geschreeuw”**.

De bede van Ps. 80 zal verhoord worden. Eenmaal zal er een wijngaard van rode wijn zijn Jes. 27: 2. Dat is als de Heere uit Zijn plaats is uitgegaan, 26: 21. De Heere zal hem dan verder behoeden, de vijand zal hem niet (meer) bezoeken, 27: 3.

In Mt. 22, Mk. 12 en Luk 20 spreekt de Heer Jezus over de wijngaard en wel in de bekende gelijkenis van de wijngaardeniers. Er komt nu een andere draad in, maar het grondpatroon blijft hetzelfde: de wijngaard ziet op Israël. Wel noemt Hij Zichzelf in Joh. 15 de ware wijnstok, maar als we onderscheiden tussen wijngaard en wijnstok, heft dit woord het andere van Jes. 5:7 niet op, dat de wijngaard Israël is in een zeker aanzicht.

Van de **doornstruik** wordt geen verder beeld gegeven. Er staat wel, dat de bewoners van het land die Israël niet verdreef, hun tot doornen in de ogen en prikkelen in de zijden zouden zijn, Num. 33: 55 en ook, dat de volken als afgehouden doornen verbrand zullen worden, Jes. 33: 12, maar er wordt ons geen nader uitgewerkt beeld geschetst. Met dat al geloven we, dat de doornstruik mede symbool van Israël is en bijzonder in de eindtijd. Dan zal het door zijn eco-

nomie en handel de wereldmacht aan zich trekken en zo over de wereld heersen. Wat Jothams fabel ons als doornenbos schetst, schildert Openb. 18 ons als grote Hoer. Het afvallige Israël is de doornenbos van Richteren 9 en wordt de grote Hoer van Op. 18. In elk geval menen we, dat het betrekking heeft op Israël, of althans op een deel van Israël.

Als we nu alles nog eens nagaan, komen we tot de slotsom, dat de vier bomen symbolen zijn van Israël als volk of althans van aanzichten van dat volk. Waar een volk uit geledingen bestaat, kan, zullen de drie eerste symbolen eenmaal doorgaan, de ene geleding dit aspect, de andere een ander uitbeelden. Het ene volksdeel zal meer drager zijn van de olijfdree, het andere Van de vijgenboomidee. Zeer waarschijnlijk zal er ook een groep zijn in welke alle drie symbolen verenigd zullen zijn. Zij zullen de kern vormen. Hoe dan ook, in elk geval betreffen de symbolen Israël, al of niet geleed.

We willen nu de vraag beantwoorden, welke symbolen er in de bomen weergegeven worden. Daardoor zal alles nog meer kleur en glans krijgen.

Christus' komst met de Engelen

Paulus spreekt van de rust die aan de *verdrukten* zal gegeven worden bij de komst (of tegenwoordigheid) des Heren Jezus van de hemel met de engelen (2 Thes. 1: 7). Ze wisten dat bij die komst de Zoon des mensen op de troon Zijner heerlijkheid zou zitten (Mat. 25:31). Ook in 1 Thes. 3 spreekt Hij de *verdrukten* (v. 7) moed in en versterkt ze om onberispelijk te zijn in heiligheid bij de komst (tegenwoordigheid) des Heren Jezus met "al zijn heiligen". De "heiligen" was de bekende uitdrukking voor "engelen" (Zie Job. 5:1; Ps. 89: 6, 8; Dan. 4: 13; 8: 13). Zacharia had ook reeds gesproken over de komst des Heren, na de verdrukking, met "al de heiligen" (Zach. 14: 5, zie ook Judas 14).

Paulus zegt, gedurende de tijd der Handelingen nergens dat sommige heilige *mensen* met Christus zullen komen uit de hemel. Hij zegt ook niets over een "komst" vóór de verdrukking. Hij spreekt slechts over de komst *met de engelen*, na de verdrukking.

De opname van 1 Thes. 4: 17 en 1 Kor 15: 52 mogen we dus nu niet elk ogenblik verwachten. Eerst moet de grote verdrukking (Mat. 24: 21-31) en de mens der zonde (2 Thes. 2: 3-8) komen.

Tot nuttige Stichting

8.

BEGERIG NAAR U ALLEN.

Fil. 1:8 *“Want God is Mijn getuige, hoe zeer ik begerig ben naar u allen, met innerlijke bewegingen van Jezus Christus.”*

Paulus is een reus in denken en doen geweest. Verre boven hen die de wereld thans krachten noemen voor haar uitblinken op enig gebied, staat de Kleine van Tarsen. Maar, hij had de wijsheid van God ontvangen en was apart door Christus de Heer onderwezen (Gal. 1). De kracht was Godes, want Hij gaf hem een doorn om hem klein te houden.

Het is echter niet hierover dat we iets willen zeggen. We wilden de derde trek in Paulus naar voren brengen n.l. het echt menselijk gevoel. Hij was zeer begerig naar de Filippensen. Naar allen. Hoe graag wenste hij ze weer te ontmoeten, met hen te spreken, ongetwijfeld om met hen in de dingen Gods op te gaan. Hij heeft ze niet vergeten en verlangt zeer hen weer te zien.

Is dit een zwakheid van hem? Is de grote apostel zo afhankelijk, dat hij niet zonder vrienden en geestverwanten kan? Zijn het natuurlijke gevoelens die hem parten spelen? Of is het een zwaarmoedigheid die hem bij mensen, vrienden, steun doet zoeken?

Neen, verre daar van. Het is het zuivere menselijke, volstrekt niet zondige gevoel van saamhorigheid dat hier spreekt, een gevoel dat geheiligd is door God. Paulus schaamt zich hier niet voor. Integendeel, hij roept God aan als getuige dat hij dit gevoel nog heeft. God is zijn getuige hoezeer hij begeert hen te zien. Indien Paulus' gevoel iets zwaks of zondigs ware, had hij God niet tot getuige over dat gevoel kunnen aanroepen, Het is dan ook geen gevoel van zwakheid maar het zuivere gevoel van gemeenschap. Meer nog, van de ware geestelijke gemeenschap.

Dit gevoel had Paulus niet alleen. Het was hetzelfde gevoel als dat, wat in de Heere Jezus was. In Hem was het volkomen. Bij Paulus bereikte het die trap niet ten volle. Maar hij had er iets wat zeggen we, hij had er veel van: die innerlijke bewegingen die uitgaan naar alles wat uit God is, die blijdschap als we met iemand ware geestelijke gemeenschap mogen hebben, die vreugde dat ook in anderen Gods goede werk begonnen is, dat schone vooruitzicht, dat ook anderen met ons in Gods goederen zullen delen, in één woord, die innerlijke intense trilling en verheffing waarin de gloed van het zuivere door Gods Geest in beginsel herstelde gevoel tot blijde uiting komt.

Lezer, verstaat en kent u ook iets van deze bewegingen? Verblijdt u zich er over dat ook anderen de Verborgenschap zien? Zijt u met Paulus begerig om hen, al zijn ze u onbekend, te ontmoeten? Verlangt u ook naar hen die u bekend zijn, in de verborgenheid staan en daaruit leven? Zo ja, meen niet, dat dit vleeselijke gevoelens zijn. Christus Zelf had ze. Zij zijn uitingen van het werk des Geestes, weerklank van wat u als geestelijke muziek bij anderen hoort. Ze zijn bewijzen van de eenheid van levensgeest uit God geboren en zijn voorspel van het

machtige oratorium dat God eenmaal zal laten weerklinken als Hij Hoofd en Lichaam als de hoogste eenheid aan de schepping zal openbaren.

Indien nu uw hart trilt in blijde ontroering en klopt van verlangen ; althans enig soortgelijk gevoel in u is of zich, zij het dan van tijd tot tijd, openbaart, dan zal dit niet alleen eenmaal harmonieus ontplooiën, maar is voor het nu een bewijs dat de Levensgeest de hardheid van uw hart heeft weggenomen (zij het nog niet volkomen) en er iets is dat Gods liefde in u bewijst. Want die innerlijke bewegingen van Jezus Christus, wat zijn ze anders dan de trilling der ware Goddelijke liefde voor wat mede uit Hem geboren is. Zo is dit een hoger gevoel dat boven het natuurlijke uitgaat, iets van Goddelijke oorsprong.

Het is dit verlangen dat we mogen hebben naar onze geliefden die heengingen. Veler verlangens in dezen is te veel vleeselijk: een weer terug willen hebben van wat hun ontviel. Maar dat is niet de innerlijke beweging die Paulus hier heeft. Het verlangen van Paulus was iets hogers. Zo moet ons verlangen naar hen die ten grave gingen en waarvan we geloven dat God ook in hen een goed werk begon, een hogere aandrift zijn. Deze: hen weder te zien in volkomenheid en met hen de gemeenschap met God en met elkander te hebben waarvan we hier iets gevoeld hebben.

Mag er geen vleeselijk verlangen zijn, anderzijds is het goed dat er verlangen is naar een wederzien over het graf heen. Het toont aan, dat er een hoger beginsel werkzaam is en dat de hoop - het geloof gevestigd op de toekomst - aanwezig is. Dit verlangen is niet uit ons maar uit God.

Wat is nu onze controle om te onderzoeken of ons verlangen zuiver is? Men vrage zich af of we mogen aannemen, dat de Heere Jezus het gehad heeft. Is het vleeselijk, dan zal de Geest ons moeten aantonen, dat in Christus slechts het zuivere hogere verlangen werkte. Is het van zuiverder gehalte, dan zullen we ook dat bij het licht des Geestes moeten leren beproeven. En vinden we dat het hogere door de Geest daar is, dan mogen we met Paulus spreken van innerlijke bewegingen van Jezus Christus, uit Hem genomen en ons gegeven.

Satan

(Vervolg)

2. Zijn macht over de mensen.

Op staatkundig terrein.

Onzichtbare leiders.

Satan oefent ook een geweldige macht uit over de mensheid. We willen tweeërlei terrein waarop hij zich beweegt, bespreken. Al de andere gebieden zijn hierin mede begrepen. De twee terreinen zijn het staatkundig en godsdienstig geestelijke leven.

In Dan. 10 lezen we, dat Daniël door een hand werd aangeroerd en dat iemand, waarschijnlijk de engel Gabriël (zie 9: 22 en 23 en 10: 11, 19)) tot hem zei, dat de Vorst van het koninkrijk van Perzië hem tegengestaan had, maar dat Michaël hem was komen helpen, vs. 13. Daarna zou de vorst van Griekenland komen, vs. 20. Onder deze "vorsten" zijn geen gewone vorsten te verstaan, maar geestelijke leiders die de koninkrijken der aarde leiden. Dit zijn boze machten, want zij stonden Gabriël tegen. Zij zijn maar niet voor een zekere tijd de leiders der volken, maar blijvend, het zijn hun vorsten, hun voorsten, hun voortdurende leiders. Achter hen staat Satan, de "Koning" Door de vorsten leidt hij de volken. Hij beroemt er zich tegen Chris-

tus op, dat hem de macht en heerlijkheid der koninkrijken is overgegeven en dat hij ze geeft aan wie hij wil, Luk. 4: 6.

Als we de zaak zo bekijken, gaat ten eerste veel licht op over Israëls historie. Satan heeft zich na de Vloed de heerschappij aangematigd over de koninkrijken der aarde. Doordat de volken gingen wandelen naar het goeddunken van hun hart, kreeg hij er vrij spel mee. God wilde echter Zijn heerschappij op aarde, die door de eerste mens gevestigd had moeten worden, niet prijs geven. Daarom roept hij Abram om hem tot een groot volk te maken en geeft Hij aan Israël Kanaän. Satan moest dit vanzelf tegenstaan. Hij deed dit op meer dan één wijze. We noemen slechts enkele dingen. Eerst door Farao te verharderen om het volk niet te laten trekken. Dit deed hij door de bezweringen der tovenaars en anderszins. Later door de onderdrukking en aanvallen van andere volken. Eindelijk door overheersing en wegvoering. We stipten slechts aan.

Gods plan schijnt hiermee verijdeld. In Daniël echter zien we, hoe Hij door Gabriël en Michaël ook in de tijd der ballingschap de strijd voortzet en Satans vorsten weerstaat. Ze kunnen maar niet doen wat ze willen. Hij houdt Zijn volk in stand. En dat niet alleen totdat de ware Koning gekomen is, maar ook tot in de verre toekomst, totdat het Koninkrijk des Heren en van Zijn Christus wordt (Op. 11:15). Dan zal Hij Satan doen binden en zijn heerschappij doen ophouden.

In het licht van Dan. 10 moet men ook de dingen van vroeger en van onze dagen bezien. Satan is de overste van de macht der lucht. Hierin ligt ook zijn macht over de volken besloten. Hij zet over elk volk een zijner vorsten. Telkens weer drijven deze de volken tegen elkaar op. Dan ontstaat oorlog; verdragen, conventies en in onze dagen vredesconferenties en ontwapeningspogingen ten spijt breekt het dan los en verteren de volken elkaar. De meeste oorlogen zijn te beschouwen als een verdeeldheid van Satans rijk: de ene geestelijk-satanische vorst bekampt de ander; zij strijden door middel der volken. Satan, als mensenmoeder, bereikt hiermee, dat velen door de oorlog en zijn gevolgen ten grave of ten verderve worden gevoerd. De elkaar vijandig gezinde geestelijke leiders - hoe kan in het rijk der duisternis harmonie zijn - bestrijden elkaar ten koste van de mensheid. Satan verhindert dat niet, want daardoor komen des te meer mensen om.

Met dit alles loochenen we niet 's mensen verantwoordelijkheid. Satan zou die macht niet hebben indien de mens zelf niet mee werkte door zijn zonde. Satan en zijn vorsten blazen het vuur van de tweedracht boosaardig aan. Het vuur zelf is de zonde van de mens. Hier ligt de menselijke verantwoordelijkheid. Anders zou God eenmaal niet kunnen oordelen. Anderzijds zijn Satans vorsten als onzichtbare leiders door de mens niet te herkennen buiten het licht der Schrift om. Waar de volken dat niet alle of slechts zeer beperkt hebben, heeft hij veel macht. Zelfs "Christen" volken vallen in zijn strikken.

Satans verleiding.

Satan zal eenmaal "de gehele wereld" verleiden, Op. 12: 9; "Gehele wereld" betekent de meer ordelijk bewoonde wereld. Hij zal de koningen vergaderen tot de krijg van de grote dag des doorluchtige Gods, Op. 16: 14. Dat zal zijn in Armageddon, in het Joodse land, vs. 16. Men ziet zijn grote staatkundige macht. Hij zal allen verleiden en tegen God en Zijn Gezalfde opzetten. Daar rekent God echter met hem af en wordt de eindstrijd gestreden door Sions Koning met Zijn heerlegers uit de hemel, Op. 19: 11-14. Satan wordt gebonden en 1.000 jaar in de afgrond gesloten, Op. 20: 1-3. Na die 1.000 jaar echter wordt hij ontbonden en verleidt hij andermaal de volken die aan de vier hoeken der aarde zijn, Gog en Magog, Op. 20: 8. Men ziet welk een grote macht hij ook dan nog heeft. Noch zijn vernedering, noch zijn 1.000-jarige gebondenheid is in staat de volken zich van hem af te doen keren, wel een bewijs ten

eerste voor zijn leidersgenie; ten tweede van de onbekeerlijkheid van 's mensen hart buiten Gods Geest om, zelfs in de 1.000 jaren vreedstijd. Nu komt echter het eindoordeel en komt Satan in de vuurpoel.

Boven al Satans woelen staat God. Hij is Soeverein, Opperhoge. Hij beheerst al dat woelen. Hij laat het zijn gang gaan om het kwaad zijn loop te geven. Als Hij echter ingrijpt, is het uit. Daarom staat er, dat Hij naar Zijn wil doet met het heer des hemels en met de inwoners der aarde, daar is niemand die Zijn hand kan afslaan,

Dan. 4: 35. ***“De Heidenen raasden, de koninkrijken bewogen zich, Hij verhief Zijn stem, de aarde versmolt. Komt, aanschouwt de daden des Heren Die verwoestingen op aarde aanricht, Die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde... Laat af, weet dat Ik God ben, Ik zal verhoogd worden onder de Heidenen, Ik zal verhoogd worden op de aarde.”*** Ps. 46: 8-11.

In deze laatste woorden ligt opgesloten, dat God Zijn koninkrijk op aarde wil oprichten. Het bewijst mede, dat de Overste van de macht der lucht zal falen in al zijn pogingen.

Dit is tot heden niet het geval. Satan verleidt nog altijd de volken. Die uitleggers die menen dat hij al gebonden is om de dat hij de “Kerk” niet meer aanvalt zoals in de eerste eeuwen, vergeten, dat hij nog steeds de overste van de macht der lucht is en dat Op. 12: 9 zegt, dat hij de gehele wereld verleidt. Waar deze wereld gevormd wordt door volken die verleid kunnen worden, kan hij niet gebonden zijn om ze niet te verleiden. Het een weerspreekt het ander. Wij voor ons menen dat Satan nog steeds doende is en macht heeft over de koninkrijken der aarde en wel door zijn geestelijke vorsten die deze rijken beheersen. In welke ketenen liggen zo de landen, in welke banden liggen nu de volken. Het zijn banden door de zonden der mensen. Ze kunnen alleen losgemaakt worden door Christus' heerschappij op de troon van David.

De Symboliek van Richteren 9

(Vervolg)

Wat ze verzinnebeelden.

De vier genoemde bomen verzinnebeelden vier aspecten van Israël. We zullen die niet nagaan in de volgorde van Richteren 9, maar in de historische volgorde waarin ze in de Schrift voorkomen. Daar vinden we het eerst de vijgenboom genoemd, Gen. 3: 7, daarna de doorn, Gen. 3: 18, de olijfboom, Gen 8: 11, daarna de wijnstok, Gen. 9: 20.

1. ***De vijgenboom*** symboliseert in het bijzonder Israëls nationale positie. Dat blijkt vooral uit de eerste drie Evangeliën. Israël was t.o.v. zijn nationale positie gelijk aan een vijgenboom, geplant in een wijngaard, Luk. 13. Met de wijngaard wordt hier meer het land Kanaän bedoeld, niet Israël als volk. Luk. 13:6-9 wijst op Israëls mislukking. De heer van de wijngaard kwam en zocht drie jaar achtereen naar vrucht, maar in geen ervan werd er iets gevonden. Hij wil de boom nu laten uithouwen want hij neemt onnut zijn plaats in. Op verzoek van de wijngaardenier mag hij nog een jaar blijven staan; hij zal bemest worden; indien hij daarna nog geen vrucht voortbrengt, zal hij uitgehouden worden.

In Mt. 21: 19-21 en Mk. 11: 13, 14, 20 en 21 vinden we de geschiedenis van de verdorde vijgenboom en het woord des vloeks: ***“Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid”***. Dit symboliseert Israëls verwerping en de duur ervan. Het zal als natie geen vrucht meer voortbrengen “in der eeuwigheid”.

Enkele opmerkingen zijn hier nodig. Ten eerste iets over het “in der eeuwigheid”. Deze term kan tweeërlei beduiden:

a: gedurende de eeuw waarin men leeft;

b: steeds durend zolang het onderwerp of voorwerp er is waarop het betrekking heeft.

We geloven dat beide betekenissen hier in de ene term vervat zijn. T.o.v. de boom betekent hij hier door de ontkenning: nimmermeer; hij zou nimmermeer vrucht voortbrengen. T.o.v. het symbool, Israël als volk, betekent hij: geen vrucht gedurende deze eeuw. Deze loopt tot Christus' wederkomst. Eerst dan zal het zijn nationale roeping weer vervullen.

Ten tweede over het schijnbaar ongerijmde, dat de boom vervloekt werd omdat hij geen vruchten had terwijl hij toch de tijd der vruchten niet was. Opgemerkt zij, dat de vijgenboom bloeit voor hij bladeren heeft (zoals bij ons b.v. de wilg). De rijke bladerdos veronderstelde een krachtige welige boom, tussen welks bladeren zeer zeker jonge vijgen verwacht mochten worden. Wel was het nog niet de tijd der rijpe vijgen, der geheel volgroeide vruchten, maar de onrijpe werden eveneens gegeten. Zodra de winter voorbij was, bracht de vijgenboom zijn jonge vijgjes voort, Hooglied 2: 13. Dat kon ook met deze boom het geval geweest zijn. Nah. 3: 12 spreekt van de eerste vruchten van de vijgenboom; indien zij geschud worden, zo vallen zij dien op de mond die ze eten wil. Hieruit blijkt dat er vrucht mocht verwacht worden en al was het dan geen rijpe volgroeide, ze had er in beginsel kunnen zijn. Het oordeel was dus rechtvaardig; wel veel bladertooi maar geen vrucht, beeld van Israëls uitwendige gerechtigheid, maar geen ware Godsvrucht. De weligheid en goede vrucht ontbraken.

Het oordeel over de vijgenboom kwam terstond; dat over Israël is nog “een jaar” uitgesteld. Luk. 13 “Jaar” moet vanzelf niet letterlijk genomen worden. Als we Luk. 13 figuurlijk overbrengen, zullen we de bedoeling verstaan. De Heere had door drie bedieningen (dat zijn de drie jaren) aan Israël laten arbeiden. Daarin werd het volk opgeroepen tot bekering. Dat deed Johannes de Dooper, Mt. 3:2, dat deed de Heer Jezus Zelf, 4: 17, dat liet Hij doen door Zijn apostelen, Hand. 2: 38, 3: 19.

Maar ook toen geen vrucht. Nog eenmaal heeft Hij het gedaan door Paulus' bekering die Israel tot jaloersheid moest verwekken. Ook dit heeft niet gebaat en zo is de boom daarna uitgehouwen.

Voor altijd? Neen. Men zie Luk. 21: ***“En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Zie den vijgenboom en al de bomen. Wanneer zij nu uitspruiten en gij dat ziet, zo weet gij uit uzelfen, dat de zomer nabij is”***. Zo zal de uitgehouwen boom weder uitspruiten als de zomer - de Christusregering op aarde - nabij is en dan zijn vrucht voortbrengen. De goede vijgen zullen volgens Jer. 24: 6 en 7 weder gebracht worden en God tot een volk zijn, want zij zullen zich van ganser hart bekeren.

2. De doornstruik symboliseert Israël in de eindtijd. Hiervoor zijn geen rechtstreekse bewijzen bij te brengen. Het volgt zijdelings uit andere Schriftplaatsen. Eenmaal komt de afval over Israël, 2 Thes. 2: 3, Dan. 8: 23. Dan begint de tijd van de doornenbos. Israël zal economische wereldheerschappij krijgen en onder leiding van het Beest de wereld rust en vrede aanbieden. Het Beest en zijn 10 nevenvorsten zullen later echter de Hoer, Babylon, het afvallige Israël in zijn economische macht gaan haten evenals de burgers van Sichem Abimelech eerst aanvaardden, maar later verguisden en eenmaal aan Babel een eind maken. De macht die eenmaal de wereld zal beheersen zal ondergaan en de macht die die heerschappij gaf. zal ze eens met geweld terugnemen. Sichems burgers staan tot Abimelech als de wereldleiders eenmaal tot Israël zullen staan. Eerst ingehaald, later verworpen. Dan wordt het afvallige deel van Israël de doornenbos die daarna in vlammen zal opgaan. Babel, zijn centrum, zal met letterlijk vuur verbrand worden.

3. De olijfboom symboliseert bijzonder Israëls geestelijke voorrechten. De olie ervan diende voor de lampen van de kandelaar, Ex. 27: 20, 30: 24, Lev. 24: 2. Hij is bijzonder verbonden met het huis Gods. David wenst te zijn een olijfboom in het huis Gods, Ps. 52: 10. Dat werpt zegen af voor anderen. De olijfolie geeft verlichting en vettigheid, het een voor het huis Gods, het ander voor de nuttiger van zijn vrucht. De olijfboom symboliseert het drager zijn van de woorden Gods, Rom. 3: 2 van het bekend zijn met Zijn geopenbaarde wil en die tot verlichting van anderen en ten eigen bate te benutten, vandaar dat Paulus moest uitgezonden worden en Israëls dienst vervullen. Het benutte het ook niet ten eigen bate, want het meende als drager van de woorden Gods gevrijwaard te zijn voor de straffen er in vervat. Het zocht eigen gerechtigheid op te richten en kwam niet tot de wet der rechtvaardigheid, Rom. 9:31, 32.

Dat de olijfboom niet Israël als natie symboliseert maar in ander opzicht, blijkt uit Rom. 11. Daarin spreekt Paulus van twee olijfbomen, de tamme en de wilde. De wilde symboliseert de Volken, maar niet naar hun nationaliteit, maar naar hun geestelijke goederen. De tamme symboliseert Israël ook naar die goederen. Immers zij, die op de tamme olijfboom werden ingeënt, werden daardoor geen Joden of Israëlieten. Daaruit blijkt, dat het hier niet gaat om iets nationaals, maar om iets anders. De Volken waren geen lichtdrager, hun waren niet de woorden Gods toevertrouwd. De wilde olijfboom werd wel om zijn hout gewaardeerd, I Kon. 6: 23,31, maar de olie ervan was minderwaardig t.o.v. die van de tamme. Als we dit figuurlijk overbrengen, kunnen we zeggen, dat er wel schone figuren uit de Heidenwereld zijn opgestaan die naar de ondergrond der dingen zochten (b.v. Plato, Socrates, e. a.) maar hun licht is minderwaardig in vergelijking met de openbaring Gods aan Israël gegeven. Ps. 147: 19 en 20 zeggen: **“Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan en Zijn rechten die kennen zij niet”**. Geen der volken had een belofte, geen had bovennatuurlijke verlichting, geen bijzondere openbaring. Zij waren zonder Christus, vreemdelingen van de verbonden, zonder hoop en zonder (kennis van de ware) God in de wereld, Ef. 2: 12. Israël daarentegen was drager van vele woorden en beloften, vele profetieën en voorzeggingen. Zij waren verlichting en vettigheid deelachtig en deze konden ook het persoonlijk eigendom worden van de Israëliet. Wenste Mozes niet reeds, dat al het volk des Heren profeten waren?

De olijfboom houden wij voor het symbool der verlichting van Israël. Zodra deze gevolgd werd door de wedergeboorte kon ze tot vettigheid worden voor de betrokken persoon. Dan werd deze “dronken” (vervuld) van de vettigheid van Gods huis, Ps. 36: 9.

4. De wijnstok symboliseert Israëls sociale voorrechten. Jes. 5 wijst daarop. God wachtte op recht en gerechtigheid maar het werd schurftheid en geschreeuw. De wijn die het hart van God en de mensen vrolijk maakt werd niet voortgebracht. Is deze “wijn” niet het recht doen op maatschappelijk en burgerlijk terrein. Israëls vorsten waren afvalligen, metgezellen der dieven, aannemers van geschenken. Zij deden de wezen geen recht, behandelden niet de twistzaak der weduwen, Jes. 1: 23. Wie zijn zonde wilde vergeven zien, moest beginnen de boosheid zijner handelingen van voor Gods ogen weg te doen, af te laten van kwaad te doen, leren goed te doen, het recht te zoeken, de verdrukte te helpen, de wees recht te doen, de twistzaak der weduwe te behandelen, Jes. 1: 16, 17. Eerst dan kon hij voor God komen en met Deze rechten, vs. 18. Zo ziet de wijnstok o.i. op Israëls sociale voorrechten, op de burgerlijke wetgeving en maatschappelijke samenleving van het uitverkoren volk.

Tot nuttige Stichting

9.

DE HEERSCHAPPIJ DES DOODS.

Rom. 5: 14 “...de dood heeft geheerst ”.

“Wat man leeft er, die den dood niet zien zal, die zijn ziel (d i. zichzelf, zijn persoon) zal bevrijden van het geweld des graf?” , Ps. 89: 49.

Dit is de bange vraag die de O.T. dichter moest stellen. Het is de vraag die nog heden door de nadenkende mens gesteld kan worden. Men wordt geboren, groeit op, komt in het maatschappelijk leven, neemt daar zijn plaats in, maar na ettelijke tientallen van jaren veroudert men en voelt meer en meer een kracht in zich werken die tegen het leven gericht is. Verder ziet men telkens, dat vrienden of bekenden uit het leven weggenomen worden. Dit is nog niet eens nodig: dag aan dag ziet men in de steden en van tijd tot tijd in kleinere plaatsen, dat de mens gaat naar “zijn eeuwig huis”, d.i. volgens de Kanttekening der Staten Vertaling: het graf. “Wat man leeft er die den dood niet zien zal, die zijn ziel zal bevrijden van het graf” kan ook nu nog gevraagd worden, al zou men de vraag thans ook minder Hebreeuwspoëtisch formuleren en zeggen: Wie kan er aan de dood ontkomen? Of in bevestigende zin: Alle mensen moeten sterven, daaraan is niets te veranderen.

De dood is een ontzettend grote macht in de wereld. Tegen deze is zelfs de sterkste niet overgewonnen. Geen machtige ontsnapt er aan. Geen wereldveroveraar heeft hem ooit overwonnen. Waar zijn zij, de machtigen van vroeger eeuwen? Waar is een Alexander de Grote, een Caesar, een Karel de Grote, een Karel de Vijfde, een Napoleon? De dood nam hen weg. Waar zullen eenmaal zijn de machtigen die nu de aarde regeren? In het graf. En als deze sterken en groten, machtigen en edelen niet gebleven zijn of blijven zullen, hoe zullen dan de zwakkeren ontkomen? De dood is nimmer door enig sterfelijk mens overwonnen, noch kan dit ooit worden. Wat men ook geven wil, hij laat zich niet omkopen. Wat men ook tegen hem bedenkt, hij laat zich niet verschalken. Vroeg of laat komt hij met onafwendbare zekerheid en eist zijn buit op. De dood is dan ook de grootste machthebber in het menselijk leven, afgezien dan van Gods almacht en genade.

De dood heerst. Hij is er maar niet bloot zoals er talloze mensen zijn, neen hij heerst . Het is een machthebber. Een geweldig machthebber die telkens zijn macht weer uitoefent.

De mens ligt onder zijn heerschappij: zowat elke seconde sterft er een menselijk wezen.

Men kan vragen waaraan de dood in de mensheid wereld zijn macht ontleent Hij is het gevolg van een oordeel: al wat uit Adam voortkomt, is er aan onderworpen. “**Door één mens is de zonde in de wereld ingekomen en door de zonde de dood**”. En die dood nu gaat door tot alle mensen. Niet maar toevallig, maar krachtens Gods wil. De eerste mens keerde de krachten die God in hem gelegd had, tegen Hem en zichzelf. Het gevolg is dat het leven omslaat in de dood. Dezelfde krachten die zijn leven voortstuwden, keren zich nu tegen hem, hetzij

langzamer, hetzij sneller, hetzij vroeg of laat en slaan hem terneer. En aan die eenmaal verkeerd gerichte krachten is geen ontkomen; de dood gaat door tot allen en komt over allen. En waar hij niet rechtstreeks doorbreekt in ons lichaam zelf, daar keren vaak de scheppingskrachten zich tegen ons en doen ons ten grave dalen.

De dood heerst. In Adam sterven allen. Wat uit hem voortgekomen is, ligt midden in de dood. Hoe gaarne men zou willen blijven leven, geen kan zich van zijn macht bevrijden. Allen moeten, zonder hoger ingrijpen, ten grave dalen. Wat man leeft er die zijn ziel zal bevrijden van het graf.

Echter, men beperke de dood niet tot de lichamelijke. Hij omvat meer terrein. De vervreemding van onze geest van God is mede een dood. Onze ongevoeligheid en hardheid van ziel is ook een teken van zijn heerschappij, ziekte en kwaal zijn lichamelijke voorboden. De verdwazing der volken, de versplintering van de gelovigen, de vertrapping van het recht, in een woord alle terrein waarop de zonde werkt of werken kan, zijn tevens gebieden des doods. Want: **“De prikkel nu des doods is de zonde...”** (1 Cor. 15: ,56).

Zonde en dood staan dus in nauw verband. De dood is als een dier met een scherpe stekel. Dit is de zonde. De zonde steekt en dit voert ten dode. Alleen een zondeloze zou niet behoeven te sterven. Daarom ontkomt niemand uit Adam geboren, aan de kracht des doods, want uit een onreine wordt geen reine geboren.

Zonde en dood zijn dus nauw verbonden. Zo nauw, dat Paulus zegt, dat de zonde hem de dood is geworden. Eerst wie van de zonde vrijgemaakt is, kan uit de dood bevrijd worden.

De heerschappij des doods moet eerst door ons, in zwakker of sterker mate gevoeld worden, zullen we naar de verlossing zoeken die daar is in Christus Jezus de Heere. In beginsel is er bevrijding van door de vergeving der zonden. Maar de algehele geestelijke bevrijding van de dood heeft eerst plaats door met Christus te sterven. Wie gestorven is, is gerechtvaardigd van de zonde. En wie met Christus opgewekt is, is in de geest bevrijd van de heerschappij des doods. Die heerschappij is dan in beginsel gebroken.

Lezer, is dat reeds uw levenservaring? Dank er God voor.

Satan

(Vervolg)

Op godsdienstig en geestelijk gebied.

Satan oefent ook een geweldige macht uit op godsdienstig en geestelijk gebied. Dit doet hij door verblinding, vreesaanjaging, misleiding, bedrog, ophitsing.

Verblinding. Door de zonde is het verstand van de mens verduisterd. Zijn geest is van de ware Godskennis verstoken. Hij kan de dingen niet meer duidelijk onderscheiden. Hiervan nu maakt Satan gebruik om verder te verblinden. Hierin was hij niet geslaagd als de mens zich aan de Godsopenbaring gehouden had. Eenmaal heeft de mensheid God gekend, Rom. 1: 21. Maar zij hebben Hem niet als God verheerlijkt of gedankt. Zij zijn verijdeld in hun overleggingen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden. ***Zij hebben de heerlijkheid van de onverderfelijke God veranderd in de gelijkenis van een beeld van een verderfelijk mens en van gevogelte en van viervoetige en kruipende gedierten,*** vs. 23. In dit alles heeft Satan mede de hand gehad. Het God niet verheerlijken of danken was voor hem het aangrijpingspunt om het onverstandig hart te verduisteren. Eerst werd de Godheid uitgebeeld in de gedaante van een verderfelijk mens, daarna, na verdere verduistering, werden het dieren. Zo is de mensheid tot allerlei afgoderij vervallen. En Satan houdt hen verblind. De gewone heiden

mens bindt hij door allerlei gouden, zilveren, koperen en andere afgoden, de meer ontwikkelden laat hij levende afgoden eren en aan demonen offeren, 1 Cor. 10: 20. Geen wonder dat zij bekeerd moeten worden van de duisternis tot het licht en van de macht des Satans tot God Hand. 26: 18.

Onder welk een zwarte nacht van verblinding ligt het Heidendom. Eeuwen aan eeuwen zit het gekluisterd aan zijn afgoderij en demonen-verering. Door dit alles bindt Satan. In de diepste grond der zaak eert het Heidendom de god dezer eeuw. Als men inziet dat men zich bijzonder na de Vloed van God heeft afgekeerd en gekomen is tot afgoderij, verstaat men deze term te beter. Deze eeuw toch loopt vanaf de Vloed tot Christus' wederkomst. En van deze eeuw is Satan de god die door afgoderij en demonendienst geëerd wordt.

Tegenwoordig gaat men nog verder en gaat men hem rechtstreeks eren. Er zijn tegenwoordig Satan-aanbiddingen, Satan- vereerders en Satans erediens. Uit de veelheid klimt de mens tot de eenheid op, maar bekeert zich niet tot God; hij komt tot de consequentie van de negatie; hij dringt voort naar het diepst der duisternis en eindigt in openlijke Satansdienst. Welk een macht heeft Satan toch. En hoe weet hij alles aan zichzelf dienstbaar te maken.

Vreesaanjaging.

Niet alleen door verblinding, ook door vreesaanjaging heeft Satan grote macht. De naïeve Heidenvolken vrezen voor allerlei boze invloeden. Zij menen zich te moeten beschermen tegen allerlei boze geesten. De doden laten hen niet met rust, de geesten van voorvaders en andere geesten moeten steeds door offers goedgunstig gestemd worden. Wij mogen aannemen, dat ook hier Satanische invloeden werken die te weinig in het oog gehouden worden. Alom vrees.

De vrees van het Heidendom werkt nog na in de bijgelovigheid onzer dagen. Deze bloeit opnieuw op in onze tijd door allerlei beschermgodjes popjes, enz., waardoor men zich wil vrijwaren tegen boze invloeden. Ook in onze moderne maatschappij is de vrees niet verdwenen.

Heb. 2: 15 spreekt van hen die ***“met vreeze des doods door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen zijn”***. Ook deze vrees wordt door Satan gewekt. Het is bij hen die hun zonden gevoelen, maar geen Verlosser kennen, b.v. vrome Heidenen. Zij vrezen voor een toekomstig gericht en verkeren daardoor in voortdurende geestelijke dienstbaarheid. Zij doen alles om van de vrees bevrijd te worden, maar Satan houdt hen hun hele leven in die vrees. Hij jaagt die aan en kwelt daarmee. Gelukkig dat ook zij van die vrees eenmaal ontslagen zullen worden.

Bedrog.

Een derde middel om zijn macht uit te oefenen is bedrog. Paulus spreekt van zijn listige omleidingen, Ef. 6: 11. Deze betreffen wel allereerst de gelovigen, maar zijn tot hen niet beperkt. Heel het mensdom wordt omgevoerd door arglistigheid om het tot dwaling te brengen.

In het Heidendom geschiedt dit door het animisme (de leer dat alles bezield is en de geesten der gestorvenen in dingen, planten en dieren hun leven voortzetten). Bij de meer beschaafde en moderne mens worden theosofie, spiritisme en aanverwante stromingen gebruikt. De theosofie leert de verlossing door herhaalde incarnaties, het is de leer van het telkens in een vleeselijk lichaam verschijnen. Telkens zal men dan weer voor vroeger bedreven zonden moeten boeten. Het spiritisme leert, dat de doden niet dood zijn maar in hogere sferen voortleven. Hiermee bedriegt Satan de mens t.o.v. zijn verlossing en zijn staat in de dood. Hij bouwt wat het spiritisme betreft voort op de woorden van Gen. 3: 4 ***“Gij zult den dood niet sterven”*** en t.o.v. de theosofie op het: ***“gij zult als God zijn”***, want in dat stelsel is elke ikheid (de ego)

een deel der Godheid. Deze stromingen winnen veld, bijzonder het spiritisme. En Satan heeft het gaarne zo. Hij bedriegt de mensen, door zulke stelsels. Hij voert ze om door allerlei wind van leer.

Alleen wie verlichte ogen des verstands krijgt, leert zijn listen en leugens onderkennen en kan er zich tegen wapenen.

God zal eenmaal het omwindsel des aangezichts waarmee alle volken omwonden zijn verblinden. Dan zullen de natiën zien wie hen omwonden heeft en wat de waarheid is, Jes. 25: 7.

Misleiding.

Het vierde middel om zijn macht uit te oefenen is misleiding. Dit middel gebruikt hij zodra God Zijn licht begint te laten schijnen. Dan bootst hij Hem na om Zijn werk te laten mislukken. Zo zaait hij b.v. onkruid tussen de tarwe, Mt. 13. Dit onkruid lijkt zo zeer op de goede tarwe, dat alleen de echte kenners het bij de groei kunnen onderscheiden en het eerst bij de oogst voor anderen openbaar wordt uit de vrucht (de slechte of wilde tarwe heeft zwart zaad). Daarom moet het opwassen tot de oogsttijd (Mt. 13: 26- 30 , 36-40). Hij liet demonen uitwerpen om Christus' werk te lasteren, Mt. 12. Judas was een duivel, Joh. 6: 70, in schijn een discipel. Hij bootste Paulus' werk na door de bedrieglijke apostelen in Corinthe die zich veranderden in dienaars der gerechtigheid, 2 Cor. 11: 15. In Efeze wilde hij dit doen door de zeven zonen van Sceva, Hand. 19. In de eindtijd zal hij misleiden door allerlei tekenen en wonderen en krachten der leugen, 2 Thes. 2: 9. Indien het mogelijk ware, zou hij zelfs de uitverkorenen nog verleiden (Mt. 24: 24). Hij verandert zich bij het bedienen van dit middel meest in een engel des lichts, 2 Cor. 11.

Voor dit werk gebruikt hij zijn instrumenten. Elymas de tovenaars was er één van. Deze heet dan ook *“een kind (zoon) des duivels, vol van alle bedrog en arglistigheid”*, Hand. 13: 10. Zulke instrumenten zijn vijanden van alle gerechtigheid, zij verkeren de rechte wegen des Heren.

Dit punt vormt reeds de overgang naar het volgende onderdeel. De grenzen zijn niet steeds scherp aan te geven.

Inwerking.

Door al de genoemde middelen - en er zijn er nog wel meer - oefent Satan zijn macht in het algemeen uit. Traditie komt hem hierin goed van pas. In sommigen werkt hij meer rechtstreeks in. Zoals God uitverkiest, schijnt hij dat ook te doen. Zijn uitverkorenen zijn zij die de zonde doen, 1 Joh. 3: 8. Er staat niet: “die zondigen”: maar “die de zonde doen”. Dit ziet op een bepaald iets. Het is de tegenstelling van: “de rechtvaardigheid doen”, vs. 7. Dit laatste betekent: in alle dingen de gerechtigheid betrachten, in alles recht zoeken te handelen. “De zonde doen” is dan: in alles de ongerechtigheid lief hebben. Dit werkt Satan in. Dat zijn de kinderen der ongehoorzaamheid. Zij verzetten zich tegen alle vermaan om het recht te zoeken.

Bij anderen vervult hij het hart om te liegen, Hand 5: 3. Bij nog anderen werkt hij tijdelijk in om zich te verzetten tegen de gebrachte waarheid. Paulus moest uit Thessalonica vluchten omdat de Joden het hem onmogelijk maakten te blijven, Hand. 17: 5-9. Later kon hij, zeker doordat Satan hen op hem deed loeren, er niet terugkeren, 1 Thes. 2: 18. In nog weer anderen werkt hij in om zijn begeerte te doen, nl. mensen te doden - bijzonder die de waarheid verbreiden, Joh. 8: 44. Men ziet, dat er nuancering is, maar 't is alles door Satans inwerking.

De twee Olijfbomen van Romeinen 11

(Vervolg van N° 6).

Het roemen der nieuwe takken.

Een groot deel der Christenheid ziet een en ander, jammer genoeg niet in. Calvijn verklaart stout, dat Israël als natie heeft afgedaan. Velen zijner navolgers in onze dagen beweren stok en stijf, dat er geen enkele straal van nationale hoop meer is voor het natuurlijke volk van Abraham.

Het verschijnsel is niet geheel nieuw. In Paulus' dagen reeds begon er een roemen tegen Israël. De Heere waarschuwde er tegen en zegt: ***“Wees niet hooggevoelende, maar vrees. Want is het, dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft zie toe, dat Hij mogelijk ook u niet spare. (Zie dan de goedertierenheid en de gestrengheid Gods; de gestrengheid wel over degenen die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft, anders zult ook gij afgehouden worden”***, 11: 2:1, 22.

De takken zijn groepen; een tak is immers een verzameling van twijgen en blaadjes. De natuurlijke takken waren groepen uit Israël. De ingeënte takken waren groepen uit de Heidenen. Men lette er wel op, dat het een beeld is voor die tijd. Toen ging het op. Toen plantte God Heidengelovigen in op de “boom”. Niet om ze daarmee Israëlieten te maken of tot “geestelijk Israël” maar om hun mede drager te doen worden van Zijn woorden, Zijn verlichting, Zijn vertroosting, Zijn geestelijke zegeningen. Paulus zegt dit, in dezelfde Brief op een andere plaats, in eenvoudige woorden aldus: ***“Want indien de Heidenen hunner geestelijke goederen deelachtig zijn geworden...”*** Dit is het ingeplant zijn op de olijfboom. Dit sluit uit” dat de nationale en sociale beloften overgaan, het beperkt de gedachten alleen tot de geestelijke goederen. Hieruit volgt, dat er reeds aan en in Israël een hogere lijn is gegeven die boven het aards-nationale uitging. Zoals gezegd, is dit door de Reformatie niet onderscheiden en vandaar is men gekomen tot loochening van de zuiver Israëlitische beloften die het nationaal herstel en de toekomstig aardse zegeningen bevatten.

De Heidenen ontvingen de geestelijke goederen. Waar Abraham ook de vader der gelovigen is die in de Voorhuid zijn, zullen we deze goederen in kiem in Abrahams beloften terug moeten kunnen vinden. Als zodanig mag aangemerkt worden de rechtvaardiging door het geloof, de geestelijke besnijdenis (waarvan de uiterlijke het zegel was), de belofte van het hemels Jeruzalem, die reikt tot over de toekomstige eeuw en dergelijke. Van dit alles werd ook Israël de drager en al vinden we daarvan slechts enkele sporen, de O.T. Abrahamietische gelovigen zijn hierin even zo onderwezen als hun voorganger Abraham.

Eén ding houde men wel in het oog: God gaf dit alles in Paulus dagen aan de Heidenen om Israël tot jaloersheid te verwekken. Daarom wordt het beeld van de inenting op de olijfboom gebruikt. Voor onze tijd kan men het niet laten gelden. Thans ent God daartoe niet meer in op de tamme olijfboom. Immers, het olijfboombeeld geldt alleen als Israël ook nationaal nog staat. God geeft nu de Heidengelovigen geen talen en tekenen meer om Israël tot jaloersheid te verwekken. Er mogen nog Abrahamietische gelovigen zijn, de geestelijke zegening wordt thans niet gegeven om Israël tot jaloersheid te verwekken. En dit kan zeer wel, want God begon in Abram ook zonder dat er Israël was. Het inenten is dus een beeld dat Paulus in zijn dagen kon gebruiken, maar in onze dagen niet meer opgaat. Israël is niet meer als volk in Palestina.

Wat meer is.

Het beeld van de olijfboom dat Paulus gebruikt betekent, eenvoudig gezegd: drager te zijn van de geestelijke verlichting en vettigheid te ontvangen uit de Godsopenbaring. Israël is sinds eeuwen daarvan afgesneden. Voor zover de orthodoxe Jood vasthoudt aan Gods beloften, is er enig licht. Maar lichtdrager is Israël in deze bedeling niet. Dat is of moest zijn de Christenheid. In zoverre die aan het Woord vasthoudt, kan zij gezegd worden dit enigszins te zijn. Al is het licht dat zij in vele dogma's ontsteekt niet het zuivere olijvenlicht der Schrift.

Met dat al zie men ook in, dat God nog meer gegeven heeft. Wie meent, dat hij in de olijfboom is ingeënt, komt niet verder dan de hogere Abrahamietische zegeningen. Hij mag roemen dat hij van Christus is, hij moge leren, dat er nog meer is, gezegend te worden met alle geestelijke zegeningen in het bovenhemelse in Christus. Hij zal dan tevens beter inzien, dat God aan of tegen het eind van deze bedeling de natuurlijke takken in zal enten. Want Gods roeping en verkiezing blijven onberouwelijk.

Geeft Romeinen 11 de zegening om lichtdrager te zijn, de bedeling der verborgenheid geeft op te wassen in het Hoofd boven alle dingen. Ook boven de Abrahamietische beloften in de wijdsten zin. En dat is meer. Rom. 11 is de hoogste openbaring niet. Erboven uit gaat de volheid der latere openbaring, die om gaat buiten de olijfboom, en opklimt tot de sfeer waarin noch de tamme, noch de wilde olijfboom in Gods voornemen waren.

Slotopmerkingen.

Tot slot nog enige korte opmerkingen. Als eerste deze: Sommigen menen, dat de wilde olijf in zijn geheel op de tamme is ingeënt. Dit is zowel onnatuurlijk als onschriftuurlijk. Nimmer ent een kweker een hele stam in. Steeds zijn het loten. De Schrift leert dit t.o.v. de inenting van Rom. 11 ook niet. Er zijn takken afgebroken uit de tamme olijfboom, 11: 17, er zijn takken afgehouden uit de wilde olijf, 11: 24. Deze zijn op de eerste ingeënt. Hoe kan dan de gehele wilde olijfboom ingeënt zijn? Indien dit het geval ware, zou het afhouden van de takken niet nodig zijn geweest en is verder de olijfboom toch niet in totaliteit ingeënt, want de afgehouden takken - zij die door het geloof niet staan - ontbreken.

Waarmee wil men nu die mening steunen? Met vs. 17: "***Gij, een wilde olijfboom zijnde***". Men leest dit dus alsof er staat: en gij, toen gij wilde olijfboom waart, zijt ingeënt. Men verliest hierbij uit het oog, dat Paulus telkens weer in ellipsen (weglatingen) spreekt, die of door het verstand of door het verband moeten worden ingevuld. Hier doet het verband dit. Al zegt Paulus in vs. 17, dat zij een wilde olijfboom zijnde ingeënt zijn, toch bewijst dit niet, dat dit de hele boom is, want vs. 24 zegt, dat zij afgehouden zijn uit de van nature wilde olijfboom. Dit: "een wilde olijfboom zijnde", wijst er niet op, dat de olijfboom als zodanig is ingeënt, maar dat zij van de gesteldheid van de wilde olijfboom waren. Niet als boom zijn zij ingeënt, maar zij (de afgehouden takken van vs. 24) hadden de gesteldheid van de wilde olijfboom. Indien de hele boom was ingeënt, kon vs. 24 niet spreken van een tegennatuurlijke inenting der takken.

Als tweede opmerking: men moet in de takken geen afzonderlijke personen zien, maar groepen. Hiermee worden Joodse en Heidengroepen bedoeld.

De derde opmerking is deze: Het Calvinisme, dat gelooft in de volharding der heiligen, loopt hier vast, indien het leert, dat de boom Christus is, waarop de N.T. gelovigen ingeënt worden. Immers, Paulus zegt, dat de takken weer afgehouden kunnen worden. Bovendien, dan zouden de Joden al in Christus geweest zijn, immers de boom is Christus. Men ziet hoe ongerijmd dit is.

Laat men toch nuchter de dingen over- en door denken en vastheid verkrijgen. We hebben, zegt Paulus een redelijke godsdienst. In het Grieks staat: logische. Welnu, het geloof schakelt het verstand en de rede niet uit, maar te beter in, want het verbindt al 's mensen vermogens tot een hogere eenheid.

Tot slot: We schreven geen uitlegging van Rom. 11 in zijn geheel, maar gaven slechts enkele gedachten over het symbool van de olijfboom, hier en daar wat aangevuld met grepen uit de verdere achtergrond. De lezer vinde er aanknopingspunten in voor verdere gedachten en dieper onderzoek. Dat zij mede de vrucht van deze kleine uiteenzetting.

UIT de SCHRIFTEN

Deel XI

N° 11

November 1936

Tot nuttige Stichting

10.

DE HEERSCHAPPIJ DER GENADE.

Rom. 5: 21. *“...opdat gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood, alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid... “*

Tegenover de heerschappij van de dood, stelt God een andere heerschappij: die der genade. Deze twee heerschappijen zijn elkanders tegenhangers, elkaars tegenover gestelden. Maar zij wegen niet volkomen tegen elkaar op; de dood is niet een even grote macht als de genade; de laatste heeft groter macht. De macht des doods moge zeer groot zijn, zo groot dat geen mens hem kan overwinnen, de genade overtreft hem en heeft hem verslagen. De dood moge alles in het graf willen trekken, dat is: in de grote doodsmacht, en alles willen annexeren, de genade doet iets anders: ze overwint niet alleen de dood maar zet er iets anders en hogers tegenover. Ze geeft leven, maar een leven dat niet meer aan de dood onderhevig of onderworpen is. Is de dood een heerschappij, de genade is een uitnemender, groter, heerlijker macht. Ze heft niet alleen de doodsmacht op, maar zet die om in leven en wel in een overvloedig steeds rijker voortgaand leven, waarin de dood nimmermeer enige heerschappij kan uitoefenen.

De genade heerst. Deze heerschappij begon reeds dadelijk nadat de dood opgetreden was. Niet zodra was de mens verleid, of God gaf reeds een belofte waarin het hogere leven vervat was. Hij openbaarde steeds meer en gaf eindelijk, toen Hij de Heere Jezus in het vlees had gezonden, afdoend bewijs van de heerschappij der genade en wel door Christus' opstanding.

Als men de dingen wat dieper doordent, kan men verstaan, waarom de heerschappij der genade groter is dan die des doods. De dood is gebonden aan de scheppingskrachten. Die keert hij tegen de mens. Meer kan hij niet. Maar de genade is iets dat niet in de schepping als zodanig gegeven is. Ze gaat er bovenuit, want ze is de volle openbaring Gods. En waar we een beperkte schepping leren en deze geen bloot uitvloeisel is uit God, kan er dus iets zijn dat boven de schepping uitgaat, iets dat God niet in die schepping ingelegd heeft maar deze verre overtreft. Daarom kan de dood die alleen in de schepping kan werken maar niet daarbuiten en daarboven, overtroffen worden door een macht die buiten de schepping ligt. Deze macht noemt de apostel hier: genade. Men kan vanzelf ook nog verder teruggaan en komen tot Hem die de Genadige is en Die gave geeft aan het in zichzelf zwakke, ja, zondige en schuldige.

De genade heerst. Weet u, lezer, hoe ze haar heerschappij aanvangt? Ze schenkt opnieuw gemeenschap met de God des levens. Verder onderhoudt ze, ondanks ons herhaald falen, die gemeenschap door deze telkens weer te vernieuwen. En eindelijk, we stippen slechts iets aan, vernieuwt ze ons lichaam der zonde en des doods tot een ander, waarop noch zonde noch dood meer vat hebben. Zo stelt ze zich boven de heerschappij des doods.

Zo heeft niet de dood het laatste woord maar de genade. Zo kan de gelovige wel in het graf worden neergelegd, maar hij blijft daar niet. Zo kan de dood over hem wel heersen maar niet blijvend. Zo kan hij wel uit deze wereld moeten heengaan maar hij weet dat hij terugkomt en dan de dood voor hem heeft afgedaan.

De heerschappij van de genade moet, als het goed is, niet alleen hier reeds aanvangen maar ook dusdanig doorwerken, dat ze duidelijk als heerschappij uitkomt. We moeten maar niet alleen der genade deelachtig zijn, maar ze moet in ons heersen. D.w.z. ze moet een dusdanige doorwerking hebben, dat ze de dood in onze geest opheft en die geest geheel tot God terug leidt. Dat heeft de hoogste plaats als we zoeken de dingen die Boven zijn waar Christus is. Dan zal God ons de verborgen Christus in de geest tonen en zullen we het glanspunt zien van de heerschappij der genade. Dat is niet minder dan Christus zien in heerlijkheid. Hij heeft door genade geleefd, is daar in toegenomen, heeft door genade de dood gesmaakt, is er door verhoogd tot in Gods rechterhand. Niet, dat Hij in enig opzicht zondig was, maar al wat Hij verworven heeft, is tevens door vrije gave. Dat toch is de eerste betekenis van het woord genade.

En zo krijgt het woord heersen te meer kracht. De genade is als een vorstin die vrijelijk haar gaven uitdeelt en in het uitdelen reeds haar heerschappij laat blijken. Genade deelt die echter dusdanig uit, dat de gave tot z'n recht komt en effect heeft. Ze heerst, d.i. heeft dusdanige heerschappij dat ze aan het eind overwint en alles aan zich onderwerpt.

Lezer en lezeres, bent u der genade reeds geheel onderworpen. Heerst deze reeds geheel en al in u. Of gaat het u als Israël, dat in het begin slechts enkele delen van het land in bezit had. Moet de genade bij u nog veel terrein veroveren? Heerst ze nog maar ten dele in u. Dan zult ge haar meer in u moeten laten doorwerken en door haar alle hoogte moeten laten terneder werpen die zich verheft en wel tegen de kennis van Jezus Christus. Hoe meer we Hem leren kennen, het glans- en hoogtepunt van Gods genade, des te meer zal de genade reeds nu over ons heersen. Ze kan dit alleen, zoals de tekst tevens zegt, door rechtvaardigheid of gerechtigheid. Hoe meer we op Christus zien, des te meer wordt Zijn gerechtigheid ons deel. De gerechtigheid die we moeten betrachten, is de praktische uitwerking in het leven. Naar positie en wandel moet de genade in ons gaan heersen. Dan wordt reeds nu de dood in de geest overwonnen en zijn we voor we sterven zelfs meer dan overwinnaar.

Satan (Vervolg)

DE TEGENSTANDER.

Satan verblindt en verleidt niet alleen, hij maakt ook zijn naam waar: satan, d.i. tegenstander, door meer rechtstreeks Gods werk tegen te staan en daardoor de macht over de mensheid aan zich te houden. Hij werkte Christus tegen door het woord weg te rukken uit het hart, Mt. 13: 19. Het is bij hen die het niet verstaan. Hij ging tegen Hem in door het werk des Geestes voor Satans werk uit te geven, Mt. 12: 24, 28. Hij wilde Hem zelfs afbrengen van Zijn lijden en dood, Mt. 16: 22; 23. Hij werkte Paulus' zending tegen door telkens de Joden tegen hem op te zetten. De sekte der Nazareners werd overal weersproken, Hand. 28: 22. Zo gaat het ook nu nog. Nog telkens verwekt Hij tegenstanders daar waar zuiverder en meer licht doorbreekt of doorbreken zal. Hij vormt zelfs synagogen, Op. 2: 9. Zij die hem wederstaan worden vaak de martelaars. Zij blijven pal staan te midden van de tegenstand. Dit kan Satan niet verdragen en hij wordt nu een persoonlijk tegenstander der getuigen Gods. Satan gaat dan om als een briesende leeuw om te verslinden (1 Petr. 5:8). Zij die vaststaan in het geloof kunnen hem echter weerstaan.

Men ziet op hoeveel wijzen Satan zijn macht uitoefent. We vleien ons niet ze alle genoemd te hebben. Nog minder ze alle uitvoerig beschreven te hebben. We hebben slechts op één en ander gewezen. De lezer moge het zelf verder en breder uitwerken bij het licht der Schrift.

3. Zijn macht over de gelovigen.

Door begeerlijkheden.

Heeft Satan grote invloed op de mensheid in het algemeen, hij heeft die ook nog op de gelovigen. En wel door meer dan één oorzaak. Het kan zijn door de begeerlijkheid des vlezes of de begeerlijkheid der ogen of de grootsheid des levens. Het kan ook zijn door twijfel en verzoeking. Het kan verder zijn door het gevangen leiden tot zijn wil.

De begeerlijkheid des vlezes speelde David parten in het geval Uria. De begeerlijkheid der ogen beving Hiskia toen hij zijn schatten toonde aan Babels gezanten. De grootsheid des levens kan hoogmoedig maken. Zo ook David bij de volkstelling.

Het is op deze terreinen, dat Satan verzoekt. Op zichzelf hoeft de begeerlijkheid nog niet werkzaam te zijn, de aanwezigheid is voldoende. **“Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende, baart zonde...”** En de begeerlijkheid ontvangt door Satans verzoeking en verleiding. Hij brengt daarmee als het ware weer over op zijn terrein en men wordt gebonden onder zijn macht. Het geloof gaat dan kwijnen omdat men zich verwijderd heeft van het Voorwerp ervan. Er ontstaan magere jaren in het geloofsleven en... Satan verblijdt er zich over.

Men kan hem plaats geven door lang de toorn te behouden, Ef. 4: 27 en daardoor tot zonde te komen. Dit behoort mede tot de werken des vlezes.

Twijfel en verzoeking.

Kan Satan het niet door begeerlijkheden klaar spelen, dan tracht hij door twijfel en verzoeking zijn macht die hij in beginsel door het geloof verloren heeft, te herwinnen. Hij brengt tot twijfel. Is het ook dat God gezegd heeft? Is het nu allemaal wel waar wat in die bijbel staat? Kan God het wel volbrengen? Wat baat het nu eigenlijk of men dit alles gelooft? Zulke en dergelijke vragen zijn vaak door hem geïnspireerd.

Nog verder gaat hij in de verzoeking. Dan wordt men heftig heen en weer geslingerd. Dan tracht hij te ontdekken of de stukken des geloofs wel vastheid hebben; hij tracht dan alles uit zijn verband te rukken of te benevelen. Dan werpt hij heen en weer zoals de tarwe in de wan geworpen wordt. Alleen wat dan de geestelijke zwaarte heeft, valt weer neer en verstuipt niet; het kaf echter onder het koren des geloofs vervliegt.

Satan heeft eenmaal ook begeerd de discipelen te ziften als de tarwe. Christus wist dat. Hij heeft voor hen gebeden dat hun geloof niet zou ophouden. Bij twijfel en verzoeking kan alleen wat door en uit het geloof is, stand houden en behouden blijven. Hoewel Satan het niet zo bedoelt, is het einde dat er een zuivering komt, het kaf van het koren gescheiden wordt en wat vastheid heeft er nog vaster door wordt.

Gevangenleiding.

Een bijzondere macht oefent Satan uit door gevangenleiding. Niet door begeerlijkheden, ook dat zijn gevangenleidingen, maar doordat men niet voortvaart in de waarheid en niet toeneemt in de genade en kennis des Heren Jezus Christus. Dit is heel gevaarlijk; de eeuwen door is dit gebleken. Dan gaat men het getuigenis van mensen stellen boven dat van God en, het getuigenis Gods is meerder. Dan ontstaat *traditie*, dan zweert men bij *belijdenissen* en *credo's*, dan maakt men Gods woord krachteloos door menselijke inzetten. Men meent en beweert dan de zuiverste waarheid te hebben, de enige en genoegzame leer der zaligheid, men meent de juiste verklaring voor alles gevonden te hebben en neemt een hooghartige houding aan tegenover anderen. Men meent voor de waarheid te strijden, maar kent die niet en zit in een

soort duisternis. Men ziet niet, dat men blijft staan bij van de vaders overgeërfde leer en de oude zuurdesem niet heeft uitgezuiverd. Men staat de waarheid tegen in de mening een pal staander voor die waarheid te zijn. Men meent dat er niet meer is of kan zijn dan men aanneemt en wendt zich af als men hoort en bewezen ziet, dat er meer is. Dat nu is een strik van Satan.

Het overgrote deel van de Christenheid ligt in deze strik. Men weet het niet eens dat men leeft bij het getuigenis van mensen. Bij traditie. Wat een kerkvader of hervormer of leider gezegd heeft, denkt men de volle waarheid te zijn. De van de vaders overgeërfde leer geldt als pure essence der Schrift. Geschreven of ongeschreven belijdenissen hebben meer kracht dan het Woord.

Nu is er op zichzelf niets op tegen als men begint met door middel van een getuigenis van een ander te geloven (Joh. 4). Het is zelfs de natuurlijke gang. God laat prediken. Alleen indien we het getuigenis van mensen aanvaarden, het getuigenis Gods is meerder. En als daarop weer door anderen gewezen wordt, als er aangetoond wordt, dat er meerder licht is dan men eerst meende dat er was, en men keert zich dan af, omdat men bevreesd is waar men nu zal uitkomen omdat het buiten het traditiepaadje gaat of omdat men bang is dat het gevolgde systeem ondersteboven zal gaan, dan komt men in de strik van Satan. Deze is insluimering op het woord van mensen, staan blijven bij de vaders, vasthouden aan niet op de Schrift gebaseerde instelling of aan verkeerde snijding van het Woord. Satan heeft het gaarne zo. Hij is vijand van alle licht, het meest van het volle licht. Hij verblindt ook gaarne de gelovigen en wil hen weerhouden tot voller licht voort te schrijden. Dit doet hij door te leren, dat men een zuiver leerstelsel heeft, dat men de waarheid het zuiverst gegrepen heeft, dat het een beproefde waarheid is, enz.

Velen zien helemaal niet in wat de strik is. Paulus licht ons dat toe in 2 Tim. 2: 25 en 26. De dienstknecht des Heren moet met zachtmoedigheid onderwijzen hen die tegenstaan. Vanzelf niet in de traditie, in de leer der mensen maar in het Woord Gods. Waartoe? Of hun God te eniger tijd bekering gawe tot erkentenis der waarheid. "Erkentenis" is naar het Grieks: volle kennis. Er is dus zekere kennis, maar die wordt niet uitgebreid wegens traditionele belemmeringen waardoor men de waarheid tegenstaat. Er moet nu bekering komen tot vollere kennis. Dan komt er een ontwaken uit de strik des Duivels waarin men gevangen is tot zijn wil, d.i.: waarin zij zich naar zijn wil voegen.

Menigeen zal denken, dat die tekst voor ongelovigen geldt.

Twee dingen beletten dit: ten eerste staat er, dat zij tot volle kennis moeten komen. Er is dus reeds kennis aanwezig. Het zijn hier geen onwetenden, want zij staan tegen. Ten tweede staat er, dat zij wederom ontwaken mogen. Zij zijn dus al eens ontwaakt, het moet nu andermaal gebeuren. Daarom geldt dit woord niet voor ongelovigen maar gelovigen. En wel hen, die in traditie, leer, inzetting, enz., voor Schriftleer aanzien wat leer van mensen is. Hen vangt Satan in een strik: zij menen het volle licht te hebben, maar vertoeven hoogstens in de halfschaduw, soms zelfs in de slagschaduw. Zij houden duisternis en onwetendheid voor licht en staan het vollere licht tegen.

De Wapenrusting.

Tegen de listige omleidingen van Satan moet men zich beschermen. Hiertoe is maar één middel: de gehele wapenrusting Gods aandoen. We vinden die beschreven in Ef. 6: 11-17. De lendenen moeten omgord zijn met de waarheid zoals soldaten zich gordten met de koppelriem, de borst beveiligd door het borstwapen, de borstplaat der gerechtigheid als een verdediging tegen de lasteringen waarmee de boze onze naam wil bezoedelen; de voeten geschoeid met bereidheid tot het prediken van het evangelie des vredes. Zoals soldaten hun voeten door

schoeisels beschermen tegen de puntige stenen en ruwe wegen, moet de gelovige het evangelie des vredes gebruiken tegen de ruwheid op de weg. Verder moet gedragen worden het schild des geloofs waarmee het gehele lichaam kan worden bedekt; hiertoe is het nodig de gehele Schrift te aanvaarden en dat in al haar kracht, zonder onnodige vergeestelijking en inlegkunde van dogma's; eerst dan kan men de vurige pijlen die de boze afzendt om te ons te verwonden af te doen ketsen; dan nog moet men dragen de helm der behoudenis, om het hoofd te beveiligen tegen de slagen die Satan toebrengt; eindelijk nog nemen het zwaard des Geestes, Gods Woord, waarmee men de vijand op de vlucht kan drijven, wijzende op het: er staat geschreven.

Hoe gaarne wil Satan dat men een dezer stukken niet heeft of dat ze beschadigd zijn. Hoe gaarne neemt hij het schild des geloofs weg. Hoe gaarne maakt hij het zwaard des Geestes stomp en bot door tradities en inzettingen.

Niet allen dragen deze wapenrusting. Dat kunnen alleen zij zijn die tot de volkomen man gekomen zijn (Ef. 4: 13). Deze betrachten de waarheid, niet de traditie b.v., in liefde en wassen op in Christus het Hoofd.

De Symboliek van Richteren 9

(Vervolg van No. 9)

Israël als wijngaard heeft gefaald. De Heere zegt daarvan in Jer. 2: 21: ***“Ik had u toch geplant, een edelen wijnstok, een geheel getrouw zaad; hoe zijt gij Mij dan veranderd in verbasterde ranken eens vreemden wijnstoks?”*** En in Hos. 10: 1: ***“Israël is een uitgeleide wijnstok, hij brengt (weder) vrucht voor zich”***. d.i. hij brengt alleen vrucht voort voor zichzelf. Hij leverde noch God, noch de mensen wat op. Uit het hout van de natuurlijke wijnstok werd niets gemaakt, zelfs geen pin. Het werd, als het verdord was, alleen verbrand, Ez. 15. Zo zou het ook Israël vergaan.

Christus noemt Zichzelf de ware wijnstok. Hij bracht vrucht voort die het hart van God en van de mens verheugde en in de toekomst verheugen zal.

Hij zal recht en gerechtigheid op aarde voortbrengen en doen heersen. ***“Gerechtigheid zal de gordel Zijner lenden zijn, ook zal de waarheid de gordel zijner lenden zijn”***, Jes. 10: 5. ***“Ziet een Koning zal regeren in gerechtigheid”***. 32: 1a.

In Joh. 15 vinden we de bekende gelijkenis. Hij de wijnstok, de Zijnen de ranken. Zij die niet in Hem blijven, worden weggenomen. De Zijnen worden gereinigd door het woord der waarheid. Israël als volk had geen deel in Hem. Hier is het beeld gebruikt om levensgemeenschap aan te geven.

De vraag rijst: En wat gaat er thans van door. We geloven, dat waar ze op Israël als volk in het Land betrekking hebben, men de symboliek niet moet overbrengen op “de” gemeente van thans. Allereerst is er thans geen sprake van één gemeente, maar worden er geslachten des hemels en der aarde toebeleid en op beide toepassen wat Israël in zijn geheel betreft is onjuist. Dat er doorgangsfazen zijn voor de gelovigen achten we mogelijk maar als “gemeente” mag men maar niet zo overdragen wat Israël geldt. Ten tweede is er nuancering: Israël in zijn totaal zal eenmaal de kenmerken dragen van vijgenboom, olijf en wijnstok, maar daarom kunnen er zeer wel afzonderlijke groepen zijn, bij wie een der trekken kenmerkend is. De ene groep kan meer drager zijn van het nationale element, de andere van het geestelijke, de derde van het sociale. Uit de rij van geloofshelden in Hebr. 11 blijkt meer dan één nuancering. De één was drager van die gedachte, de andere van die. Allen hadden een zekere mate van ge-

loof, maar de inhoud was verschillend. Zo kan Israël eenmaal alle trekken van de symboliek vertonen zonder dat alle Israëlieten die nu in zichzelf hebben. Ook daarom mag men ze niet op “de” Gemeente waaraan men méér volheid wil toekennen dan Israël had, overdragen. Ten derde vertolkt de vijgenboom de nationale zegening, de wijnstok de burgerlijk-sociale. Hoe zal men deze op “de” gemeente overbrengen, die men een hemelse roeping toekent? Hoogstens zou men dit kunnen doen met de olijfboom als drager van de geestelijke zegeningen op grond van Rom. 11: de inenting in de tamme. Maar dan loopt men vast met de Schrift en de werkelijkheid. Thans is er geen Israël om er de wilde olijf op in te enten, want Israël is verworpen. Dat gold alleen in de dagen toen Paulus het schreef (en daarvoor, vanaf zijn afzondering in

Hand. 13). God heeft reeds voorzeggd, dat de olijf zou verbrand worden. **“De Heere had uw naam genoemd een groene olijfboom, schoon van lieflijke vruchten, maar nu heeft Hij met een geluid van een groot geroep een vuur om denzelven aangestoken en zijn takken zullen verbroken worden”**, Jer. 11: 16. Men kan zeggen: dat betreft Israëls wegvoering naar Babel. We geven dat toe. Maar het feit, dat Israël later andermaal uit zijn Land is genomen en zijn steden zijn verbrand, bewijst dat we het woord ook mogen toepassen op het jaar 70 na Chr. Ook toen werd de olijfboom weggenomen. En daarom kan men de idee van olijf niet toepassen op “de” gemeente. En ten vierde, men spreekt van “de” gemeente en brengt op die gemeente gaarne de profetieën en andere Schriftwoorden geestelijk over, terwijl men geheel uit het oog verliest, dat “de” gemeente die men eigenlijk bedoelt, een absolute verborgenheid in God geweest is tot na Rom. 11 zodat men daarop de voorgaande beelden niet mag overbrengen zonder te vermengen wat God gescheiden heeft. Voor ons is er dus thans ook niet de toestand van Rom. 11, de wilde olijf ingeënt in de tamme.

Wat dan? We leven thans in de bedeling der verborgenheid waarin God voor zover we kunnen zien, meer dan één werk doet. Eén ding doet Hij echter niet: Hij rangschikt niet uiterlijk om Israël als volk, omdat het voor Hem Lo-Ammi is, niet Zijn volk. Het hoofddoel van deze bedeling is Christus te verheerlijken door de werking van de Heilige Geest. Waar in Christus vele beloften zijn, is Hij naar absolute soevereiniteit vrij, welke belofte of beloften Hij wil geven. Of wil men het anders: met welke roeping Hij wil roepen. Hij kan de één aardse, een tweede hemelse beloften geven; alle deze toch liggen in Hem, Die Heer van hemel en aarde is en alle macht daarin en daarover heeft ontvangen (maar nog niet openlijk aanvaard heeft). Gods doen vindt zijn toppunt echter in de vorming van een Lichaam, dat met Christus gezet wordt boven over alle dingen. Dit gaat ver uit boven de symboliek ons in de bomen van Richt. 9 gegeven. En ook daarom mogen we het niet neertrekken tot iets van lagere orde, dat wel schoon is op zijn tijd, maar welks tijd er nu zeker niet is. Men passe de symboliek dus niet toe op het Lichaam van Christus. We kunnen er wel een zegen uit ontvangen, maar de geestelijke zegeningen waarmee God ons in het verheerlijkte Hoofd in het overhemelse wil zegenen, liggen veel hoger dan al hetgeen in O. en N.T. buiten de brieven der Verborgenheid gegeven wordt. Het Lichaam van Christus is nergens te voren getypeerd of gesymboliseerd. Het gaat ver uit boven al het vroeger geopenbaarde of verafschaduwde. Het behoort niet tot de naspeurlijke rijkdommen (waartoe al het vroeger geopenbaarde behoort), maar tot de onnaspeurlijke.

Tot nuttige Stichting

11.

GOD ZIET ALLE MOEITE EN VERDRIET.

Ps. 10: 14 ***“Gij ziet het - want God aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve; op U verlaat zich de arme”.***

Sinds eeuwen heeft God zich niet meer zichtbaar of hoorbaar geopenbaard. Met de gaven van de Pinksterbedeling en de afsluiting van de N.T. kanon (de Openbaring), hield dit op. Van toen af is er een zwijgende hemel.

Echter, ook in vroeger dagen waren er tijden waarop God Zich stil hield. Hij scheen niet te horen of Zich te verbergen. Zo kon de psalmist schrijven: ***“O, Heere, waarom staat Gij van verre, waarom verbergt Gij U in tijden van benauwdheid”***, vs. 1.

Het wordt voor velen steeds moeilijker aan en in God te geloven. God houdt Zich als doof. De wereldellende wordt steeds groter. God hoort niet. De vervolgingen nemen toe. God zwijgt. Velen verkommeren. God is niets doend toeschouwer. Het onrecht vermeerdert zich. God grijpt niet in. De ongerechtigheid vermenigvuldigt. God laat alles geworden. Dwingelanden staan op en tirannen verheffen zich. God laat hen hun gang gaan. Armen en ellendigen worden vertrapt en hebben geen helper. God zit stil. Men roept tot Hem om hulp en Hij zendt die niet. We behoeven dit alles niet uit te werken. Ieder kan dit zelf wel verder doen.

De gemoedsgesteldheid die we hier slechts aanstipten, vindt men telkens terug in de Schrift. Zo ook naar we zagen, in Ps. 10. Telkens vinden we ook een roepen tot God om op te staan en zich te ontfermen. In vs. 12 van deze psalm vernemen we dat ook: ***“Sta op, Heere God, hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet”***. En toch, God stond toen niet op en zit ook thans nog neder. Hoort Hij dan niet? Ziet Hij niet? Bekommert het Hem niet? Ongetwijfeld. De psalmist geeft zelf het bevestigend antwoord: ***“Gij ziet het, Gij aanschouwt de moeite en het verdriet”***.

Welk een ontzaglijke waarheid leert hij ons hier. God ziet, God aanschouwt. En dit zien en aanschouwen is niet slechts toeschouwer te zijn om zich dan af te wenden en heen te gaan. Neen, Gods zien en aanschouwen is een inschrijven der dingen in Zijn boeken. Boeken die eenmaal zullen geopend worden en onvervalst alles zullen weergeven. Er is niets verborgen, dat niet zal geopenbaard worden, noch bedekt dat niet zal ontdekt worden. Evenals een gevoelige plaat de lichtindrukken vastlegt en een wasplaat de geluidsindrukken, zo wordt al ons doen vastgelegd in Gods boeken. ***“De Heere merkt er toch op en hoort en daar is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven...”*** Mal. 3: 15 ***“En de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was”***, Op. 20: 12. Zo blijkt dus dat de Heere ziet en hoort, aanschouwt en gedenkt.

God ziet niet alleen het uitwendige, de uiterlijke daden, de verrichtingen der mensen, Hij ziet méér. Hij ziet ook het voor ons onzichtbare: moeite en verdriet, dingen, die inwendig ondergaan worden. En - Hij houdt ze in gedachtenis.

Welk een leed en ellende is er sinds de oudste tijden al niet geleden! Welk een verdriet en smart, voor anderen vaak verborgen, is er niet doorstaan! Welk een onheil is er door de mens aan zijn medemens niet aangedaan! God heeft het gezien. En eenmaal geeft Hij dit alles weer, zoals de wasplaat de stem reproduceert.

Maar waarom grijpt God niet dadelijk in? Waarom zwijgt Hij en laat de ellende zich vermeerderen? Hiervoor zijn twee redenen op te geven. In de eerste plaats omdat God eerst Zijn voornemen moet uitwerken. Dat wist de O.T. psalmist niet, daar had hij geen inzicht in, maar dat kunnen wij achteraf beter inzien. Indien God steeds direct de boosdoeners strafte, was er noch tijd tot hun bekering, noch gelegenheid waarin God Zijn genade zou kunnen betonen. Er moet ruimte overblijven voor Zijn barmhartigheid. Daarom volgt op de boze daad niet direct de gepaste straf. Verder, indien God telkens geoordeeld had was er ook geen plaats geweest voor de komst van Christus Die Gods Liefde tot op 't hoogst openbaart.

Dit alles wordt hier niet gezien. Althans niet genoemd. Wel wordt op iets anders gewezen en dat is de meer bijzondere reden. Er is zoveel moeite en verdriet opdat men die in Gods hand geve. Dus: tot vestiging of versterking van het Gods vertrouwen.

Hoe weinig werd en wordt dit gedaan. De dingen aan God overgeven, Het is dan ook moeilijk. Men kan vaak veel beter de dingen in eigen hand zoeken te nemen. Zichzelf wreken. Verdrukkers trachten neer te slaan. Zichzelf recht verschaffen. De psalmist wil, dat men alles in Gods hand geve. Verdriet en moeite ons door anderen aangedaan moeten ons voor God brengen en leren wachten op wat Hij doen zal. In dit leven zien we daar soms iets van, maar over het algemeen laat God alles liggen. Dan moeten we geloven, dat God eenmaal zal opstaan om recht te doen. Dat zal Hij doen, maar wij zien er hier niets van. Als we dit echter aannemen, wordt ons geloof in God door verdriet en moeite gesterkt. Dan drijven die dingen ons juist tot Hem Die eenmaal toornen zal. Ze werken dus mede ten goede. Maar - dan moeten we ze ook aan Hem overlaten. Hij ziet de moeite en het verdriet, maar wil dat we ze Hem overgeven. Te Zijner tijd komt het oordeel er over.

Nogmaals: hoe weinig wordt het gedaan.

Weet u wanneer we er het best toe komen? Als we ons arm weten. Arm in macht, arm in kracht, arm in geest, arm in kennis. In een woord: arm in ons zelf. Als wij ons zouden wreken, dat is rechtmatige vergelding moesten doen, dan zouden we met dubbele slagen slaan waar slechts enkele nodig waren, dan zouden we strenger straffen dan God zal doen. Of mogelijk ook minder, door personen te ontzien. Maar als we leren dat bij ons geen ware wijsheid en kennis is en we zo eerst eens in onze armoede komen te staan, ook in onze armoede om in de toorn aan ontferming te denken, dan pas zullen we ons op God verlaten en Hem de dingen overlaten omdat wij ze zelf niet naar recht en gerechtigheid kunnen volbrengen.

Wie de bedeling der verborgenheid ziet, staat veelszins anders tegenover vele dingen. Maar toch zal hij ook vaak nog moeten leren, de dingen die hem verdriet en smart berokkenen, aan God over te geven. Die alles ziet en aanschouwt en in het gericht zal brengen wat niet betaald wordt door het borgschap van Christus. Zo kan ook dit psalmwoord hem tot bate zijn.

Satan

(Vervolg)

4. Invloed op het Lichaam.

Het lichaam verderven.

Behalve op de geest, heeft Satan invloed op het lichaam. Hij sloeg Job met boze zweren, Job 3:7. Hij kan door demonen de mens beheersen. Stomheid, doofheid, enz., waren het gevolg. Een vrouw was achttien jaar samengekomen door een geest der krankheid, Luk. 13: 11. Velen waren van de duivel overweldigd, Hand. 10: 38. Deze beïnvloeding behoeft niet door bijzonder zonden veroorzaakt te zijn. De bezetenen en Satans zieken waren geen groter zondaars dan anderen. Hun natuur lag er meer voor open.

Het macht verkrijgen op het lichaam was echter in sommige gevallen wel een bijzonder onderdeel. Dit betreft dan gelovigen. Paulus gaf de hoereerder in Corinthe aan Satan over tot verderf des vlezes, 1 Cor. 5: 5. Het doel was, dat de geest, het door het geloof verkregene, mocht behouden worden in de dag des Heren Jezus Christus. Hij gaf ook Hymeneüs en Alexander aan Satan over, 1 Tim. 1: 20. Hier staat niet bij: tot te sterven. Niemand had macht Zijn leven te nemen, Joh. 10:18. Hij was niet aan Satans heerschappij onderworpen. Nochtans trad Hij op Satans terrein en ging de dood in. Wat was de uitkomst? Dat Hij van de dood niet gehouden kon worden, Hand. 2:24, ja meer, dat Hij de dood verslond tot overwinning. Hij hernam het leven weer en verrees. Dat is van Zijn zijde gezien. Van Gods zijde is dat geweest de inwerking van de uitnemende grootheid Zijner kracht naar de werking der sterkte Zijner macht. Ef. 1: 19, 20. Hiermee is de heerschappij van Satan in beginsel gebroken. Christus, opgewekt zijnde van de doden, sterft niet meer, de dood heerst niet meer over Hem, Rom. 6:9.

In Christus' opstanding ligt aller opstanding vast. Al heeft die voor allen niet gelijktijdig plaats, te eniger tijd zullen allen die in de graven zijn, Zijn stem horen, Joh. 5:28 en uitgaan. Hiermee moet Satan alles opgeven. Welk een nederlaag. Niemand kan hij in de dood houden. Dan zullen zij die met vrees des doods hun hele leven de dienstbaarheid onderworpen waren, van de vrees ontslagen worden en mede Christus groot maken. Dan worden de tranen der zuchtenden en wenenden van de ogen gewist. Wel hem die nog meer mag zien en verwachten en gelooft dat dezelfde grote kracht Gods ook nu reeds kan inwerken, Ef. 1: 20. Hij kan komen tot de uit opstanding waarbij de dood hem reeds nu niet houden kan.

Volmaakt in Christus

Als Paulus over het zoonschap spreekt, over de hemelse sfeer, over de nieuwe schepping, gebruikt hij steeds de uitdrukking "in Christus-Jezus".

In de bovenhemelse sfeer, die der volmaaktheid, gaat hij verder en spreekt dan ook in Kol. 1: 28 van het volmaakt stellen in Christus-Jezus. Het is niet meer eenvoudig "in Christus-Jezus", maar "**volmaakt** in Christus-Jezus". (Volmaakt is hier de vertaling van "teleion").

Als men tot Christus' Lichaam behoort, dan is men tot volheid (peplèromenoi) gebracht in Hem (Kol. 2: 10).

Vraag en Antwoord

Vraag. Spreekt Paulus in Rom. 11: 13 tot bekeerde of tot onbekeerde Heidenen?
Geloofden de takken van 11: 17 niet in God?

Antwoord. Vs. 13 luidt: “Want ik spreek tot u, heidenen ; voor zoveel ik der heidenen apostel ben, maak ik mijn bediening heerlijk”. Hier spreekt hij o.i. tot gelovige heidenen, want tot hen is deze brief gericht. Rom. 1: 7 mede geeft de groep aan: geliefden Gods, geroepen heiligen. Voor zoveel, d.i.: in zoverre hij der heidenen apostel was, maakte hij zijn bediening heerlijk. Dit heerlijk maken geldt de gelovige heidenen.

In vs. 17 is sprake van afgebroken takken. Dit zijn geen puur ongelovige Joden geweest. Zij geloofden ongetwijfeld tot-God. Maar niet “tot-in” Christus. Paulus was zelf eenmaal ook zo. Hij zegt dat hij, onwetend in ongelovigheid, vervolgde en verdrukte, 1 Tim. 1: 13. Toch geloofde hij zeer zeker in God.

Wie onze uiteenzettingen gevolgd heeft in “De Weg der behoudenis”, vindt hier de oplossing. Men kan tot God geloven en niet in Christus.